

Fundusz Stypendialny i Szkoleniowy wdrażany w latach 2008-2012

PODSUMOWANIE DZIAŁAŃ

Wydawca:

Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji
Fundusz Stypendialny i Szkoleniowy
ul. Mokotowska 43, 00-551 Warszawa
tel.: 22 46 31 470, fax: 22 46 31 028
www.fss.org.pl

Teksty: Beneficjenci FSS, Katarzyna Aleksandrowicz, Magdalena Gessel, Agata Hernik-Ślusarczyk, Sylwia Iżyniec, Anna Pavlovych

Opracowanie: Sylwia Iżyniec

Korekta: Agnieszka Pawłowicz

Projekt graficzny i skład: Justyna Marciniak

Zdjęcia: Beneficjenci FSS, Wojciech Wójtowicz

Druk: Drukarnia TOP DRUK – Ryszard Żelkowski

ISBN: 978-83-62634-64-4

Niniejsza publikacja została zrealizowana przy wsparciu udzielonym przez Islandię, Liechtenstein i Norwegię poprzez dofinansowanie ze środków Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego oraz Norweskiego Mechanizmu Finansowego w ramach Funduszu Stypendialnego i Szkoleniowego.

Spis treści

Słowo wstępne **3**

Informacje ogólne **12**

Działanie I
Mobilność Studentów i Pracowników Uczelni Wyższych **20**

Działanie II
Kursy Językowe **42**

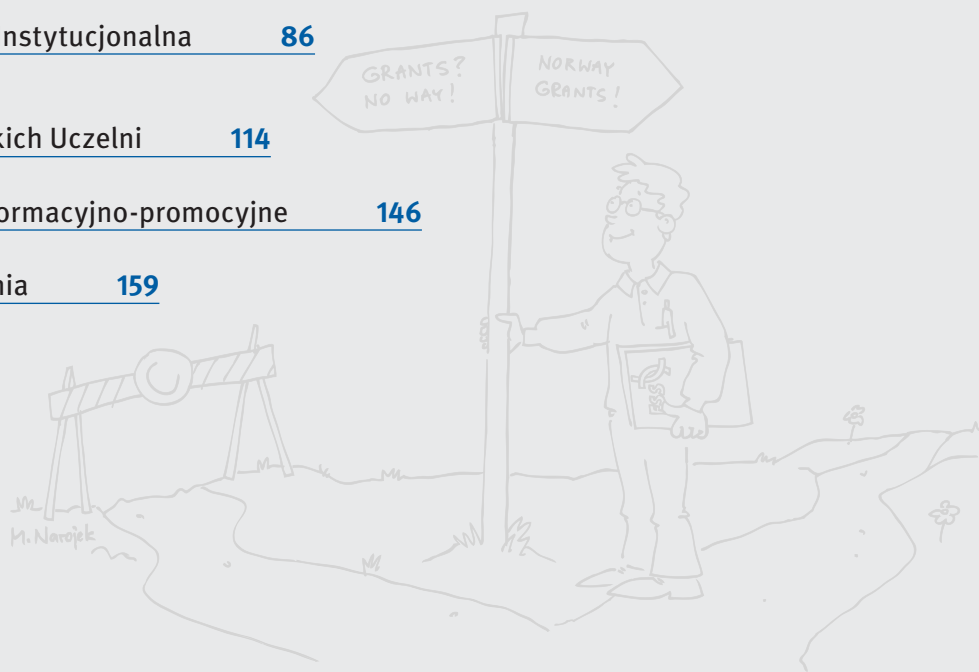
Działanie III
Stypendia Indywidualne **46**

Działanie IV
Współpraca Instytucjonalna **86**

Działanie V
Rozwój Polskich Uczelni **114**

Działania informacyjno-promocyjne **146**

Podziękowania **159**

Wzmacnianie wiedzy i budowanie kompetencji

Norwegia ma swój wkład w poprawę spójności gospodarczej i społecznej w Polsce i Europie poprzez fundusze EOG i norweskie. Dotacje te przyczyniają się również do wzmocnienia więzi dwustronnych. Dobrym przykładem jest współpraca w sektorze edukacji i szkolnictwa wyższego w ramach stypendiów i projektów mobilnościowych finansowanych z Funduszu Stypendialnego i Szkoleniowego. Granty te stanowią ważne narzędzie promocji współpracy akademickiej i budowy długotrwałych relacji pomiędzy instytucjami w Norwegii i Polsce.

Za pośrednictwem Funduszu Stypendialnego i Szkoleniowego liczne polskie instytucje edukacyjne nawiązały z partnerami z Norwegii współpracę na różnych szczeblach, począwszy od szkół podstawowych aż po uczelnie wyższe i instytuty naukowo-badawcze.

Międzynarodowa współpraca szkół, uczelni, instytutów naukowo-badawczych i innych instytucji edukacyjnych przyczynia się do zrównoważonego rozwoju społeczno-gospodarczego, innowacyjności oraz tworzenia dobrobytu. Jest ważna z punktu widzenia wzmacniania wiedzy i budowania kompetencji. Jest

też narzędziem służącym wprowadzeniu dobrych międzynarodowych praktyk, gdzie wszyscy uczestnicy korzystają ze zwiększonego dostępu do wiedzy i technologii. Taka współpraca umożliwia lepsze zrozumienie międzykulturowe, intensyfikuje kontakty pomiędzy krajami, jak również relacje osobiste i zawodowe. Ponadto wzmacnia umiejętności językowe i stwarza możliwość lepszego zrozumienia i poznania innych kultur.

Ambasada z wielkim zainteresowaniem śledziła realizację tego programu, prowadząc efektywny dialog i współpracę z jego Operatorem. Chcę podziękować zespołowi Funduszu Stypendialnego i Szkoleniowego za dobrą pracę. Doświadczenie zdobyte przez licznych partnerów projektów z pierwszej edycji funduszy stanowi cenne źródło inspiracji dla kolejnej fazy programu i świadczy o innowacyjności oraz zaangażowaniu. Mam nadzieję, że nawiązane kontakty przełożą się na długofalową współpracę między instytucjami edukacyjnymi z Norwegii i Polski.

JE Enok Nygaard
Ambasador Królestwa Norwegii w Polsce

Dobre wykorzystanie doświadczeń związanych z realizacją europejskich programów edukacyjnych

Głównym celem powołanej do istnienia w 1993 roku Fundacji Rozwoju Systemu Edukacji jest wspieranie działań na rzecz rozwoju edukacji w Polsce. Realizujemy ten cel poprzez koordynację programów edukacyjnych Unii Europejskiej, wśród których największym jest program „Uczenie się przez całe życie”, w skład którego wchodzi cztery programy sektorowe: Comenius przeznaczony dla szkół, nauczycieli i dzieci w wieku szkolnym, Erasmus skierowany do uczelni wyższych i studentów, Leonardo da Vinci wspierający kształcenie zawodowe oraz Grundtvig zajmujący się niezawodową edukacją osób dorosłych.

Od maja 2008 r. na podstawie umowy z Ministerstwem Rozwoju Regionalnego Fundacja pełni rolę Operatora Funduszu Stypendialnego i Szkoleniowego, który jest wdrażany w oparciu o dofinansowanie ze środków Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego oraz Norweskiego Mechanizmu Finansowego.

Projektując Fundusz Stypendialny i Szkoleniowy, korzystaliśmy z doświadczeń związanych z realizacją programów edukacyjnych Unii Europejskiej. Dzięki

profesjonalizmowi i fachowości naszych pracowników Fundusz Stypendialny i Szkoleniowy mógł skierować swoją ofertę do różnorodnych grup i poziomów edukacyjnych. Realizacja Funduszu była i jest wspaniałą okazją do wykorzystania naszego doświadczenia z dotychczasowej pracy.

Wśród pokażnej liczby edukacyjnych projektów europejskich, realizowanych do tej pory przez polskie szkoły i uczelnie, współpraca z krajami EFTA/EOG stanowiła niewielki procent w porównaniu z innymi krajami europejskimi. Z tego powodu ożywienie kontaktów z naszymi północnymi sąsiadami było dla nas jednym z priorytetów. Rolę Operatora Funduszu przyjęliśmy z nadzieją na zintensyfikowanie relacji pomiędzy polskimi instytucjami edukacyjnymi a krajami EFTA/EOG, czyli Norwegią, Islandią i Liechtensteinem, nazywanymi państwami-darczyńcami ze względu na pochodzenie funduszy.

Realizacja projektów w ramach Funduszu Stypendialnego i Szkoleniowego wymiennie ożywiła kontakty pomiędzy naszymi krajami, zaktywizowała zarówno cieszące się zasłużoną sławą ośrodki akademickie, jak

i młode uczelnie, które dopiero dzięki funduszom norweskim zaistniały na arenie międzynarodowej. Współpraca wzmocniła kontakty uczelni polskich ze środowiskiem lokalnym, przemysłem, zmieniła postrzeganie świata przez kadre akademicką i studentów, zainicjowała zmiany jakościowe na uczelniach i w szkołach, umożliwiła transfer dobrych praktyk oraz innowacji. Polscy naukowcy zrealizowali wiele projektów badawczych oraz szkoleń, uczestniczyli w konferencjach i spotkaniach, które wzbogaciły zarówno ich doświadczenia zawodowe, jak i dorobek naukowy.

Działalność Funduszu Stypendialnego i Szkoleniowego wpisuje się idealnie w unijną strategię rozwoju społeczno-gospodarczego „Europa 2020” w zakresie

wspierania i modernizacji obszaru szkolnictwa wyższego, rozwoju innowacyjności, podnoszenia jakości wszystkich poziomów kształcenia poprzez zwiększenie liczby wyjazdów edukacyjnych oraz współpracy międzyuczelnianej i badawczej.

Dzięki projektom realizowanym przez instytucje edukacyjne w ramach Funduszu Stypendialnego i Szkoleniowego powstały trwałe powiązania między światem nauki, biznesu i badań, podnoszące atrakcyjność polskiego szkolnictwa na arenie międzynarodowej.

Miroslaw Marczewski

Dyrektor Generalny

Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji

*Działalność Funduszu
Stypendialnego
i Szkoleniowego wpisuje się
idealnie w unijną strategię
rozwoju społeczno-
gospodarczego „Europa
2020” w zakresie wspierania
i modernizacji obszaru
szkolnictwa wyższego.*

Budowanie wykształconego, otwartego na inne kultury społeczeństwa

Na rozwój edukacji w Polsce, wzrost jej poziomu i dostępności ogromny wpływ mają środki pochodzące z funduszy unijnych oraz programów pomocowych. Fundusz Stypendialny i Szkoleniowy, zrealizowany w ramach Mechanizmu Finansowego EOG i Norweskiego Mechanizmu Finansowego 2004-2009, wspierał mobilność młodych, zdolnych studentów i naukowców, którzy w przyszłości będą elitą naszego kraju. Tym bardziej cieszymy się, że Fundusz, mimo zaledwie kilkuletniej działalności, ma na tym polu wiele sukcesów. W tym czasie prawie 2500 osób – uczniów, studentów, nauczycieli, przedstawicieli kadry akademickiej, ekspertów – wzięło udział w pobytach stypendialnych oraz studyjnych w państwach-darczyńcach: Norwegii, Islandii i Liechtensteinie, ponadto uczelnie i szkoły zrealizowały 64 projekty instytucjonalne dotyczące rozwoju polskiego szkolnictwa, poprawy jakości nauczania i struktury organizacyjnej placówek.

Zakończenie pierwszej edycji Mechanizmów Finansowych, w tym Funduszu Stypendialnego i Szkoleniowego, jednoznacznie pokazuje, że środki, którymi dysponowała Polska, są wykorzystywane właściwie, a ich rezultaty są widoczne i mierzalne. Sześć lat wdrażania Mechanizmów w naszym kraju przynio-

sło wymierne efekty beneficjentom i społeczeństwu, a nam wszystkim doświadczenie, które wykorzystamy przy wdrażaniu drugiej edycji na lata 2009-2014. Dotychczas, we wszystkich obszarach, zrealizowaliśmy ponad 1400 projektów – o zasięgu lokalnym lub o znaczeniu ogólnokrajowym, co motywuje nas do pracy przy kolejnych, jeszcze lepszych przedsięwzięciach. Szczególne znaczenie przypisujemy Funduszowi Stypendialnemu i Szkoleniowemu, który wspiera rozwój kapitału ludzkiego, a tym samym buduje bardziej wykształcone, otwarte na inne kultury i tolerancyjne społeczeństwo.

Patrząc na dotychczasowe działania oraz sięgając wzrokiem w przyszłość, trudno jest nam przecenić wagę Funduszu – wszak nauka procentuje. Ogromne znaczenie ma tu bezpośredni kontakt studentów, naukowców i pracowników sektora edukacji z Polską i krajów EFTA – wspólne projekty, badania, konferencje i wizyty studyjne zbliżają do siebie instytucje i ich przedstawicieli, wpisując się tym samym w szeroko rozumianą współpracę bilateralną między Polską a państwami-darczyńcami. Zagraniczni partnerzy projektów to nie tylko renoma dla uniwersytetów, ale przede wszystkim przepływ *know-how* oraz adaptowanie za-

chodnioeuropejskich wzorców nauczania i prowadzenia badań naukowych.

Sprawne funkcjonowanie Funduszu to zasługa polskiego Operatora – Fundacji Rozwoju Systemu Edukacji, który – bazując na swojej wiedzy i doświadczeniu – prowadził regularną współpracę partnerską w dziedzinie edukacji między Polską a państwami-darczyńcami w ramach I edycji Mechanizmów Finansowych.

Niniejsza publikacja przedstawia bilans wdrażania projektów w ramach Funduszu Stypendialnego i Szkoleniowego 2004-2009. Środki, jakie Polska otrzymała na ich realizację, mają ogromne znaczenie i są nie do przecenienia, dlatego kieruję do Państw-Darczyń-

ców serdeczne podziękowania za wsparcie i zaangażowanie we wspólne działania. Pragnę również podziękować Operatorowi, Beneficjentom, Partnerom i wszystkim zaangażowanym we wdrażanie Funduszu Stypendialnego i Szkoleniowego – bez Państwa pracy nie osiągnęlibyśmy sukcesu. Serdecznie gratuluję, życząc jednocześnie powodzenia w kontynuowaniu Funduszu w II edycji Mechanizmów Finansowych 2009-2014.

Małgorzata Wierzbicka

Dyrektor

Departamentu Programów

Pomocowych i Pomocy Technicznej

Ministerstwo Rozwoju Regionalnego

*Prawie 2500 osób – uczniów,
studentów, nauczycieli,
przedstawicieli kadry
akademickiej, ekspertów –
wzięło udział w pobytach
stypendialnych oraz
studyjnych w państwach-
darczyńcach: Norwegii,
Islandii i Liechtensteinie.*

Fot. Sebastian Jazdzewski

Wzrost otwartości na współpracę międzynarodową, cenna wymiana doświadczeń i czerpanie dobrych wzorców edukacyjnych

Publikacja, którą oddajemy w Państwa ręce, ma na celu podsumowanie osiągnięć i wpływu, jaki na polską oświatę i szkolnictwo wyższe miały projekty realizowane w oparciu o środki Mechanizmu Finansowego EOG oraz Norweskiego Mechanizmu Finansowego w ramach Funduszu Stypendialnego i Szkoleniowego.

Korzyści płynące z międzynarodowej współpracy w dziedzinie edukacji to nie tylko wyjazdy studentów i kadry akademickiej, to nie tylko indywidualne projekty badawcze młodych naukowców czy duże przedsięwzięcia instytucji edukacyjnych i naukowych. Dzięki międzynarodowemu współdziałaniu powstaje zawsze „wartość dodana”, gdy poszczególne instytucje i jednostki odnoszą wzajemnie korzyści z wymiany doświadczeń, transferu dobrych praktyk i ze spotkań różnych myśli badawczych w pracy nad zagadnieniami leżącymi we wspólnym obszarze zainteresowań. W naszym materiale stawiamy pytanie, jakie korzyści odniosła polska edukacja dzięki współpracy prowadzonej na zasadach wzajemności.

Publikacja powstaje w dobrym momencie, gdyż zakończyliśmy właśnie pierwszą edycję Funduszu Stypendialnego i Szkoleniowego. Przygotowujemy się do dru-

giej edycji programu, w której chcielibyśmy, opierając się na dotychczasowych doświadczeniach i opiniach naszych beneficjentów oraz współpracowników, postawić sobie jeszcze ambitniejsze zadania i uczynić ofertę FSS jeszcze bardziej przyjazną i ciekawą dla odbiorców.

Prezentujemy Państwu statystyki obrazujące i podsumowujące czteroletni okres działalności FSS, przytaczamy też opinie naszych beneficjentów, podsumowujemy dane zebrane z raportów końcowych projektów zrealizowanych zarówno przez instytucje, jak i uczestników indywidualnych. Prezentujemy naszą pracę z punktu widzenia statystyk i liczb, które świadczą dobitnie o zmianach i korzyściach, szczególnie jeśli porównamy dane z pierwszego oraz ostatniego roku istnienia FSS. Mamy nadzieję, że zmiany te przyczyniły się do podniesienia jakości pracy polskich badaczy oraz do internacjonalizacji naszych uczelni. Projekty edukacyjne realizowane w ramach FSS wygenerowały zmiany jakościowe w pracy polskich szkół i uczelni. Nastąpił wzrost otwartości na współpracę międzynarodową, powstały nowe specjalizacje i kierunki, pojawiły się ciekawe publikacje w języku polskim i angielskim, wielu młodych badaczy przeprowadziło prace naukowe w państwach-darczyńcach,

czierpiąc korzyści wynikające z uczestnictwa w międzynarodowym i interkulturowym środowisku uczelni partnerskich, a także z możliwości konsultacji z zagranicznymi ekspertami czy korzystania z bogatego zaplecza naukowego.

Ścieżki współpracy zostały wytyczone, kanały przepływu informacji – otworzone. Mamy nadzieję, że te zdobycze nie zostaną zaprzepaszczone, że nadal wszystkie strony będą czerpać z dotychczasowych osiągnięć, nadając nawiązanej współpracy wciąż nowy wymiar. Ufamy, że kontakty naukowe i przyjaź-

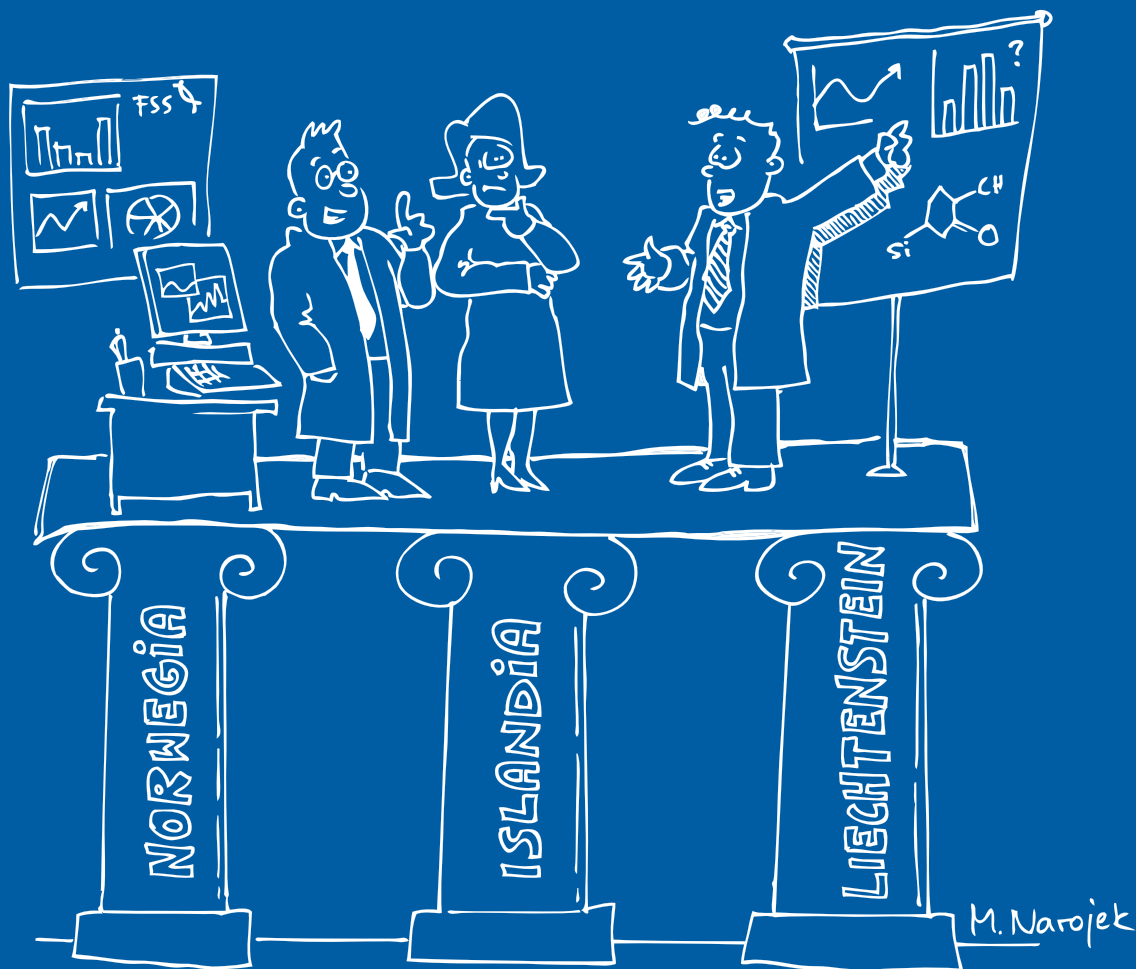
nie będą trwały nawet po ustaniu finansowania, że oprą się działaniu czasu i wciąż będą przynosić obojmu korzyści.

Życzymy Państwu miłej lektury i wielu pomysłów na inspirujące projekty w ramach kolejnej edycji Funduszu!

Katarzyna Aleksandrowicz
*Dyrektor Programów Stypendialnych
Fundacja Rozwoju Systemy Edukacji*

*Projekty edukacyjne
realizowane w ramach
FSS wygenerowały zmiany
jakościowe w pracy polskich
szkół i uczelni. Nastąpił wzrost
otwartości na współpracę
międzynarodową, powstały
nowe specjalizacje i kierunki.*

Informacje ogólne

Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji – Operator Funduszu Stypendialnego i Szkoleniowego

Głównym celem Fundacji Rozwoju Systemu Edukacji jest szeroko rozumiane wspieranie działań na rzecz reformy i rozwoju systemu edukacji w Polsce. Fundacja realizuje swój cel statutowy poprzez:

- obsługę programów współpracy zagranicznej w dziedzinie edukacji;
- wspieranie w ramach realizowanych programów prac analitycznych i studialnych wspomagających projektowaną reformę edukacji;
- programowanie współpracy polskich placówek edukacyjnych z ośrodkami zagranicznymi;
- podejmowanie coraz szerszej współpracy z polskimi i zagranicznymi instytucjami oraz organizacjami edukacyjnymi.

Działania Fundacji zapewniające liczne uczestnictwo pracowników szkół i uczelni w programach pomocowych podnoszących jakość kształcenia tworzą sprzyjający grunt do reformowania i rozwoju systemu edukacji w Polsce. Programy te uwzględniają szereg inicjatyw Unii Europejskiej, wśród których priorytetowe znaczenie mają:

- zwiększenie inwestycji w zasoby ludzkie;
- zwalczanie podziałów i nierówności społecznych;

- wspieranie dążeń do zdobywania wiedzy;
- promowanie współpracy prowadzącej do podwyższania jakości usług edukacyjnych;
- promowanie kształcenia w trakcie całego życia człowieka.

Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji zajmuje się administrowaniem największymi programami Unii Europejskiej z zakresu edukacji w Polsce. FRSE była jedynym operatorem programu bezzwrotnej pomocy dla szkolnictwa wyższego w krajach Europy Środkowo-Wschodniej **Tempus**, przez wszystkie lata jego działalności. Dzięki doświadczeniom nabytym podczas administrowania tym programem, po podjęciu przez Komisję Europejską decyzji o przyjęciu Polski do grupy państw uczestniczących w programie Socrates, Fundacja stała się Narodową Agencją Programu Socrates, a później Socrates II i przez wiele lat była odpowiedzialna za zarządzanie wszystkimi komponentami tego programu (**Erasmus**, **Grundtvig** oraz **Comenius**). Administruje również programem z zakresu edukacji nieformalnej: **MŁODZIEŻ** (nazwanym od 2007 r. **„Młodzież w działaniu”**). W 2007 roku, decyzją polskich władz edukacyjnych FRSE została ustanowiona jedyną centralną instytucją odpowiedzialną za wdrażanie i realizację programu **„Uczenie się przez całe życie”**

wraz z jego wszystkimi programami sektorowymi: **Comenius**, **Erasmus**, **Grundtvig** i **Leonardo da Vinci**.

Fundacja prowadzi także Krajowe Punkty Kontaktowe ds. programów UE: **Erasmus Mundus** i **Tempus**, Krajowe Biuro Programu **EURODESK** oraz Centrum Współpracy z Europą Wschodnią i Krajami Kaukazu **SALTO EECA**, inicjatywę wspólnotową **European Language Label** oraz akcję **eTwinning**. Przy Fundacji działa również także Polskie Biuro **EURYDICE** – sieć informacji o edukacji w państwach europejskich.

Programy realizowane w ramach FRSE:

- **„Uczenie się przez całe życie”**

w jego ramach działają podprogramy:

- **Comenius** – edukacja przedszkolna i szkolna
- **Erasmus** – szkolnictwo wyższe

- **Leonardo da Vinci** – kształcenie i szkolenie zawodowe

- **Grundtvig** – edukacja dorosłych

- **Wizyty Studyjne**

- **Wizyty Przygotowawcze LLP**

- **„Młodzież w działaniu”**

- **Erasmus Mundus**

- **Tempus**

- **Eurodesk**

- **SALTO EECA**

- **European Language Label**

- **eTwinning**

- **EURYDICE**

- **Polsko-Litewski Fundusz Wymiany Młodzieży**

- **Fundusz Stypendialny i Szkoleniowy (FSS)**

- **Fundusz Stypendialny Sciex.**

*Fundacja Rozwoju
Systemu Edukacji zajmuje
się administrowaniem
największymi programami
Unii Europejskiej z zakresu
edukacji w Polsce.*

Fot. Mateusz Bendkowski

Charakterystyka Funduszu Stypendialnego i Szkoleniowego

Fundusz Stypendialny i Szkoleniowy powstał w 2008 roku w oparciu o dofinansowanie ze środków Mechanizmu Finansowego EOG oraz Norweskiego Mechanizmu Finansowego, otwierając nowe perspektywy dla polskich instytucji edukacyjnych.

Operatorem Funduszu Stypendialnego i Szkoleniowego w Polsce jest Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji – instytucja zarządzająca najważniejszymi programami edukacyjnymi Unii Europejskiej (www.frse.org.pl).

W latach 2008-2011 w ramach Funduszu rozdysponowane zostały środki w łącznej wysokości **13,3 mln euro**. Działania realizowane przez FSS przyczyniły się do rozszerzenia wymiany studentów i pracowników uczelni pomiędzy Polską a państwami-darczyńcami (Norwegią, Islandią i Liechtensteinem) oraz wzmocnienia współpracy między instytucjami edukacyjnymi tych krajów. W ramach I edycji FSS udało się wdrożyć 468 projektów oraz zrealizować ponad 2500 mobilności (tj. wyjazdów naukowych i/lub szkoleniowych).

Wnioskodawcami mogły być **szkoły i uczelnie oraz instytucje działające w obszarze edukacji, doktoran-**

ci i młodzi naukowcy oraz instytuty badawcze i naukowe. Do Funduszu zgłaszać się mogły również **inne organizacje i instytucje aktywne na polu edukacji** (na wszystkich poziomach kształcenia: podstawowym, średnim, licencjackim, wyższym, zawodowym, kształcenia osób dorosłych).

Inicjatywy, które mogły w ramach Funduszu uzyskać dofinansowanie, to m.in.:

- studia i praktyki studenckie, staże i praktyki pracowników uczelni;
- wyjazdy i przyjazdy doktorantów w celu realizacji projektu badawczego;
- wyjazdy i przyjazdy młodych naukowców w celu przeprowadzenia badań naukowych w instytucjach badawczych;
- indywidualne wizyty studyjne przedstawicieli instytucji działających w sektorze szkolnictwa podstawowego, średniego, wyższego, kształcenia zawodowego i osób dorosłych;
- działania mające na celu zwiększenie udziału polskich instytucji edukacyjnych w programach międzynarodowych, programach wymiany uczniów i studentów oraz możliwości organizowania imprez i wydarzeń międzynarodowych;

- działania zmierzające do poprawy jakości nauczania oraz zasobów dydaktycznych polskiego szkolnictwa i oświaty;
- działania służące rozwojowi oferty dydaktycznej;
- działania na rzecz poprawy jakości programów studiów w językach obcych oferowanych przez polskie uczelnie.

Inicjatywy te można było podejmować w ramach następujących działań:

I. Mobilność Studentów i Pracowników – działanie skierowane do uczelni wyższych, jej studentów i pracowników;

II. Kursy Językowe – działanie kierowane do polskich uczelni wyższych posiadających wydziały specjalizujące się w nauczaniu języka polskiego jako języka obcego lub nauczaniu jednego z języków państw-darczyńców;

III. Stypendia Indywidualne – przeznaczone dla doktorantów i młodych naukowców oraz przedstawicieli instytucji działających w sektorze edukacji;

IV. Współpraca Instytucjonalna – działanie skierowane do instytucji edukacyjnych, zakładające realizację projektu wspólnie z zagranicznym partnerem;

V. Rozwój Polskich Uczelni – działanie kierowane do polskich szkół wyższych, zakładające realizację projektów przez uczelnię samodzielnie lub we współpracy z partnerem zagranicznym.

Jesienią 2012 r. planowane jest uruchomienie kolejnej edycji Funduszu w ramach II fazy wdrażania Mechanizmów Finansowych 2009-2014.

Jesienią 2012 r. planowane jest uruchomienie kolejnej edycji Funduszu w ramach II fazy wdrażania Mechanizmów Finansowych 2009-2014.

Instytucje partnerskie Funduszu Stypendialnego i Szkoleniowego z państw-darczyńców

Operator FSS wdrażając I edycję Funduszu, współpracował z instytucjami partnerskimi z państw-darczyńców, które były odpowiedzialne za działania informacyjne i promocję FSS wśród instytucji edukacyjnych w swoich krajach.

W Norwegii funkcję instytucji partnerskiej pełniło The Norwegian Centre for International Cooperation in Education (SIU), w Islandii The Office of International Education (OIE), a w Liechtensteinie Agentur für Internationale Bildungsangelegenheiten (AIBA).

Wszystkie te instytucje miały wieloletnie doświadczenie w zarządzaniu międzynarodowymi programami w obszarze edukacji. Dzięki temu Operator mógł, wspólnie z partnerami zagranicznymi, podejmować działania mające na celu promocję systemów edukacyjnych, informować o możliwości nawiązania współpracy pomiędzy instytucjami czy współorganizować konferencje, seminaria i warsztaty.

Prezentujemy krótką charakterystykę tych instytucji.

Norwegia

Norweskie Centrum Współpracy Międzynarodowej w Edukacji SIU (The Norwegian Centre for International Cooperation in Education) jest instytucją publiczną, promującą współpracę międzynarodową w obszarze edukacji i badań.

Misją SIU jest promocja i wspieranie współpracy oraz mobilności, jak również przezwyciężanie barier kulturowych w komunikacji i wymianie w obszarze edukacji

na poziomie międzynarodowym. Centrum zostało powierzone ważne zadanie koordynacji krajowych działań w zakresie internacjonalizacji zgodnie z norweskimi priorytetami w tej dziedzinie. SIU jest norweską agencją zarządzającą programami międzynarodowymi i działaniami związanymi z edukacją. Administruje krajowymi i międzynarodowymi programami na wszystkich poziomach kształcenia. Centrum jest również odpowiedzialne za promocję Norwegii jako kraju otwartego na osoby przyjeżdżające w celu podjęcia nauki i prowadzenia badań, udziela też informacji i pomocy w zakresie internacjonalizacji w edukacji.

Norweskie Centrum Współpracy Międzynarodowej w Edukacji SIU administruje następującymi programami:

- program Komisji Europejskiej „Uczenie się przez całe życie” wraz z jego czterema programami sektorowymi (Comenius, Erasmus, Leonardo da Vinci i Grundtvig);
- program Nordplus w zakresie: Nordplus Junior, Nordplus Adult Learning, Nordplus Higher Education i Nordplus Horizontal;
- liczne programy w zakresie pomocy rozwojowej;
- programy bilateralne z innymi krajami w Europie i na świecie;
- programy prowadzące do powstania wspólnego programu studiów: Erasmus Mundus, Nordic Master Programme, International Joint Degrees.

SIU jest również punktem kontaktowym i informacyjnym dla funduszy stypendialnych wdrażanych w ramach Mechanizmów Finansowych. Do głównych zadań SIU w tym zakresie należą w szczególność:

- udzielanie informacji Operatorom Funduszy z krajów beneficjentów na temat instytucji norweskich i norweskiego systemu edukacji;

- udzielanie informacji norweskim instytucjom, uczelniom i szkołom;
- wspieranie powstawania współpracy partnerskiej;
- seminaria kontaktowe;
- pomoc instytucjom z krajów beneficjentów w znalezieniu partnera z Norwegii;
- promocja Mechanizmów Finansowych w Norwegii.

Dane kontaktowe:

*The Norwegian Centre for International
Cooperation in Education (SIU)*
Postbox 7800
N-5020 Bergen
Norway
www.siu.no

Islandia

Rolę instytucji partnerskiej w Islandii w latach 2008-2012 pełniło Biuro Międzynarodowe OIE (Office of International Education), działające na Uniwersytecie Islandzkim. Biuro zostało utworzone w 1992 r. jako Centrum Informacyjne na temat możliwości studiowania za granicą. OIE zarządza licznymi projektami skierowanymi do uczelni wyższych. Biuro jest Narodową Agencją Programu „Uczenie się przez całe życie” w zakresie programów: Erasmus, Comenius, Grundtvig, eTwinning, jak również Erasmus Mundus, odpowiada także za Zespół Ekspertów Bolońskich. OIE pełni rolę Narodowej Agencji Programu Nordplus w zakresie: Nordplus Junior, Nordplus Adult Learning, Nordplus Higher Education i Nordplus Horizontal. Od 2008 r. pełni także rolę Punktu Informacyjnego dla funduszy stypendialnych wdrażanych w ramach Mechanizmów Finansowych. Rola OIE polegała na informowaniu polskich instytucji edukacyjnych o możliwości współpracy z instytucjami edukacyjnymi z Islandii oraz na pomocy islandzkim instytucjom w znalezieniu instytucji partnerskiej z Polski.

Dane kontaktowe:

*The Office of International Education
University of Iceland
Háskólatorg
v/Suðurgötu
101 Reykjavík
Iceland
www.english.hi.is*

Liechtenstein

Agencja ds. Kształcenia Międzynarodowego AIBA (Agentur für Internationale Bildungsangelegenheiten) jest Narodową Agencją Programu „Uczenie się przez całe życie” w perspektywie 2007-2013. AIBA administruje programami: Comenius, Erasmus, Grundtvig i Leonardo da Vinci. Ponadto Agencji zostały powierzone inne projekty regionalne i międzynarodowe w obszarze kształcenia i edukacji m.in. program dotyczący kształcenia zawodowego. Agencja odpowiada też za wdrażanie w Liechtensteinie Krajowych Ram Kwalifikacji.

Od 2008 r. AIBA jest również punktem kontaktowym dla funduszy stypendialnych wdrażanych w ramach Mechanizmów Finansowych.

Dane kontaktowe:

*Agentur für Internationale
Bildungsangelegenheiten
Postplatz 2 / Postfach 22
FL-9494 Schaan
Liechtenstein
www.aiba.llv.li*

Działanie I

Mobilność Studentów i Pracowników Uczelni Wyższych

Działanie I

Mobilność Studentów i Pracowników Uczelni Wyższych

Fot. M. Jerzak

Duża liczba wyjazdów edukacyjnych stanowi niezaprzeczalny sukces Funduszu Stypendialnego i Szkoleniowego. Były one realizowane w ramach kilku działań, jednak *Mobilność Studentów i Pracowników Uczelni Wyższych* to propozycja skierowana wyłącznie na realizację wyjazdów studentów i pracowników akademickich. Wymiany odbywały się na zasadach programu Unii Europejskiej Erasmus i zaliczane były jako część studiów na podstawie systemu transferu punktów ECTS.

Studenci polscy mogli odbyć część studiów i praktyki w jednej z instytucji partnerskich z kraju EOG. Dodatkowo mieli też możliwość opanowania podstaw języka państw-darczyńców poprzez uczestniczenie w intensywnym kursie językowym kraju, do którego wyjechali.

Pracownicy dydaktyczni oraz administracyjni polskich uczelni realizowali szkolenia, uczestniczyli w konferencjach i przeprowadzali wykłady w państwach-darczyńcach. Oferta wymian została skierowana również do uczestników z krajów darczyńców: nasze uczelnie mogły zaprosić studentów uczelni partnerskich w celu odbycia części studiów, a pracowników w celu udziału w szkoleniu, konferencji lub przeprowadzenia wykładów, przy wykorzystaniu dofinansowania otrzymanego w ramach FSS.

O wciąż rosnącej popularności *Działania Mobilność Studentów i Pracowników* zdecydowała nie tylko wyjątkowo atrakcyjna wysokość grantu. Dodatkową zachętą dla uczelni były fundusze przeznaczone na przyjęcie i organizację pobytu studentów z EOG, jak również możliwość zaproszenia wykładowców z kraju EOG. Poszerzyło to ofertę edukacyjną uczelni w języku angielskim, w niektórych przypadkach zaproszeni przedstawiciele kadry dydaktycznej realizowali na uczelni polskiej moduły nauczania, które nie byłyby możliwe do przeprowadzenia bez ich udziału jako specjalisty w danej dziedzinie.

Każdy kolejny nabór znacząco zwiększał liczbę wnioskujących uczelni. W ramach pierwszego naboru zostało złożonych 18 wniosków, w drugim – wpłynęło ich 26, a w trzecim już 38. Rekomendacją decydującą o merytorycznym uprawnieniu do uczestnictwa było posiadanie Karty Uczelni Erasmusa (EUC), która stanowi potwierdzenie wysokiej jakości nauczania na mającej ją uczelni.

Dofinansowanie obejmowało wyjazdy studentów trwające od 3 do 12 miesięcy oraz pracowników na okres od 1 dnia do 6 tygodni.

Tabela 1. Liczba wymian w poszczególnych kategoriach w latach 2008-2011

Polscy studenci	Studenci EOG	Pracownicy polskich uczelni	Pracownicy uczelni z EOG	Łączna liczba mobilności
516	17	561	254	1348

Przez te trzy lata zrealizowano w sumie 1348 mobilności, w tym 533 wymiany studenckie i 815 wymian pracowników.

Pamiętając o tym, że wymiany pracownicze były stosunkowo krótkie, a studenckie trwały co najmniej 3 miesiące, warto powyższe dane liczbowe przedstawić w porównywalnych jednostkach czasu, co umożliwi rzeczywiste porównanie długości pobytu pracowników i studentów. Poniższa tabela obrazuje łączną długość zrealizowanych wymian, w podziale na pracowników i studentów, wyrażoną w tygodniach.

Tabela 2. Porównanie długości wymian w poszczególnych kategoriach [liczba tygodni]

Nabór	Studenci – łączna długość wymian [liczba tygodni]	Pracownicy – łączna długość wymian [liczba tygodni]
I nabór: rok akademicki 2008/2009	3697	159
II nabór: rok akademicki 2009/2010	4113	184
III nabór: rok akademicki 2010/2011	2854	194
Suma:	10 664 tygodnie (205 lat)	537 tygodni (ponad 10 lat)

Podsumowując widzimy, że studenci realizowali wymiany, przebywając w państwach-darczyńcach w sumie w okresie dłuższym niż pracownicy. A jak wyglądało to pod względem finansów spożytkowanych na ich wyjazdy? Obrazuje to poniższe zestawienie.

Wyplacone dofinansowanie:

- polscy studenci 9 763 169,96 zł
- pracownicy polskich uczelni 4 569 659,27 zł
- studenci z uczelni partnerskich z EOG 208 476,62 zł
- pracownicy uczelni partnerskich z EOG 1 662 487,30 zł

Ogółem wydatkowanie: 16 203 793,10 zł

Przedstawione powyżej liczby charakteryzują i podsumowują Działanie I – Mobilność Studentów i Pracowników od strony poniesionych nakładów finansowych oraz liczby zrealizowanych wymian. Jednak nie jest to pełny obraz znaczenia zrealizowanych działań. Aby obraz był kompletny, należy go uzupełnić o informacje uzyskane od samych uczestników mobilności i opiekunów projektów. To dzięki ich zaangażowaniu i pracy możemy dzisiaj mówić o osiągnięciu zamierzonego celu. Ich indywidualne sukcesy i osiągnięcia składają się na olbrzymią wartość zrealizowanych mobilności.

Mamy nadzieję, że ich dokonania, zdobyta wiedza i transfer dobrych praktyk jeszcze długo będą miały wpływ na ich życie, przyczyniając się do sukcesów zawodowych i osobistych.

Fot. Katarzyna Zmorzyńska

Studenci – uczestnicy wymian

Fot. K. Zamorzyńska

Poprosiliśmy studentów, którzy zrealizowali okres studiów lub praktyk w ramach FSS w jednym z państw-darczyńców, o opisanie swoich wrażeń. Poniżej przytaczamy ich przemyślenia i często bardzo osobiste refleksje, które w sposób niezwykle i wszechstronny pokazują ich osiągnięcia związane z realizacją wymiany. Studenci doceniają nie tylko korzyści zawodowe i naukowe, ale również osobiste, które są dla nich równie ważne i kształtują ich dalsze życie. Wypowiedzi zostały zredagowane w celu uniknięcia powtarzania się niektórych opinii, należy więc traktować poniższe relacje całościowo. Mamy nadzieję, że pokażą one ciekawy i wszechstronny obraz wpływu mobilności na ich uczestników: na ich karierę naukową, życie osobiste oraz postrzeganie siebie i innych.

(A.O-S.) Anna Ogonowska-Stodownik, *AWF Warszawa*; **(C.K.)** Cyprian Kozera, *Wyższa Szkoła Europejska im. ks. Józefa Tischnera*; **(K.P.)** Kasia Perycz, *Szkoła Główna Handlowa w Warszawie*; **(K.O.)** Katarzyna Och, *Wyższa Szkoła Handlu i Usług w Poznaniu*; **(K.S.)** Klaudia Straško, *Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu*; **(M.S.)** Marta Słonka, *Uniwersytet Ekonomiczny w Katowicach*; **(M.B.)** Michał Burmajster, *Akademia Wychowania Fizycznego*; **(N.J.)** Natalia Jerzak, *Wyższa Szkoła Biznesu – National Louis University w Nowym Sączu*; **(P.Szub.)** Paweł Szubtarski, *Uniwersytet Szczeciński*; **(P.Szeł.)** Piotr Szełemej,

Politechnika Rzeszowska; **(Z.D.)** Zofia Drozd, *Politechnika Gdańska*

Dlaczego zdecydowałaś się na udział w stypendium w ramach FSS?

M.B.: Od rozpoczęcia studiów magisterskich marzyłem o wyjeździe międzynarodowym w ramach wymiany studenckiej. Obiektem mojego największego zainteresowania była Norwegia i chęć studiowania właśnie tam. Na pewno wpływ na to miały pozytywne opinie znajomych, przyjaciół, a także mojej dziewczyny przebywającej w tym kraju. Gdy tylko dowiedziałem się o istnieniu FSS, stwierdziłem, że to jest coś właśnie dla mnie. Wiedziałem, że taki wyjazd to ogromna szansa na rozwój, a być może nawet całkowita odmiana mojego życia.

C.K.: Stypendium FSS umożliwiło mi wzbogacenie mojego programu studiów o staż zagraniczny o unikalnym charakterze, którego program byłby niemożliwy do realizacji w Polsce.

K.S.: Dlaczego? Główną moją motywacją jest zauroczenie krajami skandynawskimi. Norwegia, sam jej państwowy ustrój, średnia życia na wysokim i dobrym poziomie, piękna, dzika natura, urzekające fiordy oraz optymistyczni Norwegowie od zawsze mnie pa-

sjonowali. Kiedy tylko pojawiła się możliwość wzięcia udziału w rocznej wymianie, wiedziałam, że jest to jedyna szansa na realizację mojego planu.

K.P.: Zdecydowałam się na udział w stypendium w ramach FSS, aby poznać inną kulturę akademicką, a także po to, by poznać ludzi z różnych krańców świata w niesamowitym miejscu, w niesamowitym kraju, wśród niesamowitej przyrody.

K.O.: Chciałam podnieść swoje kwalifikację językowe. Była to główna przyczyna mojej decyzji, lecz nie bez znaczenia był też fakt, że udział w takim stypendium stwarza możliwości podróżowania i poznawania nowych ludzi.

P.Szub.: Zawsze byłem ciekawy świata i ta potrzeba sterowała moimi decyzjami. Bycie turystą to jednak

za mało – miałem ochotę doświadczać życia w innych krajach, chciałem też skorzystać z możliwości rozwoju na nowoczesnej uczelni, gdzie mógłbym nauczyć się czegoś, czego nie miałem dotychczas w otoczeniu. Kierowałem się zasadą, że chęć szuka sposobów, a niechęć powodów. Sam pomysł wyjazdu do Norwegii wypłynął od nas – studentów, to z naszej inicjatywy podpisano porozumienie między Wydziałem Nauk o Ziemi na Uniwersytecie Szczecińskim a jego odpowiednikiem na Uniwersytecie w Oslo. Spotkaliśmy się z przychylnym nastawieniem ze strony Działu Spraw Międzynarodowych, Władz Uczelni i Koordynatora Wydziałowego. Umowa obowiązuje do dziś, a mnie miło jest witać w Oslo jako liderowi w tzw. *buddy system*² kolejnych przyjezdnych ze Szczecina. Poza tym wspomnę, że już wcześniej z własnej inicjatywy zacząłem się uczyć języka norweskiego, a wszystko zaczęło się gdzieś

² System koleżeńskiej opieki studenckiej, pomoc nowym studentom, którzy przyjeżdżają na uczelnię w ramach wymiany międzynarodowej

Norwegia, sam jej państwowy ustrój, średnia życia na wysokim i dobrym poziomie, piękna, dzika natura, urzekające fiordy oraz optymistyczni Norwegowie od zawsze mnie pasjonowali.

na poziomie marzeń o kraju fiordów i łososi albo gejzerów i wulkanów.

P.Szeł.: Przez dłuższy czas zastanawiałem się nad wyjazdem zagranicznym w ramach wymiany studenckiej. Główną motywacją była chęć sprawdzenia własnych możliwości w nowym, całkowicie nieznanym środowisku oraz poszerzenie wiedzy o treści niedostępne w programie nauczania mojej uczelni. Inspiracją były również opinie uczestników tego i innych programów wymiany studenckiej, którzy podkreślali możliwość poznania kultury i kolorytu odwiedzanego kraju.

Z.D.: Na moją decyzję wpłynęło kilka czynników. Przede wszystkim możliwość wyjazdu do niezwykłego kraju, jakim jest Islandia. Choć kraj ten jest dość drogi, dzięki stypendium nie musiałam martwić się o moje finanse i szukać dodatkowej pracy. Ponadto załatwienie formalności związanych z wyjazdem było o wiele łatwiejsze niż w przypadku innych programów.

Czy miałeś inną możliwość realizacji podobnego wyjazdu i czy nie żałujesz swojego wyboru?

N.J.: Widziałam parę propozycji innych wyjazdów, ale muszę przyznać, że Islandia wydała mi się tak odległa i tak interesująca na tle innych krajów europejskich, że tak naprawdę nie brałam innej opcji pod uwagę. Decyzja: Islandia albo nic. I udało się!

P.Szub.: Geografia Morza miała podpisanych chyba najwięcej umów na całej uczelni, bo prawdziwy geograf nie siedzi przecież w jednym miejscu. Mnie jednak interesowały kierunki północne – Skandynawia.

A.O-S.: Inna możliwość realizacji to było dofinansowanie ze środków, jakie oferuje program wymiany studentów Erasmus. Wyboru nie żałuję, ponieważ FSS w efekcie stworzył zdecydowanie lepsze warunki.

C.K.: Podobny program praktyk proponuje LLP Erasmus, jednak oferta FSS była – można tak powiedzieć – bardziej dojrzała, niejako na wyższym poziomie i pozwalała odbyć staż w kraju zdecydowanie spoza listy najchętniej uczęszczanych, a mimo to prezentującym bardzo wysoki poziom profesjonalizmu.

K.S.: Na liście krajów, w których można było zrealizować wymianę studencką, nie znalazłam żadnego innej oferty, która by mnie w 100 proc. usatysfakcjonowała. Norwegia to był mój jedyny i zarazem najlepszy wybór.

Czego nauczyłeś się podczas swojego pobytu – czy zyskałeś wiedzę/umiejętności, których nie mógłbyś nauczyć się, gdybyś pozostał w Polsce?

A.O-S.: Wyjazd był bardzo pouczający od strony naukowej, ale także osobistej. Mój pobyt trwał łącznie 6 miesięcy, ponieważ po zakończeniu semestru zostałam, żeby wykonać badania, które potem miałam

okazję prezentować na konferencjach. Moje pomiary dotyczyły aktywności fizycznej osób starszych. Poziom tej aktywności oraz świadomość potrzeby ruchu w tej grupie osób zrobiły na mnie ogromne wrażenie. Dodatkowo cały system kształcenia jest zupełnie inny niż na AWF-ie w Polsce. W Oslo studenci sami dokonują wyboru przedmiotów, zgodnie z zainteresowaniami. Co więcej, zajęcia są bardzo praktyczne, co w efekcie daje możliwość nauczania się reagowania na konkretne problemy lub sytuacje. Poza tym wszystkie obiekty sportowe są ogólnodostępne dla wszystkich studentów, bez limitu. Jeśli chodzi o korzyści osobiste, to nie tylko poznałam fantastycznych ludzi, ale także się zaręczyłam – więc satysfakcja z wyjazdu 100 proc. ☺.

K.P.: Jeśli chodzi o wiedzę profesjonalną, to może nie zdobyłam jakiś szczególnych umiejętności, których nie mogłabym zdobyć w Polsce. Zobaczyłam jednak, jak wygląda inny system pracy, system studiowania czy relacje student – wykładowca. Jeśli chodzi o korzyści osobiste, to są one bezcenne. Myślę, że jestem bardziej otwarta, chcę poznawać nowych ludzi i po-

dróżować. Dowiedziałam się także, że nigdy nie jest za późno na zmianę swoich zainteresowań, a także kierunku edukacji, mimo stereotypów panujących w Polsce. Poznałam też fantastycznych ludzi, z którymi mam nadzieję utrzymywać kontakt.

K.O.: Podczas pobytu na uczelni partnerskiej w Norwegii zdobyłam wiedzę, której pozyskanie nie byłoby możliwe, gdybym pozostała w Polsce. Nauczyłam się podstaw języka norweskiego i zdecydowanie poprawiłam znajomość języka angielskiego dzięki używaniu go w życiu codziennym. Wspaniałym doświadczeniem naukowym było również zdobywanie wiedzy z zakresu realizowanych przedmiotów. Nauczyłam się także samodzielności, co jest największą korzyścią osobistą, jaką zyskałam dzięki wyjazdowi.

K.S.: Dzięki rocznemu pobytowi na Uniwersytecie w Oslo zyskałam wiele, m.in. możliwość pracy w bardzo dobrze zaopatrzonym laboratorium, dostęp do urzędzeń badawczych, bogate zaplecze edukacyjne: książki naukowe, czasopisma oraz międzynarodowe

Geografia Morza miała podpisanych chyba najwięcej umów na całej uczelni, bo prawdziwy geograf nie siedzi przecież w jednym miejscu. Mnie jednak interesowały kierunki północne – Skandynawia.

Fot. Paweł Szubtarski

Fot. Klaudia Straško

bazy danych. Uczelnia i profesorowie byli otwarci na nowych studentów zagranicznych. Bardzo dobrą ideą okazał się „tydzień organizacyjny”, podczas którego każdy został przypisany do „buddy grupy”, z którą poznał strukturę uniwersytetu, a także strukturę administracyjną państwa (pomoc w sprawach meldunku, socjalnych itp.). Dodatkowo dla chętnych były organizowane wyjazdy, dzięki którym lepiej poznałam historię, kulturę oraz zwyczaje panujące w Norwegii (wyjścia do parlamentu, opery, muzeów np. Folk muzeum), a także popularne w tym kraju wędrówki po górach, ogniska czy gry zespołowe. Swój wyjazd do Norwegii mogę podsumować jako osiągnięcie osobiste, kulturowe i językowe. Poznałam i odkryłam piękną, norweską naturę, byłam uczestnikiem wyprawy na fiordy, zobaczyłam zorzę polarną i zmierzyłam się z norweską kuchnią. Wzbogaciłam swój język angielski w słownictwo specjalistyczne, swobodnie komunikuję się w języku norweskim, co daje mi możliwość znalezienia pracy w firmie skandynawskiej zgodnie z wykształceniem. W planach mam wzięcie udziału w praktykach studenckich, również w Norwegii. Wyjazd ten z pewnością dał mi więcej wiary w siebie, własne możliwości, zmienił moje poglądy na życie i ludzi, a w szczególności uświadomił mi, ile jeszcze mogę osiągnąć.

M.S.: Spędziłam w Norwegii pięć miesięcy i z pełną odpowiedzialnością mogę stwierdzić, że było to najlepsze pięć miesięcy w moim życiu. Wiem, że jeszcze wiele przede mną, ale ten wyjazd będzie miał wpływ na całe moje przyszłe życie. Zdecydowanie więcej było korzyści osobistych. Codzienne obcowanie ze zwyczajami i kulturą kilkunastu krajów było zdecydowanie czymś, czego trudno jest doświadczyć w Polsce. Wyjazd pomógł mi zarówno zgłębić wiedzę na temat innych narodów, jak i zweryfikować poznane wcześniej informacje czy stereotypy. Poznałam też wiele ciekawych osób, z kilkoma z nich nadal utrzymuję kontakt.

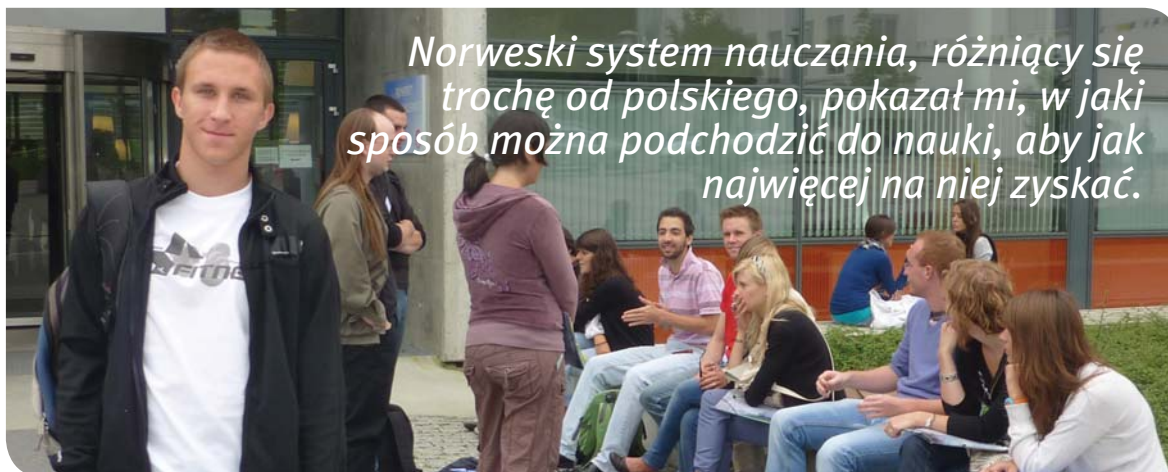
M.B.: Pobyt zagraniczny to przede wszystkim ogromny bagaż doświadczeń, bardzo przydatny w przyszłości. Wyjazd pozwolił mi znacznie poprawić umiejętności komunikowania się w języku angielskim. Obecnie posługuję się nim bez żadnych problemów. Dodatkowo potrafię się również w niewielkim stopniu porozumiewać w języku norweskim, niezwykle trudnym i mało popularnym języku. Z pewnością ciężko byłoby nauczyć się tego w Polsce. Norweski system nauczania, różniący się trochę od polskiego, pokazał mi, w jaki sposób można podchodzić do nauki, aby jak najwięcej na niej zyskać. Spodobał mi się norweski profesjonalizm, a także bardzo indywidualne podejście do studenta. Trafiłem do najstarszej szkoły turystyki w Norwegii, cieszącej się niezwykle dobrą renomą w środowisku akademickim. Mimo że w Polsce studiowałem ten sam kierunek, treści przekazywane przez wykładowców w tej uczelni różniły się od polskich standardów. Czułem, że zyskałem coś więcej w zakresie wiedzy merytorycznej. Dodatkowo po powrocie do Polski udało mi się znaleźć pracę zgodną z moim kierunkiem zainteresowań, z której jestem bardzo zadowolony i pracuję w niej do dziś. Trudno byłoby nie wspomnieć o mnóstwie znajomości nawiązanych podczas pobytu za granicą. Doświadczenia czerpane

z poznawania ludzi i kultur z całego świata wydają się nieocenione.

N.J.: Miałam wspaniałą możliwość sprawdzenia swojej wiedzy teoretycznej, ukończyłam studia z Marketingu i Zarządzania, odnalazłam się w międzynarodowym zespole osób z International Office. Nie tylko zajmowałam się przygotowywaniem oferty oraz kampanii promocyjnej Szkoły Letniej Reykjavik University, ale również stałam się pewnym łącznikiem – ambasadorem pomiędzy biurem a studentami Erasmusa. Nawiązaliśmy przyjaźnie tak silne, że stały się one katalizatorem dalszych zmian w moim życiu. Od tej pory nie mogę przestać podróżować i najlepsze jest to, że tak naprawdę nie pragnę przestawać! Dostałam się na studia magisterskie w ramach programu Erasmus Mundus, do których między innymi zachęcała mnie Urszula Potoniec-Mędoń, moja koordynatorka Erasmus w WSB-NLU oraz Margrét Jónsdóttir Njarðvík, moja ówczesna szefowa w Reykjavíku. Dzięki ich referencjom mam szansę studiować równocześnie na trzech międzynarodowych uniwer-

sytetach, w czterech różnych językach. Właśnie przeprowadziłam się do Lizbony.

P.Szub.: Jako student w Oslo dużo podróżowałem, a najbardziej zapamiętałem wyprawę na Islandię jako część kursu glaciologii. Uniwersytet w Oslo jest dobrze wyposażony w zaawansowany technicznie sprzęt, podobnie jest jeśli chodzi o oprogramowanie komputerowe. Bardzo ciekawie są też zorganizowane zajęcia, sporo uwagi poświęca się praktycznemu wykorzystaniu umiejętności. Podobało mi się uczenie nas przedsiębiorczości poprzez „taniec dziur i frustracji”, czyli jak znaleźć rozwiązanie czegoś, co faktycznie jest palącą potrzebą. Podobała mi się organizacja czasu. Poza zajęciami mieliśmy wiele możliwości bycia częścią stowarzyszeń studenckich, uczestniczenia w życiu społecznym, korzystania z przeróżnych form spędzania czasu wolnego (nauka tańca, sporty i podróżowanie). Nade wszystko najwspanialszy dla mnie był i jest nadal koloryt różnorodności i wielokulturowości. Człowiek zostaje od razu rzucony na głęboką wodę – musi szybko nauczyć się żyć, mieszkać, uczyć

Norweski system nauczania, różniący się trochę od polskiego, pokazał mi, w jaki sposób można podchodzić do nauki, aby jak najwięcej na niej zyskać.

i pracować w środowisku międzynarodowym, inaczej odpada z tej gry.

P.Szeł.: Myślę, że istotną zaletą wyjazdów zagranicznych jest możliwość wyboru przedmiotów, które najbardziej odpowiadają naszym zainteresowaniom i są zbieżne z planami rozwoju zawodowego. Dzięki wyjazdowi miałem szansę zmierzyć się z zagadnieniami niewystępującymi w programie nauczania mojej uczelni, a to pozwoliło mi wzbogacić zakres technicznych umiejętności o kilka wartościowych pozycji. Myślę, że najtrudniejsze, i dzięki temu najbardziej wartościowe, było doświadczenie niezależności i konieczności odnalezienia się w międzynarodowym i wielokulturowym środowisku, co z pewnością korzystnie wpłynęło na umiejętność posługiwania się językiem angielskim.

Czy pobyt za granicą otworzył przed Tobą nowe perspektywy?

A.O.-S.: Wydaje mi się, że moje stypendium w Norwegii to coś, co można z dumą wpisać do CV.

C.K.: Niewątpliwie tak, choć jestem przekonany, że jeszcze za wcześnie, by je wszystkie wymieniać. Wyjazd przede wszystkim uczynił mój profil zawodowy o wiele bardziej interesującym dla nowego pracodawcy, zwiększył moje zdolności lingwistyczne i wzmocnił pewność siebie – to wszystko czyni mnie lepiej przygotowanym do rozpoczęcia kariery zawodowej.

N.J.: Przede wszystkim podszkoliłam swój angielski, nawiązałam wiele cennych znajomości, by móc teraz bez problemu odnaleźć się na dalszych studiach we Francji, Portugalii i Hiszpanii. Każdy zagraniczny pobyt otwiera nas coraz bardziej na świat, poszerza nasze możliwości i udowadnia, że tak naprawdę „chcieć to móc”. Wystarczy tylko konsekwentnie dążyć do celu. W tym roku przygotowuję się do wyprawy do jednego z krajów Ameryki Łacińskiej, gdzie mam odbyć swój staż...

P.Szub.: Moja norweska przygoda nadal trwa, bo niebawem upłyną cztery lata, od kiedy mieszkam w Norwegii. Zdecydowałam się na zrobienie pełnych studiów magisterskich na Uniwersytecie w Oslo na kierunku Innovation & Entrepreneurship (Innowacja i Przedsiębiorczość), przy jednoczesnym kontynuowaniu Geografii Morza w Szczecinie. Dziś wiem, że warto było, bo z powodzeniem zrealizowałam oba cele – jeden to zbiór kompetencji zawodowych, drugi to realizacja marzenia. Uświadomiłam sobie, że w dobie dzisiejszej komunikacji to jest możliwe, ale i tak nic by nie zadziało, gdyby nie ludzka życzliwość i wspieranie osoby, które spotykałam na swojej drodze.

P.Szeł.: Wkrótce po przyjeździe do Polski zostałam przyjęty do pracy w dużej międzynarodowej firmie na stanowisku inżyniera. Kto wie, być może pobyt za granicą przyczynił się do tego zawodowego sukcesu?

Z.D.: Uważam, że każdy wyjazd za granicę poszerza horyzonty i daje nowe możliwości. Podczas tego pobytu

Wkrótce po przyjeździe do Polski zostałam przyjęty do pracy w dużej międzynarodowej firmie na stanowisku inżyniera. Kto wie, być może pobyt za granicą przyczynił się do tego zawodowego sukcesu?

tu przekonałam się, iż wcale nie trzeba się bać nowych wyzwań, nieważne jak trudne się wydają. Zdobyte umiejętności być może w przyszłości pomogą mi uzyskać ciekawą pracę, a cenne doświadczenia ułatwią start za granicą.

Gdyby nie FSS...

C.K.: Byłbym typowym studentem i realizowałbym dokładnie taki program studiów, jak każdy na moim kierunku. FSS nadaje studiom indywidualizmu – to my wybieramy miejsce pobytu – wyróżnia tych, którzy chcą zrobić coś więcej.

K.P.: Nie miałabym możliwości studiowania w Norwegii, w najdalej na północ wysuniętym uniwersytecie na świecie i nie nawiązałabym przyjaźni na długie lata ☺.

K.O.: Nigdy nie zaczęłabym nauki języka norweskiego, którą kontynuuję do dzisiaj.

K.S.: Nie dowiedziałabym się, ile tak naprawdę znacze, jak mogę się rozwinąć i ile jeszcze czeka mnie interesujących i wspaniałych miejsc, chwil do odkrycia i do zapamiętania.

N.J.: Nie byłabym teraz w miejscu, w którym jestem. Jako pierwsza Polka w ramach programu studiów EUROMIME (Erasmus Mundus) w grupie 14 studentów z całego świata od Albanii po Brazylię, gdzie nie tylko znajomość języków obcych, ale przede wszystkim przebojowość, otwartość na świat i międzynarodowe doświadczenie sprawiły, że zostałam zakwalifikowana do dwuletniego programu studiów magisterskich.

Przekonałam się, iż wcale nie trzeba się bać nowych wyzwań, nieważne jak trudne się wydają.

Koordynatorzy uczelniani

Wypowiedzi studentów pokazują wpływ projektów mobilnościowych na życie indywidualnych uczestników. W celu pokazania znaczenia projektów na bardziej ogólnym poziomie, podsumowania ich wpływu na życie uczelni, a poprzez to na polską edukację, poprosiliśmy o relacje pracowników uczelni zaangażowanych na co dzień w realizację FSS. Ich opinie podsumowują wpływ projektu na uczelnię i jej środowisko. Pokazują, jak różnorodne korzyści mogą być efektem nawiązanej współpracy oraz wymian studentów i pracowników, ale również dobrych praktyk.

Relacje koordynatorów projektów FSS są bardzo różne, każdy z nich zwraca uwagę na inne osiągnięcia i podkreśla inne sukcesy. Widzimy, że zmiany zaszły na każdym poziomie życia i funkcjonowania uczelni: poczynając od dydaktycznego, poprzez organizacyjny, aż do zmian mających wpływ na życie jednostek – stosunki międzyludzkie i postrzeganie swoich codziennych obowiązków. Zapraszamy do zapoznania się z opinia-

mi Liderów Mobilności FSS, jak również przedstawicieli uczelni, które dopiero rozpoczęły swoją przygodę z grantami norweskimi. Wypowiedzi zostały zredagowane tak, aby uniknąć powtórzeń, jednocześnie nie pomijając ważnych i interesujących opinii. Na podkreślenie zasługuje, widoczny w wielu relacjach, element przenikania się korzyści płynących z realizacji różnych programów współpracy międzynarodowej, takich jak np. Leonardo da Vinci, Erasmus, Fundusz Stypendialny i Szkoleniowy. Kontakty nawiązane dzięki dofinansowaniu FSS służą później do tworzenia projektów w ramach innych europejskich programów edukacyjnych. Współpraca jest kontynuowana. Wspiera to powstawanie Europejskiego Obszaru Szkolnictwa Wyższego, w którym wszystkie instytucje edukacyjne czerpią od siebie nawzajem dzięki wymianie dobrych praktyk, a studenci mają praktycznie nieograniczone możliwości w rozwijaniu swoich zainteresowań i mogą korzystać z oferty edukacyjnej różnych uczelni z poszczególnych krajów Europy.

Planujemy kolejne wspólne projekty. Chcielibyśmy stworzyć np. wspólną szkołę letnią z uczelniami z każdego państwa-darczyńcy, co przyczyni się do zwiększenia liczby studentów i pracowników przyjeżdżających do SGH.

Szkoła Główna Handlowa w Warszawie realizowała projekty mobilności studentów i pracowników od pierwszego naboru wniosków w roku 2008, czyli przez trzy lata akademickie. Uczestnicy mieli możliwość wyjazdu do każdego z państw-darczyńców, a w trakcie trwania projektów podpisano umowy partnerskie z University of Tromsø i z University of Liechtenstein. Partnerów znaleziono dzięki rekomendacjom pracowników dydaktycznych uczelni, poszukiwaniom podczas targów i konferencji (m.in. EAIE, NAFSA) oraz poprzez kontakty pracowników Centrum Programów Międzynarodowych. Zrealizowano 69 mobilności studentów i pracowników, przyjęto 2 studentów z krajów darczyńców.

Małgorzata Chromy
specjalista w Centrum Programów
Międzynarodowych Szkoły Głównej
Handlowej w Warszawie

Dzięki współpracy w ramach Funduszu Stypendialnego i Szkoleniowego powstały pomysły na projekty w ramach kolejnej edycji FSS oraz w ramach programu LLP. Zwiększyła się mobilność pracowników akademickich i administracyjnych oraz studentów. Dzięki organizacji pobytu gościom z uczelni partnerskich z EOG nawiązane zostały nowe kontakty i wzmocniła się dotychczasowa współpraca. Ciekawym przykładem wymiany doświadczeń może być pierwsza wizyta pracowników z University of Iceland, podczas której mogliśmy się podzielić naszymi doświadczeniami z zakresu współpracy międzynarodowej, kontaktów z partnerami korporacyjnymi oraz organizacji obchodów 100-lecia naszej uczelni (University of Iceland obchodził swoje stulecie w 2011 r.), a koledzy z Islandii opowiedzieli nam o swoich sposobach promocji uczelni oraz o platformie SharePoint, w trakcie wdrażania której jest właśnie nasza uczelnia.

Planujemy kolejne wspólne projekty. Chcielibyśmy stworzyć np. wspólną szkołę letnią z uczelniami z każdego państwa-darczyńcy, co przyczyni się do zwiększenia liczby studentów i pracowników przyjeżdżających do SGH.

Wpływ projektu mobilnościowego był zdecydowanie pozytywny. Pracownicy administracyjni wyjechali na szkolenia, dzięki którym zwiększyły się ich kompetencje zawodowe. Zapoznali się z inną organizacją i kulturą pracy, rozwinęli swoje umiejętności interpersonalne, a także – dzięki programom obejmującym zagadnienia z zakresu historii, kultury i geografii – poznali lepiej kraj, do którego pojechali. Pracownicy z działów zajmujących się promocją, współpracą z zagranicą, absolwentami czy współpracą z biznesem mieli okazję wykorzystać umiejętności zdobyte podczas szkoleń, w których wcześniej uczestniczyli. Ponadto uczestnictwo w wyjazdach szkoleniowych sprzyjało podniesieniu kwalifikacji, poprawie efektywności pracy i organizacji stanowiska pracy, nawiązaniu kontaktów z przedstawicielami uczelni partnerskich o podobnych zakresach obowiązków, podniesieniu samooceny oraz kompetencji językowych.

W przypadku pracowników naukowych udział w projekcie pomógł we wprowadzeniu nowych technik nauczania, nawiązaniu kontaktów z pracownikami akademickimi innych uczelni, zapewnił wspólny udział w badaniach i projektach oraz podniesienie kompetencji językowych.

Wartością dodaną dla naszych studentów, oprócz możliwości studiowania za granicą i zrealizowania przedmiotów, które nie są oferowane w naszej uczelni, jest przede wszystkim możliwość sprawdzenia się w środowisku międzynarodowym i usamodzielnienie się. Ponadto dla studentów kierunków ekonomicznych wyjazd np. na Islandię w momencie najbardziej dla niej krytycznym (kryzys ekonomiczny) był doskona-

łą okazją do zobaczenia na własne oczy, jak działają niektóre mechanizmy rynkowe. Warunki finansowe stypendium oferowanego w ramach FSS umożliwiły większej liczbie studentów zrealizowanie swojego marzenia o studiowaniu w Norwegii, Islandii czy Liechtensteinie, zdobyli oni nowe umiejętności i doświadczenia, które będą procentować przez następne lata.

Bilans 3 lat zajmowania się projektem jest moim zdaniem dodatni. Dla mnie projekty FSS były praktycznie pierwszym takim samodzielnie koordynowanym przedsięwzięciem i sporym wyzwaniem, ale również bezcennym doświadczeniem zarówno pod względem nowych umiejętności przydatnych w mojej pracy, jak i pod względem doświadczeń osobistych. Oprócz zarządzania projektem miałam okazję być pierwszym beneficjentem wyjazdu w celach szkoleniowych – uczestniczyłam w szkoleniu organizowanym przez University of Iceland, dzięki któremu zachwyciłam się tym krajem oraz poznałam wiele osób, które później gościłam w SGH i z którymi nadal utrzymuję kontakty zawodowe i osobiste. Mam nadzieję, że w nadchodzącej nowej edycji Funduszu uda się zrealizować choć część pomysłów, które powstały w trakcie naszych spotkań.

Gdyby nie FSS, to na pewno nasi studenci i pracownicy wyjeżdżaliby, tak jak dotychczas, z programu Erasmus. Jednakże dzięki FSS liczba wymian była o wiele większa, a poza tym daliśmy szansę na przyjazd również pracownikom i studentom z państw-darczyńców.

Uniwersytet Ekonomiczny w Krakowie realizował projekty z instytucjami partnerskimi z Norwegii i Liechtensteinu w okresie dwóch lat akademickich, to znaczy 2008/2009 i następnie 2010/2011. W celu realizacji mobilności podpisano umowy partnerskie z dwoma nowymi partnerami: Vestfold University College – partner sam wystąpił z propozycją

współpracy, natomiast kontakt z drugą instytucją partnerską – University of Liechtenstein został zainicjowany przez Uniwersytet Ekonomiczny z Krakowa za pomocą Internetu. Zrealizowano ogółem 21 mobilności, 4 studentów wzięło udział w intensywnych kursach języka norweskiego.

Dominika Lemler
koordynator współpracy międzynarodowej,
Uniwersytet Ekonomiczny
w Krakowie

Dzięki wsparciu finansowemu FSS zwiększyliśmy liczbę mobilności do Norwegii, nawiązaliśmy też współpracę z Liechtensteinem. Mieliśmy możliwość uczestnictwa w International Week w Liechtensteinie, wymiany doświadczeń, „podpatrzenia” sposobu realizacji podobnych działań na uczelniach partnerskich z EOG, poznaliśmy realny przykład współpracy wyższa uczelnia – biznes. Zyskaliśmy nowe doświadczenie, poznając inny system nauczania i zarządzania, uczyliśmy się języka norweskiego i angielskiego, doświadczyliśmy pracy i nauki w środowisku międzynarodowym, odnieśliśmy korzyści w wymiarze osobistym, nawiązaliśmy również nieformalne kontakty. Nasi studenci mogli skorzystać z dodatkowych możliwości edukacyjnych oraz zawodowych (np. realizacja doktoratu z dziedziny IT lub praktyki w Liechtensteinie).

Nasi pracownicy dydaktyczni mieli możliwość prowadzenia zajęć w języku obcym, nawiązania kontaktów badawczych, opracowania wspólnych publikacji czy też wymiany doświadczeń.

Pracownicy oraz studenci **Politechniki Łódzkiej** realizowali projekty z instytucjami partnerskimi z Norwegii i Islandii w latach akademickich 2009/2010

oraz 2010/2011. Podpisano nowe umowy partnerskie z University of Agder oraz z Reykjavik University. Nowi partnerzy zostali znalezieni dzięki kontaktom nawiązanym przez pracowników naukowych uczelni. Zrealizowano ogółem 18 wymian studentów i pracowników. Na tę liczbę wymian składają się 3 wizyty pracowników z uczelni partnerskich EOG, którzy wzbogacili swoimi wykładami program studiów oferowany przez Politechnikę Łódzką.

Beata Ogrodowczyk
administracyjny koordynator
programu Erasmus, Politechnika
Łódzka

Udział Politechniki Łódzkiej w projektach mobilnościowych FSS oceniam bardzo wysoko. PŁ zintensyfikowała współpracę ze stałymi partnerami (University of Bergen i Oslo University College) i nawiązała nowe kontakty – z University of Agder i Reykjavik University. Z naszej uczelni wyjechało 6 studentów i 6 pra-

cowników do Norwegii, 3 pracowników do Islandii. Dzięki wizytom norweskich pracowników naukowych w PŁ zrealizowano wykłady i spotkania informacyjne zwiększające zakres wiedzy studentów (np. seria specjalistycznych wykładów dotyczących obrazowania oraz metod analizy ilościowej sieci naczyń krwionośnych w mózgu, wykład prof. Arvida Lundervold z University of Bergen nt. „In vivo imaging and physiological modelling”, wykład otwarty prof. Alfreda Christy z University of Agder nt. „Application of infrared spectroscopy in the analysis of solids”, spotkanie informacyjne z udziałem Are Losnegard, doktoranta z University of Bergen na temat „Studia w Norwegii”).

Instytut Elektroniki PŁ współpracuje z Instytutem Biomedycznym Uniwersytetu w Bergen od 1998 roku w ramach szeregu projektów międzynarodowych (COST B11, COST B21, 3D Angio). Stosunki między partnerami uległy intensyfikacji, środki z Funduszu Stypendialnego i Szkoleniowego nadały współpracy między ośrodkami nowy wymiar. Pracownicy z obu instytucji mieli okazję odbyć szkolenia w Bergen i w Łodzi. Naukowcy mieli

*Stosunki między partnerami
uległy intensyfikacji, środki
z Funduszu Stypendialnego
i Szkoleniowego nadały
współpracy między ośrodkami
nowy wymiar.*

Fot. W. Wójtowicz

szansę poszerzenia wiedzy na temat obrazowania metodą rezonansu magnetycznego (ang. *magnetic resonance imaging*). Uczestniczyli również w projekcie badawczym dotyczącym obliczania parametrów perfuzji krwi w mózgu. Wyniki badań rezonansu magnetycznego mózgu są wykorzystywane między innymi w obecnie prowadzonej współpracy Instytutu Elektroniki PŁ z Uniwersytetem Medycznym w Łodzi. Odkryto się spotkanie w szpitalu uniwersyteckim University of Bergen, dotyczące badań nad diagnostyką chorób nowotworowych. W toku dyskusji wyłożono możliwe pola współpracy.

Nasi studenci odnieśli sukcesy na arenie międzynarodowej: Łukasz Karolczak z Instytutu Elektroniki PŁ (obecnie doktorant) został współautorem artykułu „Automated 3D segmentation and morphological reconstruction of retinal neurons” na konferencji międzynarodowej *New concepts in neuroscience* w Bergen. Trójka studentów z Centrum Kształcenia Międzynarodowego uczestniczyła w programie European Project Semestr (EPS) na Wydziale Inżynierii w Oslo University College. Studenci realizowali projekty interdyscyplinarne w małych międzynarodowych grupach. Dwójka studentów uczestniczyła w projekcie „Visualization of energy consumption in building B35”, trzeci student w „Cell Attachment monitoring”. Projekty zakończyły się sukcesem, zostały pozytywnie ocenione przez firmy, które wykorzystają rezultaty studenckich osiągnięć w komercyjnej formie. Przykłady wymiernych rezultatów można by mnożyć.

Politechnika Łódzka odniosła również korzyści administracyjno-organizacyjne. Nastąpiła wymiana doświadczeń w zakresie komunikacji z mediami, public relations i promocji badań naukowych, przygotowania informacji prasowej dotyczącej badań, tworzenia strony internetowej jednostki naukowo-badawczej. Poznaliśmy funkcjonowanie struktury administracyjnej w University of Bergen, której działania są realizowane w oparciu o dwuletnią strategię i obejmują ocenę

jakości pracy poszczególnych działów i programów kształcenia.

Mój krótki pobyt w Norwegii okazał się inspirujący. W „Życiu Uczelni” – gazecie opisującej wydarzenia w PŁ – opublikowałam artykuł przybliżający współpracę PŁ z uczelniami norweskimi. Wzięłam udział w konkursie literackim ogłoszonym przez FSS, do którego zgłosiłam artykuł pt. „Norwegowie zapraszają do stołu”. Moja praca zajęła 2. miejsce. Koordynacja administracyjna projektu i promocja mobilności do Norwegii i Islandii okazały się przyjemnością.

Myślę, że gdyby nie FSS, to nasi studenci ze względu na wysokie koszty utrzymania nie wyjechaliby na wymianę do Norwegii w ramach programu Erasmus... Nie odbyłyby się w PŁ wizyty partnerów z Bergen, nie odbyłyby się wyjazdy pracowników z PŁ do University of Bergen i nie mielibyśmy możliwości udziału w licznych wartościowych i interesujących szkoleniach.

Uniwersytet Łódzki realizował wymiany w kolejnych latach akademickich działania Funduszu 2008-2011 z instytucjami partnerskimi ze wszystkich państw-darczyńców: Islandii, Norwegii i Liechtensteinu. W celu realizacji wymian w ramach FSS podpisano aż 9 nowych umów bilateralnych z następującymi instytucjami z EOG: Diakonhjemmet University College, Buskerud University College, Aalesund University College, Ostfold University College, Hedmark University College, University of Iceland, Hochschule Liechtenstein, Volda University College, University of Oslo. Uczelnia zyskała zaszczytny tytuł Lidera Mobilności FSS w kategorii Nowi partnerzy. Za inicjowanie i nawiązywanie nowych kontaktów partnerskich odpowiadali koordynatorzy wydziałowi Erasmusa oraz pracownicy Biura Współpracy z Za-

granicą, wykorzystywano do tego również wyjazdy szkoleniowe finansowane w ramach FSS i targi edukacyjne. Zrealizowano ogółem 44 wymiany.

Gabriela Szkup
samodzielny referent,
Uniwersytet Łódzki

Udział Uniwersytetu Łódzkiego w projektach mobilnościowych w ramach FSS był dużym sukcesem z punktu widzenia całej uczelni, poszczególnych uczestników wymiany i możliwości dalszej współpracy. Jedną z najbardziej interesujących mobilności był przyjazd pracownika dydaktycznego z Islandii, który w trakcie autorskich wykładów przedstawił problem kryzysu gospodarczego w swoim kraju studentom Uniwersytetu Łódzkiego. Efektem wizyty jest duże zainteresowanie kontynuacją współpracy badawczo-naukowej pomiędzy pracownikiem UŁ oraz wykładowcą z kraju EOG.

Ponadto dwukrotna wizyta pracownika dydaktycznego Uniwersytetu Łódzkiego w Volda University College zaowocowała podjęciem pracy badawczo-naukowej z wykorzystaniem materiałów naukowych norweskiej uczelni.

Korzyści organizacyjno-administracyjne przyniosła możliwość porównania działań promocyjnych w zakresie mobilności na uczelni norweskiej i polskiej, przy uwzględnieniu wielu różnic (m.in. skali i struktury uczelni).

Pragniemy kontynuować współpracę z uczelniami krajów EOG zarówno w zakresie mobilności, jak i projektów naukowo-badawczych. Niewątpliwie dofinansowanie FSS ma ogromny wpływ na intensywność i skalę wspólnych działań.

Uniwersytet Wrocławski realizował projekty mobilności w ramach FSS w latach akademickich 2008-2011 z partnerami ze wszystkich państw-darczyńców. Zrealizowano 109 wymian. Podpisa-

Fot. Marcin Staniewski

no umowy z dwoma nowymi instytucjami partnerskimi z Norwegii i Islandii: Reykjavik University, Harstad University College. Partnerów znaleziono poprzez strony internetowe oraz dzięki wcześniejszym kontaktom z uczelniami, z którymi prowadzono współpracę w innych dziedzinach. Uniwersytet Wrocławski zrealizował aż 84 wymiany studenckie, obejmując tym samym pozycję lidera mobilności FSS za wystanie największej liczby studentów polskich na wymiany.

Alicja Meisel
koordynator programu Leonardo da Vinci, koordynator ds. praktyk programu Erasmus, Uniwersytet Wrocławski

Projekt dał studentom możliwość wyjazdu na wymarzoną uczelnię w celu zrealizowania założonego programu studiów oraz zapewnił, co jest równie istotne, wyższy grant, który w sposób wystarczający pokrył wydatki związane z wyjazdem. Studenci mieli okazję poznać nową kulturę, obyczaje i język. Te elementy przyczyniły się do rozwinięcia ich kompetencji interkulturowej, która w dzisiejszych czasach jest nieodzowną umiejętnością pozwalającą na zaistnienie na europejskim rynku pracy. Nawiązali ciekawe kontakty, poznali nowe metody nauczania. Program studiów zrealizowany na uczelni norweskiej czy islandzkiej w sposób istotny uzupełnił propozycję edukacyjną uczelni macierzystej.

Pracownicy naszej uczelni poznali nowe metody pracy, podejścia do studenta. Zapoznali się ze standardami pracy administracyjnej na uczelniach norweskich i islandzkich. Innowacyjne rozwiązania zostały wykorzystane na naszym gruncie. Chcielibyśmy kontynuować współpracę przede wszystkim z uczelniami norweskimi, ale także islandzkimi. Mamy nadzieję, że ta współpraca będzie zasilana kolejnymi edycjami FSS,

gdyż brak takiego dofinansowania niestety hamuje podejmowanie wspólnych przedsięwzięć na polu badawczym i edukacyjnym.

Gdyby nie FSS, nasza uczelnia nie zrealizowałaby ponad 100 mobilności, umożliwiając uczestniczącym w nich studentom i pracownikom otrzymanie finansowania, które pozwoliło im na skoncentrowanie się na nauce i zdobywaniu nowych, cennych doświadczeń naukowych i zawodowych.

Uniwersytet Szczeciński realizował projekty mobilności FSS przez całą pierwszą edycję, przeprowadzając wymiany z Norwegią. Na potrzeby realizacji wymian w ramach FSS pozyskano dwóch nowych partnerów z Norwegii: Hogskolen i Lillehammer; University of Oslo. Uczelni partnerskich poszukiwano poprzez kontakty koordynatorów wydziałowych/kierunkowych ECTS lub innych pracowników naukowo-dydaktycznych. Zrealizowano 31 wyjazdów studentów i pracowników polskich.

Paulina Judycka
uczelnianny koordynator programu Erasmus, Uniwersytet Szczeciński

Projekty mobilności w ramach Funduszu Stypendialnego i Szkoleniowego w naszej uczelni to wspólnie realizowane przedsięwzięcia, których efekty to między innymi: organizacja seminarium dla doktorantów, spotkania z kołem naukowym, wideo-wykłady, uczestnictwo we wspólnym projekcie fotograficznym, wspólna redakcja czasopisma „Fredrike” – 2 numery, plany organizacji przez partnerów norweskich nieodpłatnych zajęć e-learningowych dla 5 osób kierunku Pedagogika. To również poznanie nowych technik nauczania studentów, możli-

wość wspólnych badań naukowych o charakterze międzynarodowym, wspólne publikacje, wymiana wiedzy w zakresie metodologii badań oraz cyfryzacji edukacji. Partnerzy norwescy w ramach współpracy pedagogicznej odbywali regularne wizyty w szkole w Choszczynie, w Szkole Podstawowej nr 45 i w Pierwszym Prywatnym Gimnazjum im. L. Piwoniego w Szczecinie. Nasza współpraca zaowocowała również złożonym wspólnie, w styczniu 2011 r. w 7. Programie Ramowym, projektem „Stimulators and inhibitors of culture of trust and educational interactions assisted by modern information end communication technology”.

Praca nad projektem Działania I była dodatkowym wyzwaniem, ale równocześnie dała mi dużą satysfakcję, szczególnie kiedy obserwowałam, jaką pomoc program stanowi dla beneficjentów. Miałam możliwość nauczania się nowych rzeczy, wyzbyłam się obaw związanych z obsługą programów mobilnościowych od strony informacyjnej, nauczyłam się też korzystać z wiedzy związanej z programem Erasmus. Natomiast poznanie oprogramowania FSS w zakresie obsługi projektu – systemu obsługi dokumentów online – przydało się bardzo, ponieważ w kolejnym roku ten sam system został wprowadzony także w programie Erasmus.

Wyższa Szkoła Przedsiębiorczości i Administracji z Lublina rozpoczęła współpracę z FSS od pierw-

szego naboru wniosków w roku akademickim 2008/2009 i kontynuowała ją aż do końca edycji, tj. do roku 2010/2011. Realizowała wymiany ze wszystkimi państwami-darczyńcami, a nowych partnerów poszukiwano poprzez kontakty e-mailowe, zawodowe i prywatne oraz podczas tygodni partnerskich i seminariów kontaktowych. Podpisano aż 6 nowych umów partnerskich z następującymi uczelniami: Reykjavik University, University of Iceland, Diakonhjemmet University College, University of Stavanger, University of Liechtenstein i Oslo University College. Zrealizowano w sumie 412 wymian, w tym aż 370 wyjazdów pracowniczych, zdobywając w ten sposób tytuł Lidera Mobilności FSS w kategorii Wyjazdy pracowników polskich oraz Przyjazdy pracowników z EOG.

Barbara Zdrojewska
kierownik Biura Karier i Wymiany
Międzynarodowej/koordynator programu FSS i Erasmus, Wyższa Szkoła Przedsiębiorczości i Administracji z Lublina

Gdyby nie FSS, nie zaczęlibyśmy współpracy z uczelniami z Norwegii, Islandii i Liechtensteinu. Nie realizowalibyśmy projektów międzynarodowych, które wpłynęły na inne postrzeganie naszej uczelni w środowisku lokalnym.

Gdyby nie FSS, nie zaczęlibyśmy współpracy z uczelniami z Norwegii, Islandii i Liechtensteinu. Nie realizowalibyśmy projektów międzynarodowych, które wpłynęły na inne postrzeganie naszej uczelni w środowisku lokalnym. Dzięki zrealizowanym wymianom zyskaliśmy statut jednostki efektywnie współpracującej z zagranicą.

dowisku lokalnym. Dzięki zrealizowanym wymianom zyskaliśmy statut jednostki efektywnie współpracując z zagranicą.

Wyjazdy szkoleniowe pracowników administracyjnych stanowiły dobrą okazję do zaobserwowania rozwiązań stosowanych w uczelniach partnerskich, mogli oni podpatrzyć inne metody rozwiązywania tych samych problemów, inną organizację działów. Umożliwiły poznanie najlepszych praktyk i zastosowanie ich w swojej pracy, podniesienie kwalifikacji językowych i społecznych oraz integrację zespołu. Dzięki temu możliwe było wprowadzenie nowej organizacji pracy. Znacznie poszerzone zostały kompetencje w dziedzinie komunikacji, a także językowe oraz wielokulturowe.

Szkolenia dotyczące metod dydaktycznych poszerzyły warsztat pracy wykładowców. Pozwoliły też wyodrębnić obszary, w ramach których zaistniała potrzeba dalszej współpracy i kontynuowania szkoleń. Pracownicy dydaktyczni uczestniczący w wymianach poznali inne systemy edukacji – Norwegii, Islandii i Liechtensteinu, jak również nowe metody kształcenia, wymienili swoje doświadczenia, mieli okazję do porównań i przeniesienia sprawdzonych rozwiązań do uczelni macierzystej. Wyjazdy zainspirowały do ściślejszego współdziałania przy konkretnych zagadnieniach i zaowocowały wspólnym przygotowaniem projektów partnerskich. Nawiązane kontakty pozwoliły też na zaplanowanie dalszych mobilności.

Nasi studenci mogli odbyć semestr studiów lub praktyki za granicą, w trakcie których dzięki porozumiewaniu się w j. angielskim rozwinęli swoje kompetencje językowe; wielu z nich uczyło się tych rzadziej używanych języków obcych, jakimi są j. norweski lub islandzki. Dzięki wymianom zetknęli się z inną kulturą, przebywali w międzynarodowym środowisku, poznali ludzi z wielu zakątków świata, nawiązali nowe

kontakty i przyjaźnie. Doświadczyli także innego systemu nauczania, podejścia do studenta, sposobu przekazywania materiału, egzaminowania. Bardzo ważne z punktu widzenia ich przyszłej kariery zawodowej było zetknięcie się z innym rynkiem pracy, jest to z pewnością punkt wyróżniający w życiorysie, który będzie stanowił o wzroście ich atrakcyjności dla przyszłych pracodawców.

Obecnie pomimo zakończenia finansowania współpraca zapoczątkowana dzięki FSS funkcjonuje zarówno w obszarze edukacyjnym, jak i pomiędzy uczelniami biurami wymiany studenckiej. Podejmowane są wspólne inicjatywy w ramach programu Erasmus. Realizowany jest projekt Leonardo da Vinci z udziałem partnerów z Norwegii i Liechtensteinu. Przygotowywane są kolejne, wspólne wnioski do programu Leonardo da Vinci. Pozostajemy w kontakcie i planujemy już działania możliwe dzięki nowej edycji FSS.

Dzięki FSS mieliśmy okazję poznać kraje, które do tej pory były poza zasięgiem naszych możliwości ze względów finansowych, jak również z uwagi na bariery kulturowe. Program FSS odniósł tak wielki sukces dzięki swojej konstrukcji. Dzięki możliwości wypłaty środków dla partnerów przyjmujących, jak również dzięki stypendiom nie tylko dla pracowników polskich uczelni wyjeżdżających do państw-darczyńców, ale również dla pracowników uczelni partnerskich przyjeżdżających do Polski. Dzięki tak skonstruowanemu programowi mieliśmy szanse na rozpoczęcie współpracy, ponieważ w tym programie korzyści odnoszą obie strony i to jest jego fenomen.

Początki były trudne, ale było warto – najpierw brak zainteresowania, nieufność i przyglądanie się sobie, ale po pierwszych kontaktach badawczych inne spojrzenie. FSS to nieocenione doświadczenia. Poznanie innego spojrzenia na świat, innych metod pracy i orga-

nizacji uczelni, życzliwość, zaangażowanie we współpracę, wspólne projekty, nowe przyjaźnie to tylko tyle i aż tyle. Wyjazdy zmieniły każdego uczestnika projektu i nie jest to tylko moja opinia.

Wszyscy poznaliśmy inne kultury, które wydają się na początku bardzo podobne, a potem zachwycają swoją różnorodnością. Dzięki tej współpracy zauważam inne spojrzenie na pojawiające się problemy, zwiększenie tolerancji i akceptację inności, zmianę relacji międzyludzkich pomiędzy pracownikami administracyjnymi, dydaktycznymi, jak również studentami.

Uniwersytet Warszawski rozpoczął współpracę z Funduszem Stypendialnym i Szkoleniowym od pierwszego naboru wniosków w roku akademickim 2008/2009 i kontynuował ją aż do końca pierwszej edycji Funduszu, tj. do roku 2010/2011, realizując wymiany ze wszystkimi państwami-darczyńcami. Współpraca oparta była na wcześniejszych kontaktach nawiązanych w ramach programu Erasmus, podpisano umowy partnerskie z następującymi partnerami: Hogskolen i Adger, University of Iceland oraz Haskolinn I Reykjavik. Uniwersytet Warszawski otrzymał zaszczytny tytuł Lidera Mobilności FSS za przyjęcie największej liczby studentów z EOG w całej pierwszej edycji Funduszu.

Sylwia Salamon
kierownik Biura Współpracy z Zagranicą, uczelniany koordynator programu Erasmus, Uniwersytet Warszawski

Przystąpienie Uniwersytetu Warszawskiego do projektów mobilnościowych FSS stanowiło z całą pewnością nową kartę w historii wymiany studentów i pracowników naszej uczelni z uczelniami państw-darczyńców. Stało się tak nie tylko ze względu na zwiększone fundusze wspierające mobilność (jak powszechnie wiadomo polskie szkolnictwo wyższe, a zatem i uniwersytety, cierpi na notoryczny niedostatek funduszy na ten cel), ale także dlatego, że programy takie jak FSS powodują wzajemne „zwrócenie na siebie większej uwagi” współpracujących partnerów. Wzrost zainteresowania i świadomości stron dotyczył systemów kształcenia, różnic i podobieństw szkolnictwa wyższego, zarządzania uczelnią, świadomości kultur, gospodarki i historii poszczególnych krajów oraz regionów i miast. Uczelnie musiały określić obszary wspólnych zainteresowań oraz możliwości realizacji wspólnych projektów czy innych przedsięwzięć akademickich. Możliwości współpracy stały się bardziej realne ze względu na nowe uwarunkowania finansowe. Indywidualni beneficjenci FSS zyskali cenne doświadczenia osobiste i zawodowe. Z ankiet i rozmów wynika, że te osoby stały się nie tylko ambasadorami swoich krajów i uczelni, ale także aktywnymi uczestnikami rozwijającej się współpracy międzynarodowej.

FSS to nieocenione doświadczenia. Poznanie innego spojrzenia na świat, innych metod pracy i organizacji uczelni, życzliwość, zaangażowanie we współpracę, wspólne projekty, nowe przyjaźnie.

INTENSYWNE KURSY JĘZYKA POLSKIEGO

Działanie II

Kursy Językowe

Działanie II Kursy Językowe

Fot. M. Bendkowski

Działanie II – Kursy Językowe było najmniejszym pod względem kwoty wydatkowanych funduszy oraz liczby zrealizowanych projektów. Kursy Językowe były propozycją skierowaną do placówek szkolnictwa wyższego specjalizujących się w nauczaniu języka polskiego jako języka obcego oraz w nauczaniu języka jednego z państw-darczyńców. Instytucje te mogły zrealizować intensywny kurs językowy dla studentów z krajów państw-darczyńców (nauka j. polskiego) lub dla polskich studentów (nauka j. norweskiego czy islandzkiego), trwający od 4 do 6 tygodni. Maksymalne dofinansowanie nie mogło przekroczyć równowartości 5000 euro dla grupy nie większej niż 10 osób. Udało się zrealizować w sumie 4 takie kursy dla 36 uczestników, spożytkowując na ten cel kwotę 67 746,30 zł. Zajęcia zostały przeprowadzone przez jedną uczelnię – Wyższą Szkołę Europejską w Krakowie, były to kursy języka norweskiego.

Niezwykle ważne i godne polecenia jako przykład dobrej praktyki jest to, że organizator kursów przed złożeniem wniosku przeprowadził swoje „badanie rynku” wśród potencjalnych uczestników i już składając propozycję projektową, wiedział, że znajdzie wystarczającą liczbę zainteresowanych. W imieniu Wyższej Szkoły Europejskiej z Krakowa projekt złożyła Marta Zachariasz-Janik, kierownik Studium Języków Obcych.

Marta Zachariasz-Janik

Ukończyła w 1994 r. filologię germańską na Uniwersytecie Jagiellońskim. Od 18 lat aktywna jako lektor j. niemieckiego w różnych placówkach. Od 2003 r. lektor, a od 2009 r. również kierownik Studium Języków Obcych Wyższej Szkoły Europejskiej w Krakowie oraz od 2001 r. lektor współpracujący z Goethe Institut Krakau. Hobby: ciągle jeszcze nauczanie j. niemieckiego, dobra literatura, jazda na rowerze i drewniana architektura – sakralna i nie tylko.

Wyższa Szkoła Europejska od 2009 r. prowadziła kursy języka norweskiego dla studentów studiów magisterskich na kierunku Stosunki Międzynarodowe. Prowadzącą była mgr Berenika Birkenmajer-Gombos, lektor z wieloletnim doświadczeniem w nauczaniu języków norweskiego i niemieckiego, absolwentka filologii norweskiej i niemieckiej na Uniwersytecie Wiedeńskim, uczestniczka Sommerskolen Uniwersytetu w Bergen, stypendystka programu Erasmus (semestralny pobyt w Oslo), pracę magisterską napisała w Oslo dzięki stypendium Uniwersytetu Wiedeńskiego. Kurs języka norweskiego prowadzony w ramach FSS był doskonałym sposobem na upowszechnienie go wśród studentów z obszaru południowej Polski, ponieważ język ten

cieszy się wprawdzie coraz większą popularnością, ale możliwość jego nauki jest bardzo ograniczona. Z powyższego powodu już od momentu rozpoczęcia prac nad projektem w pełni zaangażowałam się w jego realizację, widząc duże możliwości na przyszłość. Był to mój pierwszy projekt i miałam mnóstwo obaw, czy sprostat obowiązkom. Na szczęście wszystko okazało się prostsze niż wydawało się na początku, a przy tym zyskałam niezbędne doświadczenie, choć wymagało to ode mnie ogromnego nakładu pracy.

Dzięki realizacji kursów języka norweskiego zarówno nasza kadra nauczycielska, jak i administracyjna zyskały większe kompetencje do realizacji innych projektów w przyszłości, poszerzono umiejętności w zakresie pisania projektów ściśle językowych.

Część pieniędzy z projektów została przeznaczona na zakup nowoczesnych książek do nauki języka (sprowadzonych z Norwegii) oraz zapewnienie dostępu do stron internetowych Migranorsk i NorgesQuiz (platforma do nauki interaktywnej, z materiałami audio i wideo).

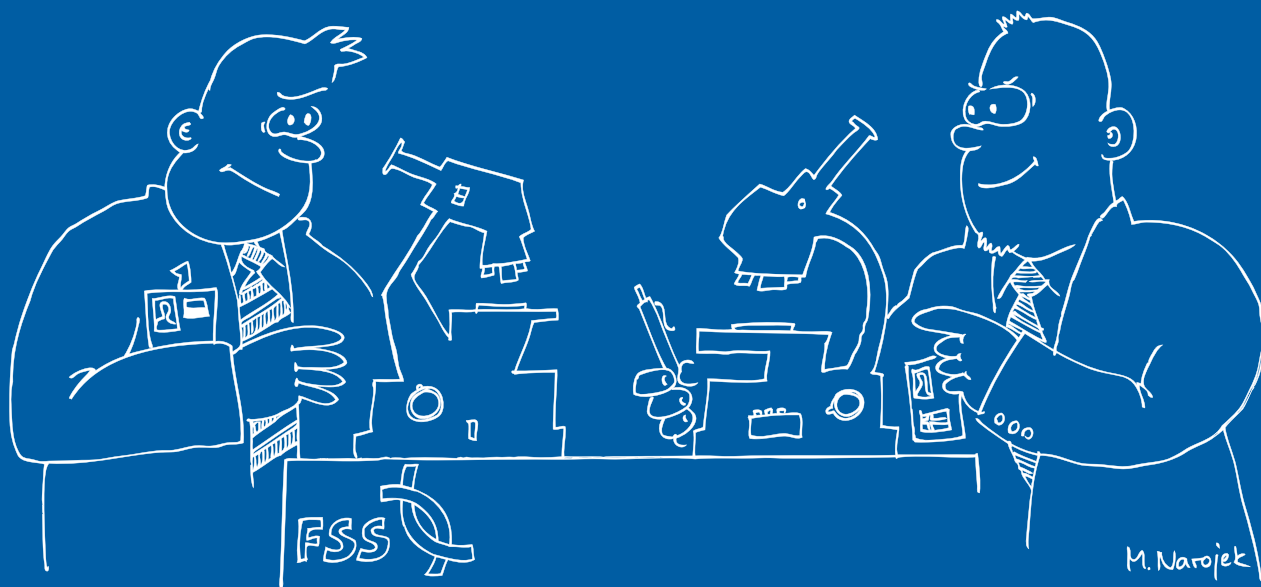
Większość uczestników była bezpośrednio zainteresowana nauką języka ze względu na plany życiowe, np. wyjazd sezonowy lub na stałe do Norwegii, a co za tym idzie podjęcie pracy lub nauki w języku norweskim. Innym powodem uczestnictwa w kursie była chęć zwiększenia swoich kwalifikacji na rodzimym rynku pracy (niektórzy kursanci zetknęli się już wcześniej z językiem norweskim w życiu zawodowym). Część naszych kursantów kontynuowała naukę na poziomie B1, wielu z nich wykorzystuje nabyte umiejętności językowe – wiemy, że niektórzy pracują obecnie w Norwegii lub w Polsce np. na stanowisku księgowej z językiem norweskim.

Podsumowując, chcę podkreślić, że projekt FSS został zrealizowany nad wyraz pomyślnie, zarówno od strony organizacyjnej, jak i dydaktycznej. Wszystkie zamierzone efekty zostały osiągnięte, od upowszechnienia języka norweskiego wśród studentów poprzez podniesienie ich kompetencji w życiu zawodowym, umożliwienie dostępu do najnowocześniejszych, w tym multimedialnych materiałów dydaktycznych aż po zwiększenie doświadczenia i kompetencji kadry dydaktycznej i administracyjnej. Obecnie kontynuujemy nauczanie języka norweskiego na poziomie lektoratu.

*Dzięki realizacji kursów
języka norweskiego zarówno
nasza kadra nauczycielska,
jak i administracyjna zyskały
większe kompetencje
do realizacji innych
projektów w przyszłości.*

OKO W OKO Z WYZWANIEM BADAWCZYM

Działanie III

Stypendia Indywidualne

Działanie III Stypendia Indywidualne

Fot. Wiktoria Ferenc

Działanie *Stypendia Indywidualne* było przede wszystkim szansą dla tych, którzy chętnie podejmują nowe wyzwania zawodowe, są ambitni, otwarci na poznanie świata i... siebie. Stypendia oferowały dofinansowanie naukowcom, doktorantom i przedstawicielom instytucji edukacyjnych z Polski oraz z państw-darczyńców. Możliwa była realizacja dwóch rodzajów wyjazdów:

- długich projektów badawczych trwających od 3 do 12 miesięcy, przeznaczonych dla doktorantów i młodych naukowców;
- krótkich wizyt studyjnych trwających do 2 tygodni, przeznaczonych dla przedstawicieli instytucji sektora edukacji.

Stypendia Indywidualne to jedyna w swoim rodzaju propozycja umożliwiająca profesjonalny rozwój osobisty i zawodowy, przeznaczona dla każdego entuzjasty nowych doświadczeń, bez względu na obszar tematyczny jego zainteresowań badawczych. Działanie to cieszyło się bardzo dużym zainteresowaniem przez wszystkie pięć naborów wniosków ogłoszonych w latach 2008-2011.

Tabela 3. Dofinansowane projekty w podziale na nabory

Nabór	Liczba projektów	Kwota grantu
I – maj 2008 r.	15	721 613,33 zł
II – październik 2008 r.	19	875 709,31 zł
III – luty 2009 r.	68	2 638 849,75 zł
IV – luty 2010 r.	68	4 084 448,23 zł
V – maj 2011 r.	153	1 302 525,33 zł
Suma:	323	9 623 145,95 zł

Statystycznym stypendystą była osoba pomiędzy 25. a 40. rokiem życia (48 proc. stanowiły kobiety, a 52 proc. mężczyźni), pochodząca z dużego ośrodka akademickiego, w 31 proc. magister, a w 69 proc. osoba z tytułem naukowym doktora, w 38 proc. realizująca projekt badawczy, a w 62 proc. wizytę studyjną. Ale

przecież tak naprawdę nie było „statystycznego stypendysty”. Każdy z 323 dofinansowanych projektów był indywidualny, inny, wyjątkowy. Każdy wyjazd był dużą zmianą w życiu zawodowym, a często i prywatnym stypendysty.

Tabela 4. Typy wyjazdów

Kraj wyjazdu	Łączna liczba projektów	Projekty badawcze	Wizyty studyjne
Norwegia	234	99	135
Islandia	56	12	43
Liechtenstein	30	13	18
Polska	3	1	2
Suma:	323	125	198

Instytucja macierzysta

- uczelnia wyższa83,2%
- szkoła średnia ogólnokształcąca lub zawodowa7,3%
- instytut badawczy4,9%
- inna instytucja edukacyjna3,1%
- szkoła podstawowa1,5%

Instytucja goszcząca

- uczelnia wyższa65,1%
- instytut badawczy17,4%
- inna instytucja edukacyjna10,7%
- szkoła średnia ogólnokształcąca lub zawodowa5,8%
- szkoła podstawowa0,6%
- NGO0,3%

Na uwagę zasługuje ogromna różnorodność tematyczna realizowanych projektów, jaką oferował FSS, dzięki której młodzi naukowcy niemogący wcześniej znaleźć instytucji zainteresowanych swoimi pomysłami

mieli szansę zrealizować je w ramach dofinansowania otrzymanego z Funduszu. W następstwie tego możemy się pochwalić możliwością wspierania wielu różnych dziedzin polskiej nauki.

Dziedziny tematyczne podejmowane przez stypendystów Działania III (dane dla wszystkich zrealizowanych projektów)

biologia i nauki przyrodnicze	11,4%
edukacja i doradztwo zawodowe	9,9%
socjologia	9,3%
nauki polityczne	7,7%
nauki ekonomiczne	7,1%
filozofia	6,8%
geografia i nauki o Ziemi	6,2%
mniejszości narodowe/etniczne	4,9%
psychologia	4,6%
języki obce i nauki filologiczne	4,0%
literatura	4,0%
nauki matematyczne	2,8%
ochrona środowiska i leśnictwo	2,5%
prawo	2,5%
architektura, planowanie przestrzenne	2,2%
nauki społeczne	1,9%
antropologia	1,5%
informatyka	1,5%
obronność	1,5%
medycyna i farmacja	1,2%
dziennikarstwo	1,2%
fizyka	1,2%
chemia	0,9%
sztuka (programy ogólne)	0,9%
historia	0,6%
techniki audiowizualne i produkcja medialna	0,6%
rolnictwo	0,3%
przedsiębiorczość	0,3%
bibliotekoznawstwo	0,3%

Uczestnicy krótkich wizyt studyjnych mogli czerpać przykłady dobrej praktyki, czy też wymienić doświadczenia z przedstawicielami podobnych instytucji edukacyjnych z państw-darczyńców, mieli też możliwość nawiązania kontaktów w celu realizacji w przyszłości wspólnych projektów instytucjonalnych.

Młodzi naukowcy i doktoranci realizowali projekty badawcze, korzystając z dobrze rozwiniętego zaplecza w państwach-darczyńcach, świetnie wyposażonych laboratoriów i zasobnych bibliotek. Przyjmowani z pełnym profesjonalizmem mogli się w pełni skupić na swojej pracy i badaniach, poświęcając im cały niezbędny czas i uwagę.

Efektom takich badań w międzynarodowym środowisku – co podkreślało wielu beneficjentów – było niezwykle szybkie tempo pracy. Z wielu relacji stypendystów wynika, że w międzynarodowych grupach projektowych zrobiono często o wiele więcej niż przewidywał pierwotny plan złożonego projektu. Powstały liczne publikacje w językach angielskim i polskim, ukończono wiele badań i przewodów doktorskich, nawiązano cenne zawodowe i osobiste kontakty.

Nasi naukowcy wygłaszali wykłady, brali udział w szkoleniach i prowadzili zajęcia ze studentami. Po powrocie, wykorzystując zdobytą wiedzę naukową i organizacyjną, dokonywali transferu dobrych praktyk, stając się przyczynkiem do zmian jakościowych w polskiej edukacji, od szkoły podstawowej po uczelnie wyższe i instytuty badawcze.

Aby dodatkowo zintegrować środowisko beneficjentów indywidualnych, laureatów stypendiów Działania III Funduszu Stypendialnego i Szkoleniowego – w 2010 r. – powstał program ALUMNI FSS. Stwarza on absolwentom Działania III dodatkową możliwość wymiany doświadczeń – podtrzymywania oraz nawią-

zania nowych znajomości wśród laureatów wszystkich pięciu naborów FSS.

Program ALUMNI FSS ma swoją kontynuację m.in. w postaci nowej inicjatywy zaproponowanej stypendystom – cyklu ALUMNI Discourse. Są to propozycje regularnych spotkań o charakterze dyskusyjnym ze wsparciem organizacyjnym i finansowym ze strony FSS oraz wkładem merytorycznym alumnów.

Zapraszamy Państwa do zapoznania się z relacjami stypendystów, które stanowią próbę pokazania korzyści wynikających z realizacji projektu FSS zarówno badawczych, jak i osobistych. Przytaczane relacje są nie tylko opisem osiągnięć naukowych, ale również skarbnicą wiedzy o życiu i kulturze państw-darczyńców, co jest dla nas swoistą wartością dodaną tej publikacji.

*Młodzi naukowcy
i doktoranci realizowali
projekty badawcze,
korzystając z dobrze
rozwiniętego zaplecza
w państwach-
darczyńcach, świetnie
wyposażonych
laboratoriów i zasobnych
bibliotek.*

Michał Kruszelnicki**Projekt badawczy: „Knut Hamsun jako krytyk i spadkobierca nowoczesności”**

Termin realizacji: 1.07.2009 r. – 29.11.2009 r.

Instytucja macierzysta: Dolnośląska Szkoła Wyższa we Wrocławiu

Instytucja goszcząca: Tromsø University, Norwegia

Wysokość dofinansowania: 57 252,36 zł

Nr projektu: FSS/2009/II/D3/W/0011

Opis projektu

Mój projekt obejmował 5-miesięczne badania nad twórczością norweskiego pisarza-noblisty Knuta Hamsuna, prowadzone na Uniwersytecie w Tromsø. Wyjazd umożliwił mi dostęp do szerokiej literatury

krytycznej w kilku językach na temat interesującego mnie pisarza, który w Polsce jest wciąż mało znany i jeszcze mizerniej skomentowany. Dzięki swoim badaniom oraz kontaktowi z czołowymi norweskimi specjalistami od dzieła i myśli Hamsuna mogłem opracować 6 tekstów w języku polskim i angielskim, nowatorsko ukazujących fascynujące elementy twórczości tego pisarza. Dokonałem krytycznej analizy Hamsunowskich poglądów, wypunktowując zasadne i wciąż aktualne uwagi pisarza na temat literatury norweskiego modernizmu oraz pokazując, które z jego zarzutów były chybione, przesadzone lub młodzińczo wyostrzone, zwłaszcza w kontekście późniejszej jego ewolucji pisarskiej i politycznych uwiłkań w nazizm. Wszystkie teksty, które napisałem, krążyły w orbicie czołowej tezy mojego projektu, że Knut Hamsun był jednocześnie krytykiem nowoczesności, której cywilizacyjny pochod obserwował również we własnym kraju, i zarazem jej spadkobiercą.

Fot. Michał Kruszelnicki

Pisał bowiem ze środka nowoczesnej wrażliwości filozoficznej i literackiej, spektakularnie ukazując problem duchowej pustki i alienacji jednostki w nowoczesnym świecie, w którym perspektywa istnienia w harmonii i jedności ze światem coraz dramatyczniej się oddala („Pan”, „Misteria”), lecz także proponując drogę do przezwyciężenia tej alienacji, choćby przez ponowne zakorzenienie jednostki w świecie, w drodze zmiany jej nastawienia wobec tego świata z roszczeniowej jego eksploatacji na troskliwe i odpowiedzialne w nim zamieszkiwanie w bliskim kontakcie z naturą („Błogosławieństwo ziemi”).

Czy zrealizowany projekt wpłynął na dalsze plany naukowe/zawodowe bądź stał się inspiracją do dalszej współpracy z krajami EOG?

Zdecydowanie tak, dzięki pierwszemu wyjazdowi postanowiłem starać się o kolejne stypendium, które

udało mi się otrzymać z FSS w 2011 r. Drugi projekt, podczas którego zajmowałem się twórczością Dostojewskiego, doprowadził do krystalizacji pomysłu na rozprawę habilitacyjną, którą również planowałbym opracowywać przy wsparciu finansowym krajów EOG, wiem bowiem, jak wiele takie wyjazdy dają i jak są potrzebne dla prowadzenia badań w dobrych warunkach i atmosferze.

Szczegółne osiągnięcia, sukcesy...

Udało mi się na tyle dobrze wypaść w oczach norweskich pracowników Instytutu Kultury i Literatury, że zaprosili mnie znowu do siebie, gdy ubiegałem się o kolejny wyjazd w 2011 r. Cieszą mnie bardzo zawiązane w Norwegii przyjaźnie poza-universyteckie, które umożliwiają mi przyszłe powroty do tego kraju. Jestem też szczerze dumny ze swoich publikacji, zwłaszcza w języku angielskim, dobrze ugruntowanych w lek-

*Cieszą mnie bardzo
zawiązane w Norwegii
przyjaźnie poza-
uniwersyteckie, które
umożliwiają mi przyszłe
powroty do tego kraju.*

turach norweskich prac źródłowych, które ustawiają mnie na pozycji jednego z bardzo nielicznych znawców twórczości Hamsuna w Polsce i autorów wartościowych tekstów mu poświęconych. Dużą wartość ma także dla mnie możliwość dwukrotnego wykładania po angielsku na uczelni przyjmującej, co dodało mi pewności siebie i poczucia akademickiego profesjonalizmu.

Michał Kruszelnicki – absolwent polonistyki (Uniwersytet Wrocławski), doktor filozofii (Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu). Pracuje jako adiunkt w Dolno-

śląskiej Szkole Wyższej we Wrocławiu. Autor książek: „Oblicza strachu” (Toruń 2003), „Tradycja kulturowo-literacka i symbolika w Mistrzu i Małgorzacie Michaiła Bułhakowa” (Toruń 2004), „Drogi francuskiej heterologii” (Wrocław 2008), „Studia z posthumanistycznej filozofii podmiotu” (red. Wrocław-Warszawa 2008) oraz kilkudziesięciu artykułów z zakresu współczesnej filozofii francuskiej, filozofii edukacji, literaturoznawstwa i problemów kultury popularnej.

Na Uniwersytecie w Tromsø zrealizował dwa projekty badawcze w ramach FSS: *Knut Hamsun as a Critic and Successor of Modernity* (2009) oraz *The Destructive Eros: The Relation Between Eroticism and Death in Dostoyevsky and Tolstoy* (2011).

Ryb w fiordach jest tak dużo, że można je łowić najprymitywniejszą wędką niemal z każdego mostu.

Ciekawostki

- * Wielu Norwegów niemal nigdy nie pije herbaty, spożywa za to 20 kubków kawy dziennie, chodzą wręcz z termosami po ulicach, na zakupy i do biblioteki – ceny żywności mogą naprawdę szokować.
- * Niby wszyscy dużo pracują, ale większość sklepów otwiera się o godz. 10.00 a zamyka o 17.00.
- * Mandaty za złamanie prawa drogowego mogą mieć wysokość dwóch wypłat polskiego adiunkta.
- * Ryb w fiordach jest tak dużo, że można je łowić najprymitywniejszą wędką niemal z każdego mostu.
- * Jesienią jest takie zatrzęsienie jagód i grzybów, że wyglądają w lasach i na łąkach jak dywany.
- * Światło słoneczne nawet w nocy wcale nie sprawia, że nie chce ci się spać. Za to wygląda niesamowicie, podobnie jak zorza polarna warta każdego wysiłku, by zobaczyć ją na własne oczy.

Fot. E. Perzycka

Jarosław Kilon

Projekt badawczy: „**Od szkoły podstawowej po kształcenie dorosłych – ICT i e-learning w edukacji przez całe życie**”

Termin realizacji: 1.10.2008 r. – 25.12.2008 r.

Instytucja macierzysta: Wyższa Szkoła Finansów i Zarządzania w Białymstoku

Instytucja goszcząca: Rogaland Training and Education Centre w Stavanger, Norwegia

Wysokość dofinansowania: 29 695,30 zł

Nr projektu: FSS/2008/V/D3/W/0003

Opis projektu

Projekt, który miałem przyjemność realizować w Rogaland Training and Education Centre w Stavanger, odmienił moje podejście do nauczania na odległość. Na

własne oczy ujrzałem, jak w Norwegii, tym „wielkim małym kraju”, spokojni i skromni ludzie budują swoje domostwa w zgodzie z przyrodą i otoczeniem, często tam, gdzie jest ona ich jedynym sąsiadem. W zaciszu domowych pieleszy, korzystając z osiągnięć nowoczesnej techniki, chętnie jednak uczą się i pozostają w kontakcie ze światem. A nauczyciele i wykładowcy – pracując często na drugim końcu kraju – z pełnym zaangażowaniem starają się im w tym pomagać. Projekt stanowił próbę zrozumienia i opisu tego fenomenu, w kontekście możliwości wdrożenia analogicznych rozwiązań w warunkach polskich. W szczególności analizie podlegały kwestie organizacji procesu dydaktycznego, konstrukcji i dystrybucji materiałów edukacyjnych oraz motywacji uczestników do udziału w zajęciach prowadzonych na odległość.

W trakcie realizacji projektu przeprowadziłem szereg badań o charakterze jakościowym, opartych o metodę IDI (*individual in-depth interview*), z przedstawiciela-

Fot. Ilona Kozłowska

mi wielu środowisk odpowiadającymi za organizację i prowadzenie procesu dydaktycznego na różnych poziomach nauczania, ze szczególnym uwzględnieniem nauczania na odległość. Tematyka indywidualnych wywiadów pogłębionych dotyczyła zagadnień związanych z metodyką nauczania, przygotowywaniem materiałów dydaktycznych oraz techniczno-organizacyjnymi aspektami procesu dydaktycznego. Wywiady przeprowadzono m.in. z przedstawicielami instytucji otoczenia edukacji, władz samorządowych, nauczycielami różnych poziomów nauczania.

Jakie najważniejsze działania udało się zrealizować dzięki projektowi?

Do najważniejszych działań, które udało się zrealizować dzięki projektowi, należą: analiza norweskiego

Fot. Jarosław Kilon

Ciekawostki

* Czy wiesz, że... warto pojechać do Norwegii w połowie maja? Na południu i południowym zachodzie kraju to okres pełni wiosny. Zwyczaj jest ciepło, słonecznie i przyjemnie, a dodatkowo – 17 maja – bardzo wesoło i kolorowo. Największe święto narodowe Norwegów to szansa na zobaczenie prawdziwej eksplozji patriotyzmu – wielobarwne pochody, ludowe stroje, nastrój wszechobecnej zabawy – to coś, czego nie można przegapić!

modelu nauczania zdalnego; analiza modelu ciągłego, elastycznego dostępu do kursów i szkoleń, opracowanego i zastosowanego w Rogaland Training and Education Centre w Stavanger; analiza modelowej struktury cyfrowych materiałów dydaktycznych (m.in. w ramach inicjatywy Nasjonal Digital Læringsarena, NDLA).

Najistotniejsze osiągnięte korzyści naukowe/zawodowe/osobiste

Wśród najważniejszych korzyści będących rezultatem projektu mogę wskazać zmianę mojego postrzegania zagadnień związanych z metodyką nauczania na odległość. Możliwość bezpośredniej interakcji ze środowiskiem kształcenia zdalnego w Norwegii uświadomiła mi konieczność zmiany dotychczasowego podejścia do kwestii e-learningu w warunkach polskich. Udział w stypendium przyczynił się również do nawiązania nowych, ciekawych kontaktów, których utrzymanie – jak sądzę – spowoduje przeprowadzenie podobnych projektów w przyszłości.

Realizacja projektu umożliwiła mi poszerzenie mojej wiedzy, zarówno praktycznej – zawodowej, jak i teoretycznej. Możliwość uczestniczenia w pracach instytucji przyjmującej oraz instytucji współpracujących

z RKK przełożyła się na głębsze poznanie badanego obszaru, a tym samym postawienie nowych celów i pytań badawczych, które – mam nadzieję – będą stanowić inspirację i motywację do podjęcia dalszej współpracy z krajami EOG.

Gdyby była możliwość uczestniczenia w podobnym projekcie, czy skorzystałbym z tej okazji ponownie?

Absolutnie i bezwarunkowo – TAK. Ci, którzy nie zdecydowali się na wyjazd, stracili – oprócz szans rozwoju zawodowego – okazję poznania innej kultury, zmierzenia się ze swoimi słabościami, zobaczenia jednego z najpiękniejszych zakątków Europy. Gdyby nie FSS, najprawdopodobniej nie zrealizowałbym tak ciekawego projektu, miałbym ograniczone szanse pracy w środowisku, do którego trafiłem. Do dziś nie spróbowałbym też pewnie jeżowca morskiego czy łososia prosto z położonej tuż nad fiordem wędzarni.

Jarosław Kilon – asystent w Katedrze Za-
stosowań Informatyki, Wyższa Szkoła
Finansów i Zarządzania w Białymstoku
(2002-2011); wykładowca, koordynator
regionalny – Szkoła Giełdowa przy GPW w Warszawie
(2004-2011). Obecne miejsce pracy (2011 r.) – Politech-
nika Białostocka.

Motorem jego działalności jest ciekawość świata. Lubi docierać do nowych miejsc, spotykać nowych ludzi i uczyć się od nich. Trudno jest mu ściśle określić obszar swoich zainteresowań – mieszczą się w nim zarówno kwestie zawodowe (jak inwestowanie na giełdzie czy nauczanie na odległość), ale też zajęcia „hobbyistyczne” (jak aktywności typu „do it yourself” czy fotografia). Ma dwóch synów, cztery koty oraz jedną żonę, przy czym (poza punktem ostatnim) stan ten ma charakter równowagi dynamicznej.

Arkadiusz Przybysz

Projekt badawczy: „**Ocena przydatności
wybranych gatunków roślin zimozielonych
do fitoremediacji pyłów zawieszonych
z powietrza**”

Termin realizacji: 31.01.2011 r. – 30.06.2011 r.

Instytucja macierzysta: Szkoła Główna Gospodarstwa
Wiejskiego w Warszawie

Instytucja goszcząca: Norwegian Institute for Agri-
cultural and Environmental Research “BIOFORSK”,
Norwegia

Wysokość dofinansowania: 53 204,10 zł

Nr projektu: FSS/2010/II/D3/W/0021

Opis projektu

Zanieczyszczone powietrze stanowi obecnie coraz większy problem. Wśród najgroźniejszych zanieczyszczeń powietrza znajdują się pyły zawieszone (PM, ang. *particulate matter*), czyli mieszanina różnych substancji o wymiarach 0,001-100 µm. WHO podała, że w 2000 roku PM skróciły długość życia mieszkańców 25 państw UE o 8,6 miesiąca. Aby obniżyć poziom PM w powietrzu, UE wprowadziła limity ich stężeń, które w 2005 r. przekroczone zostały w 23 krajach. Dlatego też niezwykle ważne jest podjęcie działań mających na celu obniżenie stężenia PM. Badania potwierdziły, że funkcję biologicznych filtrów obniżających stężenie PM pełni listowie roślin. Naturalne właściwości roślin w celu obniżania zanieczyszczeń wykorzystuje biotechnologia środowiskowa, zwana fitoremediacją. W przypadku powietrza fitoremediacja jest jedyną możliwą metodą obniżania zanieczyszczeń. W projekcie tym oceniałem przydatności wybranych gatunków roślin zimozielo-

nych do fitoremediacji PM z powietrza na obszarze zurbanizowanym.

Udało mi się wykazać, że badane gatunki roślin zimozielonych: cis pospolity (*Taxus baccata* L.), bluszcz pospolity (*Hedera helix* L.) oraz sosna zwyczajna (*Pinus sylvestris* L.) gromadzą pyły zawieszone na powierzchni igieł/liści. Analizowane gatunki różniły się zdolnością akumulacji tych pyłów, a największą ilością zgromadzonych PM charakteryzowała się sosna pospolita. Stwierdziłem, że pyły zawieszone gromadzone są nie tylko na powierzchni igieł/liści, ale są również deponowane w wosku.

Porównując dwa stanowiska doświadczalne w mieście Stavanger (oślonięte i nieoślonięte od opadów), udowodniłem, że opady atmosferyczne usuwają część pyłów zwieszonych zgromadzonych na powierzchni igieł/liści, szczególnie tych, które nie były deponowane w warstwie wosku.

Pomiary wybranych parametrów charakteryzujących sprawności aparatu fotosyntetycznego (fluorescencja chlorofilu a zawartość chlorofilu) u roślin rosnących w trzech lokalizacjach (2 stanowiska zanieczyszczone oraz 1 czyste) wykazały, że badane gatunki dobrze znoszą warunki miejskie i mogą być z powodzeniem sadzone przy ruchliwych trasach komunikacyjnych.

Projekt ten był bardzo ważny dla partnera norweskiego. Objęte badaniami gatunki roślin zimozielonych są często uprawiane w Norwegii, gdzie ze względu na długi okres zimowy mają duże znaczenie estetyczne oraz mogą pełnić funkcję fitoremediacyjną. W badaniach udowodniłem skuteczność roślin zimozielonych w obniżaniu stężenia pyłów zawieszonych w powietrzu. Oszacowałem rolę opadów atmosferycznych, które usuwają pyły zawieszone zarówno z powietrza, jak i w pewnym stopniu także z powierzchni roślin. Jest to ważne, ponieważ Stavanger, w którym

Filtry z zebranymi pyłami zawieszonymi

przeprowadzone zostaną doświadczenia, cechuje się dużą sumą opadów, średnia wieloletnia to 1180 mm, a np. w 1999 r. opady atmosferyczne wystąpiły w 220 dniach.

Gdyby była możliwość uczestniczenia w podobnym projekcie, to czy skorzystałbym z tej okazji ponownie?

Tak. Stypendium FSS było niezwykle cennym doświadczeniem zawodowym. Odbycie stażu zagranicznego w renomowanej jednostce badawczej stanowi ważny element rozwoju zawodowego każdego młodego pracownika naukowego. Projekt umożliwił mi pracę z doświadczonymi naukowcami w międzynarodowym zespole badawczym. Stanowił również okazję do poznania innych technik i metod badawczych, organizacji pracy oraz dyskusji naukowych.

Stypendium naukowe to szansa na podniesienie kwalifikacji, nawiązanie kontaktów i kluczowe dla rozwoju kariery doświadczenie. Jest to również okazja spotkania wielu interesujących osób oraz poznania nowego kraju. Gdyby nie FSS, nie odbyłbym bardzo owocnego, 5-miesięcznego stażu w renomowanej norweskiej jednostce badawczej.

Arkadiusz Przybysz – dr inż., tytuł uzyskany w Szkole Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie, Wydział Ogrodnictwa i Architektury Krajobrazu; Samodzielny Zakład Przyrodniczych Podstaw Ogrodnictwa w 2009 r.

Adiunkt; Szkoła Główna Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie; Wydział Ogrodnictwa i Architektury Krajobrazu; Samodzielny Zakład Przyrodniczych Podstaw Ogrodnictwa.

Jeden z posterów, którego jest współautorem, o tytule „Physiological processes and profile gene expression in *Arabidopsis thaliana* L. plants as affected by platinum” został wyróżniony na IV Konferencji Polskiego Towarzystwa Biologii Eksperymentalnej, która odbyła się w Krakowie, w 2009 r. Jego rozprawa doktorska: „Biologiczne podstawy działania biostymulatora Asahi SL” została wyróżniona przez obu recenzentów i nagrodzona dyplomem uznania.

Zainteresowania naukowe to reakcja roślin na stresy, fitoremediacja oraz infrastruktura ekologiczna. Zainteresowania pozanaukowe to literatura (piękna i reportaże), muzyka, podróże (Europa) oraz powiązane z podróżowaniem kulinaria i enologia.

Stanowisko doświadczalne

Fot. Arkadiusz Przybysz

Sebastian Jażdżewski

Projekt badawczy: „**Motyw Ragnaroku w nordyckiej muzyce metalowej**”

Termin realizacji: 1.07.2010 r. – 30.06.2011 r.
Instytucja macierzysta: Uniwersytet Gdański
Instytucja goszcząca: University of Bergen, Norwegia
Wysokość dofinansowania: 107 655,68 zł
Nr projektu: FSS/2010/II/D3/W/0043

Opis projektu

Projekt podejmuje temat nordyckiej muzyki metalowej zainspirowanej staroskandynawską mitologią i jednocześnie jest on moją pracą doktorską. Bohaterowie i wydarzenia z pradawnych nordyckich przekazów pojawiają się w tekstach współczesnych zespołów grających ekstremalną odmianę muzyki rockowej. Teksty te są tworzone w różny sposób, ale zawsze pozostają ściśle związane z wierzeniami daw-

nych Skandynawów. Poza badaniem warstwy lirycznej krótkiej analizie zostaje też poddana sama muzyka oraz warstwa wizualna towarzysząca wydawanym albumom. Dodatkowo omawiane zjawisko zostaje przedstawione z punktu widzenia mediów, zagadnień związanych z płcią, mniejszościami etnicznymi obecnymi w Skandynawii oraz z perspektywy środowiska naturalnego.

Aby uzyskać jeszcze bardziej interesujący obraz omawianego przeze mnie zjawiska, przeprowadziłem wywiady z kilkoma muzykami, których teksty przeanalizowałem w pracy doktorskiej. Ponadto podjąłem starania, aby informacja o projekcie pojawiła się na stronach internetowych wybranych zespołów metalowych.

Gdyby nie FSS, to...

Z pewnością nie ukończyłbym mojego projektu i pracy doktorskiej w tak krótkim czasie, nie poznałbym tylu interesujących osób oraz nie miałbym możliwo-

Fot. Sebastian Jażdżewski

ści przeanalizowania tyłu materiałów z dziedziny, którą się zajmuję.

Sebastian Jażdżewski – mgr, Uniwersytet Gdański (2009); asystent, opiekun studenckich praktyk zawodowych, Uniwersytet Gdański.

Jednym z jego największych zainteresowań jest muzyka metalowa, a w szczególności ta jej gałąź, która inspirowała się mitologią nordycką. Zainteresowanie to przełożyło się również na współpracę z kilkoma magazynami zajmującymi się muzyką metalową, m.in. z jednym z największych światowych serwisów internetowych poświęconych temu gatunkowi – The Metal Observer. Do obszaru jego zainteresowań należy też po prostu Skandynawia i podróże po niej.

Fot. Sebastian Jażdżewski

Fot. Sebastian Jażdżewski

Bohaterowie i wydarzenia z pradawnych nordyckich przekazów pojawiają się w tekstach współczesnych zespołów grających ekstremalną odmianę muzyki rockowej.

Magdalena Łazarewicz

Projekt badawczy: „**Dyspozycje osobowościowe i wsparcie społeczne a jakość życia pacjentów senioralnych po przebytych zawale mięśnia sercowego**”

Termin realizacji: 19.02.2011 r. – 30.06.2011 r.

Instytucja macierzysta: Warszawski Uniwersytet Medyczny

Instytucja goszcząca: Norwegian University of Science and Technology, NTNU, Norwegia

Wysokość dofinansowania: 41 621,87 zł

Nr projektu: FSS/2010/II/D3/W/0062

Opis projektu

Mój projekt przeprowadzałam w Trondheim, w Centrum Badawczym Promocji i Zasobów Zdrowia (The

Research Centre for Health Promotion and Resources), którego głównym zadaniem jest podnoszenie jakości badań naukowych nad zdrowiem oraz upowszechnianie wyniesionej z badań wiedzy teoretycznej. Projekt, który realizowałam pod opieką dyrektora Centrum – prof. Geira Arilda Espnesa, miał charakter interdyscyplinarny, psychologiczno-medyczny. Jego głównym celem było szczegółowe zbadanie mechanizmów, które łączą wybrane pozytywne charakterystyki osobowościowe (optymizm, poczucie własnej skuteczności oraz poczucie koherencji) i wsparcie społeczne z jakością życia polskich i norweskich pacjentów kardiologicznych w wieku senioralnym. Takie międzykulturowe porównania są istotne przede wszystkim ze względu na istniejące różnice ekonomiczno-społeczne pomiędzy naszymi dwoma krajami. Ich badanie pozwala na planowanie wrażliwych kulturowo interwencji, mających na celu poprawę jakości życia pacjentów.

Fot. Katarzyna Michalowska

Fot. Marcin Staniewski

Najistotniejsze osiągnięte korzyści naukowe/zawodowe/osobiste...

Jako największą korzyść z realizacji projektu postrzegam możliwość pogłębienia analizy problematyki psychospołecznych aspektów jakości życia seniorów po przebyciu zawale serca oraz wzrost zrozumienia kulturowych różnic, wpływających na jakość życia tych osób. Udział w stypendium umożliwił mi ponadto nabycie nowych umiejętności praktycznych z zakresu tworzenia baz i analizy danych statystycznych oraz współautorstwo artykułu dotyczącego jednego z najważniejszych współczesnych problemów zdrowotnych osób starszych (tj. chorób serca), jak również sytuacji psychospołecznej pacjentów nimi obciążonych. Pozwolił mi także na ugruntowanie kontaktów naukowych z badaczami z NTNU, poznanie osób zajmujących się podobną tematyką oraz stworzenie bazy dla dalszej współpracy naukowej, w tym dla rozwoju kolejnego projektu stanowiącego ramy dla mojej pracy doktorskiej.

Gdyby była możliwość uczestniczenia w podobnym projekcie, to czy skorzystałabym z tej okazji ponownie?

Zdecydowanie TAK. Wyjazdy na stypendia zagraniczne to, moim zdaniem, najlepsze okazje do rozwoju – zarówno naukowego, jak i osobistego. Gdyby nie

FSS, nie miałabym możliwości takiego rozwoju zawodowego, nie poznałabym tak wspaniałych, otwartych i ciekawych ludzi, prawdopodobnie nie nauczyłabym się jeździć na nartach biegowych i pewnie nigdy nie łowiłabym ryb w norweskim morzu.

Magdalena Łazarewicz – mgr psychologii, Uniwersytet Warszawski (2005); Nagroda Rektora Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego (2009); Nagroda Rektora Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego (2011); asystent – Warszawski Uniwersytet Medyczny.

Jej główne zainteresowania naukowe skupiają się wokół psychologii zdrowia i psychoterapii, a w tych dwu obszarach – na psychogeriatric. Interesują ją zagadnienia funkcjonowania człowieka w chorobie, w szczególności kwestie zasobów i silnych stron pozwalających na walkę z przeciwnościami losu. Zajmuje ją także problematyka komunikacji interpersonalnej, zwłaszcza w relacji lekarz – pacjent. W pracy, zarówno naukowej, terapeutycznej, jak i dydaktyczno-trenerskiej, szczególnie bliskie są jej nurty psychologii poznawczej oraz psychologii pozytywnej.

Fot. Magdalena Łazarewicz

Sebastian Konefał

Projekt badawczy: „**Kinematografia Islandii i Polski po roku 1989. Badanie porównawcze podobieństw wątków fabularnych**”

Termin realizacji: 3.09.2010 r. – 17.12.2010 r.

Instytucja macierzysta: Uniwersytet Gdański

Instytucja goszcząca: University of Iceland, Islandia

Wysokość dofinansowania: 38 985,72 zł

Nr projektu: FSS/2010/II/D3/W/0125

Opis projektu

W ramach realizacji swojego projektu obejrzałem większość wyprodukowanych w Islandii filmów fabularnych oraz zapoznałem się z literaturą akademicką dotyczącą kultury „wyspy ognia i lodu”. Rezultaty swoich badań opublikowałem w artykułach popularnonaukowych oraz w tekstach naukowych. Teraz pracuję nad książką o historii kina islandzkiego. W czasie mojego pobytu na stypendium w Islandii odwiedziłem również ważne miejsca, pojawiające się w kinematografii „ojczyzny sag”, utrwaliłem je na zdjęciach, po czym wykorzystałem w materiałach przygotowanych do promocji przeglądu kina islandzkiego, zorganizowanego przeze mnie w gdańskich kinach „Neptun” i „Kameralne”. Pobyt w kraju Björk i Sigur Rós umożliwił mi również poznanie kilku interesujących osób oraz doświadczenie na własnej skórze odmienności kulturowej żyjących na pierwszej dekadzie XXI wieku potomków zesłanych na banicję Wikingów, którzy w przeciwieństwie do swoich przodków nie muszą już walczyć o przetrwanie, więc koncentrują się na czerpaniu przyjemności z życia w opiekuńczym państwie dobrobytu.

Dzięki realizacji projektu zebrałem unikalne materiały audiowizualne, które wykorzystam w swojej pracy

naukowej. Pogłębienie znajomości kultury islandzkiej dało mi możliwość zainteresowania wielu osób dziełami narodowym tego kraju. Zorganizowałem między innymi przegląd filmów islandzkich oraz spotkania z islandzkimi twórcami – reżyserką filmów dokumentalnych Hrafnhildur Gunnarsdóttir oraz aktorką i pisarką Valą Þórsdóttir, która wraz z Agnieszką Nowak stworzyła dwie książki dla polskich i islandzkich dzieci przybliżające im oba kraje. Promowałem także kulturę islandzką między innymi w artykułach popularnonaukowych w czasopiśmie „Kino” i na portalu Filmweb oraz w periodyku akademickim „Studia Humanistyczne”.

W czasie mojego pobytu na stypendium udało mi się obejrzeć ponad 80 filmów, przeczytać większość książek i artykułów dotyczących islandzkiego kina oraz historii i kultury tego kraju. Dzięki analizie wybranych wątków fabularnych odnalazłem liczne podobieństwa w twórczości polskich i nordyckich reżyserów, dotyczące istotnych problemów ponowoczesnej egzystencji. Swoje badania wzbogaciłem również wywiadami z reżyserami takimi jak Fridrik Thor Fridriksson, dzięki którym poznałem praktyczną stronę ich pracy. Udało mi się też zapoznać z realiami funkcjonowania nie tylko instytucji związanych z animacją kultury i promocją kina (Islandzkie Archiwum Filmowe oraz Islandzkie Centrum Filmowe), ale i szkolnictwa wyższego w tym kraju.

Gdyby nie FSS, to...

Nie zakochałbym się w islandzkich bezdrożach, nie poznałbym interesujących ludzi i... nie spotkałbym kilku trolli oraz elfów. Z wielką chęcią wziąłbym jeszcze raz udział w podobnym projekcie. Dzięki realizacji stypendium zyskałem materiały i siłę do napisania swojej książki habilitacyjnej, która będzie dotyczyć historii kina islandzkiego. W przyszłości chciałbym

zająć się również badaniem kultury audiowizualnej innych krajów nordyckich.

Sebastian Jakub Konefał – dr nauk humanistycznych, Uniwersytet Gdański (2008), zastępca dyrektora Centrum Kształcenia Ustawicznego w Sztumie. Obecnie pracownik naukowy zajmujący się historią i teorią kina, zatrudniony w Katedrze Kulturoznawstwa Uniwersytetu Gdańskiego.

W ramach pracy zajmuje się badaniem współczesnego kina, literatury i kultury popularnej. Interesują go między innymi takie obszary kultury, jak fantastyka i komiks. W wolnym czasie podróżuje, robi trochę amatorskich zdjęć i walczy z uzależnieniem od najnowszych amerykańskich seriali telewizyjnych.

Ciekawostki

- * Studenci w czasie kwerendy bibliotecznej często zapadają w drzemkę na specjalnie przeznaczonych do tego wygodnych fotelach.
- * Spotkanie z prezydentem kraju nie jest sprawą wielce trudną. Co roku we wrześniu można na przykład udać się na bankiet w domu prezydenckim, organizowany z okazji otwarcia kolejnej edycji Festiwalu Filmowego. Mnie udało się w ten sposób poznać nie tylko parę prezydencką (oraz ich psa), lecz również między innymi Jima Jarmuscha, amerykańskiego reżysera, który został w czasie tego przyjęcia wyróżniony tytułem Honorowego Obywatela Islandii.
- * Filmy w Islandii można oglądać nie tylko w kinach, lecz czasem również na basenie.

Fot. Sebastian Konefał

Ewa Murawska

Projekt badawczy: „Flet w Islandii”

Termin realizacji: 30.08.2009 r. – 30.06.2010 r.

Instytucja macierzysta: Akademia Muzyczna im. I.J. Paderewskiego w Poznaniu

Instytucja goszcząca: Tónlistarskólinn i Reykjavík, Islandia

Wysokość dofinansowania: 104 731,79 zł

Nr projektu: FSS/2009/II/D3/W/0004

Opis projektu

Kiedy planowałam swój projekt badawczy, zależało mi na tym, by przyniósł faktyczne korzyści naukowe dla mnie, żeby jego rezultaty były trwałe i dotarły do jak największej liczby odbiorców oraz żeby dzięki niemu skróciła się droga świadomości oraz wiedzy kultural-

nej pomiędzy Polską i Islandią. W taki oto sposób narodził się pomysł przeprowadzenia gruntownych badań z zakresu reprezentowanej przeze mnie dziedziny naukowej, a mianowicie muzyki, i upowszechnienia rezultatów tych badań w formie publikacji naukowej. Dzięki zaangażowaniu w realizację projektu artystów islandzkich i polskich powstała publikacja „Flet w Islandii” w dwóch wersjach językowych – polskiej i angielskiej. Wierzę, że już stała się ona (i będzie w przyszłości) cennym przyczynkiem do budowania dalszej współpracy pomiędzy naszymi krajami.

Badania prowadziłam dwukierunkowo: poprzez kwerendę materiałów źródłowych zgromadzonych w instytucjach kultury oraz poprzez liczne spotkania z wybitnymi islandzkimi naukowcami, twórcami, kompozytorami, muzykami, dyrektorami instytucji kultury. Dzięki badaniom poznałam wspaniałych i wartościowych ludzi, wydałam publikację, poznałam podstawy języka islandzkiego.

Fot. Ewa Murawska

Stypendium FSS w dużym stopniu wpłynęło na moje dalsze plany naukowe i zawodowe. Już w trakcie jego realizacji zorganizowałam w Akademii Muzycznej im. I.J. Paderewskiego w Poznaniu I Międzynarodowy Festiwal Fletowy z udziałem artystów z Islandii oraz – w ramach poszerzania grupy partnerskiej projektu – z Norwegii. Festiwal powtórzyliśmy w następnym roku, tj. 2010. W lutym 2012 r. organizuję w Poznaniu III Międzynarodowy Festiwal Fletowy, z udziałem artystów m.in. z Polski, Islandii, Norwegii, Danii i Niemiec, co podkreśla naszą trwałą współpracę – niezależną od aktualnych konkursów o granty norweskie. Fakt, że chcemy tę współpracę pielęgnować, najlepiej świadczy o jej jakości...

Gdyby nie FSS, to...

Ominęłoby mnie cenne doświadczenie, rozwój naukowy i artystyczny oraz wspaniąta przygoda.

Ewa Murawska – dr hab., Akademia Muzyczna im. K. Szymanowskiego w Katowicach. Obecne miejsce pracy: Akademia Muzyczna im. I.J. Paderewskiego w Poznaniu; Akademia Sztuki w Szczecinie.

Otrzymałe nagrody:

2006 r. – Medal Młodego Pozytywisty, przyznawany przez Towarzystwo im H. Cegielskiego, 2005 r. – Międzynarodowy Konkurs Muzyczny w Paryżu – I nagroda „Premier Prix l’Unanimité”, 2003 r. – X Międzynarodowy Konkurs Fletowy im. F. Kuhlaua, Uelzen, Niemcy – III nagroda, 2003 r. – XVII Międzynarodowy Konkurs Muzyczny im. K. Pendereckiego, Polska – półfinał. Zainteresowania: ludzie, kultura, sport.

Ciekawostki

- * Do islandzkich dzieci przychodzi nie jeden, a... trzynastu świętych Mikołajów, zwanych Jólasveinar.
- * Przymakiem Islandczyków jest polski wafelek Prince Polo.
- * Jeśli zgubisz się w islandzkim lesie, musisz... wstać.

Piotr Szymczak

Projekt badawczy: „**Norweskie transnarodowe korporacje**”

Termin realizacji: 2.04.2009 r. – 28.02.2010 r.

Instytucja macierzysta: Instytut Nauk Politycznych Uniwersytetu Warszawskiego

Instytucja goszcząca: Centre for Development and the Environment (SUM) University of Oslo, Norwegia

Wysokość dofinansowania: 91 366,83 zł

Nr projektu: FSS/2008/X/D3/W/0021

Opis projektu

Projekt badawczy „Norweskie transnarodowe korporacje” był realizowany przeze mnie na Uniwersytecie w Oslo w okresie od kwietnia 2009 r. do lutego 2010 r. Jego celem było określenie modelu społecznej odpowiedzialności biznesu (CSR) w ramach inwestycji zagranicznych Norweskiego Funduszu Inwestycyjnego „Global” w Federacji Rosyjskiej. Norweski model zarządzania inwestycjami zagranicznym poprzez Fundusz „Global” ma kilka ciekawych aspektów. Po pierwsze, Norwegowie chcą, aby pieniądze ze sprzedaży ich

surowców naturalnych (głównie gazu i ropy), które są inwestowane w akcje firm na całym świecie, przynosiły zyski. Jest to zrozumiały mechanizm racjonalnego inwestowania w jak najlepsze portfolio – poziom ryzyka tych inwestycji powinien być jak najmniejszy. Z drugiej strony jednak chcą mieć świadomość etycznego inwestowania, dlatego stworzyli Komitet Etyki Inwestycji opiniujący działalność firm, w które są już zainwestowane norweskie pieniądze. Wydawanie opinii Komitetu dotyczy działalności m.in. w zakresie zatruwania środowiska naturalnego, poziomu korupcji, wspierania lokalnych społeczności, dbania o środowisko naturalne, używania odpowiednich materiałów etc. Dlatego Norwegowie chcą stworzyć model, który łączyłby rentowność inwestycji z etycznym postępowaniem firm w zakres prowadzonej działalności.

Realizując projekt, przeprowadziłem: wywiady z pracownikami naukowymi dotyczące CSR (społecznej odpowiedzialności biznesu), analizę danych zastanych (w szczególności inwestycje norweskie w Federacji Rosyjskiej poprzez Fundusz Inwestycyjny "Global"), analizę raportów Norweskiego Banku Centralnego i Ministerstwa Finansów, ze szczególnym uwzględnieniem Komitetu Etycznego działającego przy projektach inwestycyjnych Funduszu „Global”. Ponadto dokonałem analizy raportów CSR norweskich korporacji (z sektora bankowego oraz Funduszu „Global”) i porównałem ją z polskimi odpowiednikami. Ponadto wziąłem udział w konferencjach naukowych na Uniwersytecie w Oslo oraz w innych instytucjach badawczych.

Piotr Szymczak – mgr, Instytut Nauk Politycznych Uniwersytet Warszawski (2007); Stypendium naukowe Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego za wybitne osiągnięcia w nauce (2006); Moskiewski Pań-

stwowy Instytut Stosunków Międzynarodowych (MGI-MO), roczne stypendium naukowe w roku akademickim 2005/2006; Universidad Complutense de Madrid, program Socrates-Erasmus (od IX 2006 r. do II 2007 r.).

Doktorant w Instytucie Nauk Politycznych Uniwersytetu Warszawskiego (od 2007 r.) Zainteresowania: motoryzacja, wyścigi Formuły 1, Federacja Rosyjska.

Anna Ptak-Gusin

Projekt badawczy: „**Edvard Munch – między moderną a postmoderną**”

Termin realizacji: 1.07.2010 r. – 30.06.2011 r.

Instytucja macierzysta: Szkoła Wyższa Rzemiosł Artystycznych i Zarządzania we Wrocławiu

Instytucja goszcząca: Munch-museet in Oslo, Norwegia

Wysokość dofinansowania: 113 988,87 zł

Nr projektu: FSS/2010/II/D3/W/0114

Opis projektu

Celem projektu "Edvard Munch – między moderną a postmoderną" było przedstawienie kluczowych wątków twórczości norweskiego artysty w perspektywie sztuki współczesnej. Rzetelna analiza dorobku malarzkiego Muncha jest możliwa jedynie w bezpośrednim oglądzie jego dzieł, gdyż nawet najwyższej jakości reprodukcje książkowe nie są w stanie oddać grubej faktury impastowo kładzonej przez niego farby. Te właśnie eksperymenty formalne, „cięcie” płótna nożem i przekraczanie dotychczasowych granic tradycyjnego malarstwa początkowo bulwersowało publiczność, jak również krytykę artystyczną (wystawy Christiana 1886 i Berlin 1892), by już w następnej dekadzie przynieść mu pełne uznanie i zachwyty. Munch był pre-

kursorem sztuki performance i wielu współczesnych nurtów twórczości. W kilkakrotnie powtarzanym przez niego temacie „Krzyk” stworzył pierwsze logo, skrót znaczenia i treści świata i emocji. Życie Mucha to tworczy pasja w poszukiwaniu najbardziej wyrazistego języka współczesności (stworzył ok. 2000 prac plastycznych). Jego dzieła cytowane są często w sztuce współczesnej m.in. przez A. Warhola.

W swoich badaniach analizowałam dzieła Muncha w horyzoncie jego komentarzy i zapisanych tekstów (pozostawił ok. 13 000 stron rękopisów), a także bogatej korespondencji. Choć nie opublikował zwartych tekstów, to jego koncepcje teoretyczne dotyczące sztuki stanowią ważny kontekst w odczytaniu korelacji artysta – dzieło plastyczne – tekst.

Jedną z najistotniejszych korzyści naukowych jest dla mnie zgromadzenie ilustracyjnego materiału źródłowego do opracowania nieznanych w polskiej literaturze przedmiotu tych wątków życia i twórczości Edvarda

da Muncha, które mogą rzucić nowe światło nie tylko na sztukę polskiej moderny, lecz także stworzyć nowy horyzont postrzegania sztuki współczesnej.

Dzięki realizacji międzynarodowego projektu władze uczelni macierzystej (Szkoła Wyższa Rzemiosł Artystycznych i Zarządzania we Wrocławiu) doceniły moje umiejętności organizacyjne i interpersonalne. Otrzymałam propozycję objęcia funkcji dziekana uczelni, którą aktualnie pełnię.

Podczas stypendium poznałam zbiory oraz ekspozycje znaczących muzeów w Oslo. Spotkałam wiele ciekawych osób, z którymi dotąd utrzymuję kontakty.

Zrealizowana inicjatywa zainspirowała mnie do stworzenia we Wrocławiu projektu rekonstrukcji wystawy dzieł Muncha z roku 1892, a więc z czasów skandalu wokół jego pierwszej ekspozycji, jaka miała miejsce w Berlinie w tymże roku. Zorganizowana przed stu laty wystawa została zapomniana przez mieszkańców miasta. Jej od-

Fot. Anna Ptak-Gusin

tworzenie mogłoby wpisać się w propozycje Wrocławia jako Europejskiej Stolicy Kultury w 2016 roku.

Gdyby nie FSS, to...

Nie miałabym możliwości poznania niepublikowanych dotąd prac Edvarda Muncha, a także kilku ekspozycji jego dzieł w najważniejszym i największym muzeum z jego kolekcją. Gdyby była możliwość realizacji podobnego projektu, z chęcią podjąłabym się tego zadania.

Anna Ptak-Gusin – dr, Instytut Historii Sztuki na Wydziale Nauk Historycznych i Pedagogicznych Uniwersytetu Wrocławskiego (2006); dziekan w Szkole Wyższej Rzemiosł Artystycznych i Zarządzania we Wrocławiu.

Obszar zainteresowań: malarstwo niderlandzkie, sztuka baroku, malarstwo moderny.

Jej pasją są podróże, poznawanie nowych przestrzeni architektonicznych, komunikacja międzykulturowa.

Ciekawostki

- * Opera Narodowa w Oslo jest miejscem szczególnym z kilku powodów. Przede wszystkim to nie-zwykła bryła architektoniczna nasuwająca szereg skojarzeń – takich jak na przykład arktyczny pejzaż złożony jedynie z nachodzących na siebie płyt lodowców. Kształt budowli przypomina zanurzoną w morzu górę lodową lub dziób statku. Efekt ten wzmacnia wyłaniająca się z morza, wykonana ze szkła rzeźba o nieregularnych, ostrych kształtach przypominających skały. Owe archetypiczne inspiracje wpisują się w typową dla Norwegów ekologiczną tendencję projektową.
- * W wybór projektu nowego budynku opery zaangażowana była cała Norwegia. Do konkursu zgłoszono 238 projektów z 45 krajów. Zwyciężyła grupa architektoniczna Snøhetta, mająca w swym dorobku m.in. projekt Biblioteki Aleksandryjskiej w Egipcie (2008) oraz budynek Ambasady Norwegii w Berlinie. Opera jest efektem połączenia kilku projektów w obrębie grupy Snøhetta. W 2009 r. autorzy otrzymali za nią prestiżową nagrodę Miesa van der Rohe, przyznaną przez Unię Europejską za wybitne realizacje architektoniczne.

Fot. Bjørn Eirik Østbakken/www.visitnorway.com

Wojciech Dworak

Projekt badawczy: „**Prawne aspekty inwestycji w odnawialne źródła energii i technologii CCS w Norwegii (jako alternatywa dla energii atomowej)**”

Termin realizacji: 31.08.2010 r. – 2.01.2011 r.

Instytucja macierzysta: Katolicki Uniwersytet Lubelski
Jana Pawła II

Instytucja goszcząca: University of Oslo, Norwegia

Wysokość dofinansowania: 35 902,28 zł

Nr projektu: FSS/2010/II/D3/W/0145

Opis projektu

Podstawowym celem zrealizowanego projektu było zbadanie rozwiązań prawnych, które zapewniłyby

bezpieczne, efektywne i ekonomicznie opłacalne wprowadzenie do sektora energetycznego nowych, wyspecjalizowanych technologii służących: pozyskiwaniu energii (odnawialne źródła energii) oraz zmniejszeniu emisji dwutlenku węgla do atmosfery (technologia sekwestracji CO₂, tzw. *Carbon, Capture and Storage – CCS*). Norwegia jako światowy lider w sektorze energetyki odnawialnej (blisko 98 proc.) oraz technologii CCS (pilotażowe instalacje przyczynią się w krótkim czasie do możliwości komercyjnego wykorzystania tej technologii) stworzyła ramy prawne, których elementy mogą być wzorem dla polskiego systemu prawodawstwa. Tematyka ta jest obecnie bardzo aktualna, gdyż w Polsce, zgodnie z postanowieniami dokumentów strategicznych, trwają prace nad pakietem ustaw energetycznych – w tym nad ustawą o odnawialnych źródłach energii oraz ustawą o zmianie ustawy Prawo geologiczne i górnicze w zakresie umożliwienia uruchomienia pilotażowych instalacji CCS.

Najistotniejsze osiągnięte korzyści naukowe/zawodowe/osobiste...

Podstawową korzyścią naukową, jaką wyniosłem ze stypendium FSS, było dla mnie określenie prawidłowych, tj. skutecznych i uzasadnionych ekonomicznie, rozwiązań prawnych wspierających rozwój technologii niskoemisyjnych w energetyce. Osiągnięcie tego celu jest istotne z punktu widzenia polskiego sektora energetyki z uwagi na realizację założeń zawartych w „Polityce energetycznej Polski do 2030 r.” a także „Pakiecie Klimatycznym”.

Efekty przeprowadzonych badań mogę wykorzystać w przygotowywanej rozprawie doktorskiej, a także w ramach prowadzonych ze studentami KUL zajęć z Organizacji ochrony środowiska.

Już dzisiaj w swojej pracy zawodowej wykorzystuję informacje dziś zdobyte podczas realizacji projektu, np. przy analizie projektu ustawy o odnawialnych źródłach energii. W przyszłości chciałbym zrealizować projekt typu post-doc w Norwegii.

Wojciech Dworak – mgr, Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II (2007); doktorant w Katedrze Prawa Zarządzania Środowiskiem KUL, Urząd Dozoru Technicznego w Warszawie.

Oprócz tematów związanych z pracą naukową i zawodową lubi zgłębiać tajemnice dobrej kuchni. To hobby stara się łączyć z poznawaniem nowych miejsc i ludzi. Poza tym interesuje się fotografią i filozofią.

Adam Piotr Nawrot

Projekt badawczy: „**Bilans energetyczny zlewni małych lodowców Arktyki**”

Termin realizacji: 2.01.2009 r. – 30.09.2009 r.

Instytucja macierzysta: Uniwersytet im. Adama Mickiewicza, Wydział Nauk Geograficznych i Geologicznych

Instytucja goszcząca: University of Oslo, Norwegia

Wysokość dofinansowania: 77 090,46 zł

Nr projektu: FSS/2008/V/D3/W/0014

Opis projektu

Prowadzone od 2006 r. (w ramach rozprawy doktorskiej) badania obszarów polarnych doprowadziły do punktu, w którym zrozumienie procesów związanych z przepływem energii i materii w dolinach małych lo-

Fot. Adam Nawrot

lodowców wymagało sięgnięcia po doświadczenie i wiedzę naukowców z Uniwersytetu w Oslo.

Celem realizowanego w ramach stypendium FSS projektu było opracowanie modelu przepływu energii dla małych zlewni zlodowaconych Svalbardu. Ten atlantycki sektor Arktyki charakteryzuje się bardzo silnymi międzysezonowymi zmianami warunków pogodowych.

W projekcie zwróciłem uwagę na małą dolinę lodowca Ariebreen (Spitsbergen), a w lipcu wykonałem badania porównawcze w basenach lodowców Svenbreen oraz Elsabreen (środkowy Spitsbergen). Tak małe zlewnie zlodowane były do niedawna pomijane w badaniach. Jednak właśnie ich rozmiar sprawia, że stanowią ważny wskaźnik zmian klimatycznych zachodzących na naszej planecie.

Realizacja stypendium pozwoliła zdobyć wiedzę z zakresu modelowania środowiska przyrodniczego,

nowych metod badawczych i prowadzenia zajęć dydaktycznych. Była to też doskonała okazja do nauki języka angielskiego oraz poznania Norwegii.

Podczas projektu udało się wybrać jeden z istniejących modeli bilansu energetycznego i dostosować go dla potrzeb wybranych lodowców Spitsbergenu. W oparciu o analizy GIS (Geograficzne Systemy Informatyczne) i zbudowaną bazę danych przeprowadziłem testowanie modelu, jego kalibrację i wstępne modelowanie zmian bilansu masy lodowca. Określiłem również teoretyczny model przepływu energii w małej zlewni zlodowanej.

W trakcie dziewięciomiesięcznego pobytu w Norwegii uczęszczałem na kursy organizowane przez Uniwersytet w Oslo, których tematyka była istotna dla właściwego zrozumienia procesów zachodzących w małych zlewniach lodowców Spitsbergenu, wpływających na

Fot. Dariusz Ignatiuk

bilans energetyczny danego geosystemu. Natomiast w okresie od czerwca do lipca 2009 r. udało się przeprowadzić szereg badań na lodowcu Ariebreen w Hornsundzie, a także na lodowcach Svenbreen oraz Elsabreen. Prace na tych dwóch lodowcach były realizowane we współpracy z mgr. Jakubem Małeckim w ramach Wyprawy Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza na Spitsbergen do Petunibukty.

Dzięki uprzejmości prof. Jon Ove Hagena z Uniwersytetu w Oslo miałem możliwość przeprowadzić badania z wykorzystaniem georadaru. Dało mi to możliwość wykorzystania w praktyce wiedzy teoretycznej z zakresu georadarów.

Najistotniejsze korzyści ze stypendium FSS

Dowiedziałem się, jak można prowadzić zajęcia dydaktyczne dla studentów, by były ciekawe i bezstresowe, a zarazem pozwalały przekazać dużo praktycznej wiedzy. Do korzyści naukowych mogę zaliczyć: poszerzenie wiedzy związanej z modelowaniem środowiska przyrodniczego, swobodny dostęp do czasopism i li-

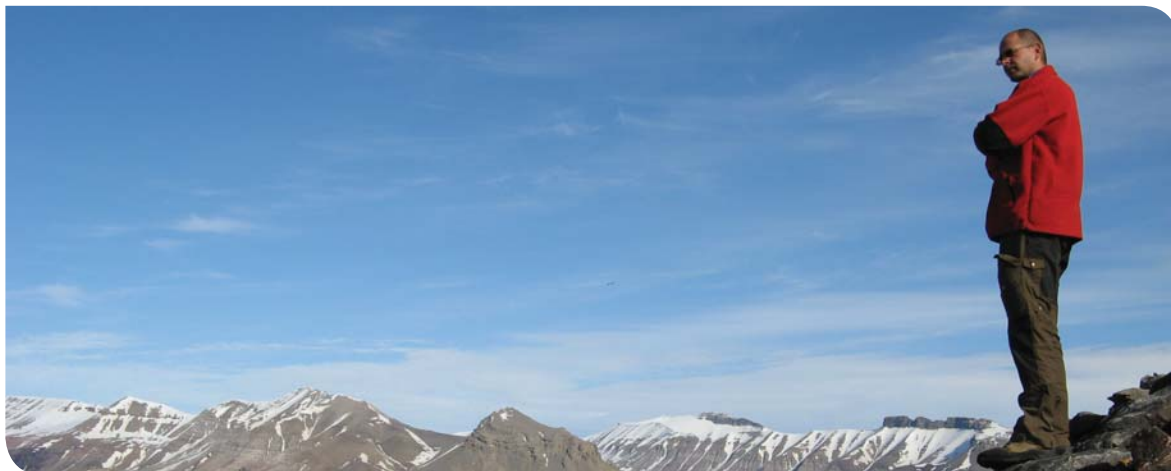
teratury naukowej, a także nieograniczony dostęp do wiedzy znanych i cenionych naukowców.

Jako korzyści osobiste wymienię: ponad 5000 godzin nauki języka angielskiego oraz możliwość poznania pięknego kraju, jakim jest Norwegia. FSS stworzył mi również szansę spotkania wielu wspaniałych ludzi z całego świata i nawiązania wielu ciekawych przyjaźni.

Gdyby nie FSS, to...

Nie zrealizowałbym swoich celów naukowych. FSS dał mi możliwość ukończenia rozprawy doktorskiej w zakresie, jaki założyłem. Wiedza zdobyta na Uniwersytecie w Oslo dała mi podstawy do dalszej pracy badawczej.

Dziś kontynuuję pracę naukową jako adiunkt na Uniwersytecie im. Adama Mickiewicza. Dodatkowo podjąłem się kierowania Polską Stacją Polarną w Hornsundzie na Spitsbergenie, gdzie wraz z całą ekipą XXXIV Wyprawy Polarnej PAN mieszkam i pracuję od lipca 2011 r. do sierpnia 2012 r.

Fot. Adam Nawrot

Adam Piotr Nawrot – dr, (2011) Wydział Nauk Geograficznych i Geologicznych, Uniwersytet im. Adama Mickiewicza; adiunkt – Uniwersytet im. Adama Mickiewicza, Wydział

Nauk Geograficznych i Geologicznych, Instytut Geoekologii i Geoinformacji, Zakład Geoekologii; kierownik XXXIV Wyprawy Polarnej PAN – Polska Akademia Nauk, Instytut Geofizyki, Zakład Badań Polarnych, Polska Stacja Polarna w Hornsundzie (Spitsbergen) – do sierpnia 2012 r.

Uwielbia się przemieszczać. Od sześciu lat jest cały czas w podróży, a do rodzinnego domu wraca tylko „na wakacje”. Wciąż stara się rozwijać i poznawać nowe obszary wiedzy. W wolnej chwili spędza czas w warsztacie lub garażu. Uwielbia tworzyć i naprawiać.

Kraje polarne to dla niego drugi dom, tu się realizuje zawodowo i hobbystycznie, tu się poznał swoją żonę, tu się zaręczył i spędził rok miodowy.

Ciekawostki

- * Kuchnia norweska potrafi zaskoczyć różnymi smakami. Śledzie na słodko, ogórki kwaszone na słodko, brązowy ser, który smakiem przypomina karmel to tylko niewielka część tego, co możemy znaleźć w sklepach.
- * Jednak najciekawsze danie to Lutefisk – jest to suszony dorsz (najlepiej z Lofotów), który poddawany jest odpowiedniej obróbce: najpierw przez 6 dni moczymy rybę w zimnej wodzie, później przez dwa dni moczymy ją w wodzie z popiołem drzewnym, by na końcu znów moczyć rybę przez 6 dni w zimnej wodzie. Tak przygotowana ryba przypomina przezroczystą galaretkę. Podaje się ją smażoną. Danie to jest tradycyjną potrawą wigilijną.

Fot. Adam Nawrot

Anna Giemza-Jurga

Wizyta studyjna: „**Metody nauczania przedmiotów zawodowych – wymiana doświadczeń**”

Termin realizacji: 20.09.2009 r. – 27.09.2009 r.

Instytucja macierzysta: Zespół Szkół Ogólnokształcąco-Technicznych w Lublińcu

Instytucja goszcząca: Vocational College Idnaskolinn i Hafnarfirdi, Islandia

Wysokość dofinansowania: 6 699,10 zł

Nr projektu: FSS/2009/II/D3/W/0057

Opis projektu

Tematem mojej wizyty studyjnej w islandzkiej szkole były metody nauczania przedmiotów zawodowych ze szczególnym uwzględnieniem języków obcych. W trakcie pobytu w Islandii miałam możliwość obserwacji zajęć edukacyjnych, a co za tym idzie zastosowania w praktyce metod nauczania, którymi posługują się nauczyciele islandzcy. Ponadto wzięłam udział w dyskusji na temat efektywności stosowanych metod oraz sposobów pracy z uczniami osiągającymi słabsze wyniki w nauce, a także motywowania uczniów zdolnych.

System edukacji w Islandii znacznie różni się od polskiego, a jego częścią jest wiele zaskakujących rozwiązań. Widok w sali lekcyjnej kilku pokoleń wywołał u mnie duże zaskoczenie. Wizyta w Islandii pozwoliła mi również na zapoznanie się z infrastrukturą szkoły, tamtejszym programem i treściami nauczania.

Dzięki stypendium zdobyłam wiele nowych doświadczeń w dziedzinie metod nauczania, którymi mogłam podzielić się z moimi koleżankami i kolegami. Ponad-

to nabyłam wiedzę dotyczącą systemu edukacyjnego, programu i treści nauczania, które obowiązują w Islandii. Nawiązałam również kontakty osobiste oraz podniosłam swoje kompetencje językowe.

Zrealizowany projekt stał się inspiracją do dalszej współpracy między szkołami w ramach Funduszu Stypendialnego i Szkoleniowego oraz programu Comenius.

Anna Giemza-Jurga – mgr filologii niemieckiej specjalność nauczycielska, Akademia Polonijna w Częstochowie; nauczyciel języka niemieckiego w Zespole Szkół Ogólnokształcąco-Technicznych w Lublińcu.

Lubi podróże i języki obce. Jest zagorzałą czytelniczką powieści Paulo Coelho.

Fot. Mariola Myrcik

Paweł Chmieleński

Projekt badawczy: „**Kapitał społeczny, proces rządzenia a rozwój lokalny w Norwegii**”

Termin realizacji: 6.08.2010 r. – 1.02.2011 r.

Instytucja macierzysta: Instytut Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej – Państwowy Instytut Badawczy

Instytucja goszcząca: Sogn og Fjordane University College, Norwegia

Wysokość dofinansowania: 56 209,27 zł

Nr projektu: FSS/2008/V/D3/W/0014

Opis projektu

Podczas realizacji projektu, na przełomie 2010 i 2011 r. w Høgskulen i Sogn og Fjordane (HiSF) w Sogndal wspólnie z profesorem Oddbjørnem Bukve badaliśmy zaangażowanie społeczności w działania na rzecz rozwoju lokalnego. W Norwegii małym miejscowościom

położonym z dala od większych ośrodków miejskich grozi depopulacja, a lokalny popyt często jest zbyt mały, by pozwolić na utrzymanie podstawowej infrastruktury handlowo-usługowej. Prowadzi to do marginalizacji niewielkich miejscowości oraz migracji ludności z tych terenów do miast. W obliczu tego typu zjawisk władze regionu Sogn og Fjordane wprowadziły program wspierający oddolne inicjatywy na rzecz poprawy jakości życia oraz integracji mieszkańców wsi. Program oferujący niewielkie, jak na warunki norweskie, środki skutecznie mobilizuje mieszkańców do zaangażowania własnych zasobów finansowych oraz wkładu pracy na rzecz przygotowania i realizacji pomysłów, które mogą przyczynić się do podnoszenia atrakcyjności turystycznej i osiedleńczej ich „małej ojczyzny”.

Dzięki stypendium udało mi się przeprowadzić badania ankietowe i wywiady bezpośrednie z mieszkańcami miejscowości, które korzystając ze wsparcia oraz przy udziale nakładów własnych, realizowały działania na rzecz terenu, na którym mieszkają. Cenna okazała się także wymiana doświadczeń i dyskusje pro-

Fot. Paweł Chmieleński

wadzone z naukowcami z HiSF oraz innych ośrodków naukowych.

Projekt pozwolił mi na nawiązanie szerokich kontaktów w środowisku naukowców norweskich, wykraczających poza ośrodek, w którym pracowałem. Mogłem spojrzeć z innej perspektywy naukowej, kulturowej i społecznej na problematykę badawczą, którą zajmuję się także w Polsce.

Gdyby była możliwość uczestniczenia w podobnym projekcie, to czy skorzystałbym z tej okazji ponownie?

Fot. Paweł Chmieleński

Jeżeli będzie taka możliwość, będę się starał ponownie wykorzystać szansę, jaką stwarza FSS dla osób, które chcą się rozwijać naukowo i przeżyć wspaniałą przygodę. Grant FSS pomógł mi nawiązać bliższą współpracę z uczelnią w Norwegii, zrealizować własny projekt badawczy, ale także spełnić jedno z marzeń, jakim było przez chwilę żyć życiem Norwegów, w ich kulturze i warunkach naturalnych.

Paweł Chmieleński – dr, Instytut Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej – Państwowy Instytut Badawczy (2011); adiunkt, Instytut Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej – Państwowy Instytut Badawczy (IERiGŻ-PIB).

W pracy zawodowej zajmuje się zagadnieniami związanymi z gospodarką wiejską, lokalnym rozwojem i wspólną polityką rolną UE. Prywatnie interesuje się kulturą Polski pierwszej połowy XX w., czyta biografie i gra na instrumentach klawiszowych.

Ciekawostki

- * Niedaleko Sogndal, w Urnes znajduje się najstarszy zachowany kościół słupowy (*stavkirke*), którego historia sięga początków XII w. W Polsce również znajduje się obiekt tego typu. Jest nim pochodząca z tego samego wieku Świątynia Wang w Karpaczu. Kościół ten pochodzi z norweskiej miejscowości Vang, której mieszkańcy pragnąc pozyskać fundusze na budowę nowej, większej świątyni, sprzedali ten historyczny budynek. Miał on zasilić zbiory Muzeum w Berlinie, jednak trafił na Śląsk i od połowy XIX w. stanowi norweski akcent w polskiej części Sudetów.

Greta Gober

Projekt badawczy: **„Tożsamość płciowa a zmiany społeczne: Doświadczenia płci wśród młodych Polaków i Norwegów we współczesnych czasach”**

Termin realizacji: 1.07.2010 r. – 30.06.2011 r.

Instytucja macierzysta: Szkoła Wyższa Psychologii Społecznej w Warszawie

Instytucja goszcząca: University of Oslo, Norwegia

Wysokość dofinansowania: 113 896,53 zł

Nr projektu: FSS/2010/II/D3/W/0008

Opis projektu

Projekt „Tożsamość płciowa a zmiany społeczne...” miał na celu „wgląd” w doświadczenia dorastania kobiet i mężczyzn żyjących w różnych realiach kultu-

rowych i politycznych oraz zdobycie nowej wiedzy na temat sposobu, w jaki tożsamość płciowa determinuje znaczenia, które ludzie nadają doświadczanej przez siebie rzeczywistości w Polsce i w Norwegii. To porównawcze badanie tożsamości płciowej w kontekście zmian społecznych w Polsce oraz w Norwegii, gdzie zinstytucjonalizowana polityka na rzecz równouprawnienia jest dziś najbardziej zaawansowana na świecie, dało podstawy do pasjonującej analizy kulturowego znaczenia płci w różnych kontekstach kulturowych i strukturalnych. Pytanie o kulturowe znaczenie płci jest bowiem istotne nie tylko z punktu widzenia indywidualnego życia, ale stanowi podstawę do krytycznej analizy strukturalnej nierówności, która w efekcie determinuje sposób, w jaki doświadczamy zastaną przez siebie rzeczywistość.

Moje zainteresowania badawcze skupiają się wokół zagadnień związanych z reprezentacją i konstrukcją płci kulturowej oraz wokół polityki równościowej.

Fot. Greta Gober

Najważniejszym celem wyjazdu do Norwegii było przeprowadzenie wywiadów biograficznych z udziałem norweskich studentów oraz nawiązanie współpracy z Centrum Badań Genderowych z Uniwersytetu w Oslo. Wywiady były prowadzone według założeń Biograficzno-Narracyjnej Metody Interpretacyjnej, opracowanej na użytek badaczy zainteresowanych podejściami psycho-dynamicznymi i socjo-dynamicznymi przez Toma Wengrafa (T. Wengraf, „Qualitative Research Interviewing: Biographic-narrative and semi-structured method. Sage Publications”, 2001). Celem wywiadu biograficznego była pogłębiona analiza subiektywnych doświadczeń z życia kobiet i mężczyzn

w Norwegii (i w dalszym etapie w Polsce) oraz analiza kulturoznawcza Norwegii i Polski z perspektywy tych doświadczeń.

Najistotniejsze osiągnięte korzyści naukowe/zawodowe/osobiste...

Korzyści z wyjazdu do Norwegii i pobytu w Centrum Badań Genderowych na Uniwersytecie w Oslo były ogromne. Centrum, w którym przebywałam, jest największą jednostką badawczą w Norwegii zajmującą się płcią kulturową. Otrzymałam tu ogromne wsparcie merytoryczne zarówno prof. Harriet Bjer-

Fot. Greta Gober

rum Nielsen, która była moją lokalną promotorką, jak i pozostałych pracujących tu badaczy. Brałam udział w kursach, seminariach i debatach, które nigdy nie byłyby moim udziałem, gdybym nie przyjechała do Norwegii.

Szczególne osiągnięcia – co można określić mianem wartości dodanej projektu?

Prace, które rozpoczęłam w Norwegii, kontynuowałam w Polsce, a następnie w Stanach Zjednoczonych. Dzięki pobytowi w Oslo, gdzie zapoznałam się z badaniami psychospołecznymi i gdzie poznałam badaczy pracujących w tej metodzie, nawiązałam kontakty, które zaowocowały m.in. zaproszeniem od prof. Barrie Thorne z Uniwersytetu Kalifornijskiego do spędzenia kolejnego roku akademickiego na Wydziale Gender and Women's Studies w Berkeley. Między innymi dzięki temu zaproszeniu oraz pracy, którą wykonałam w Oslo, otrzymałam stypendium badawcze Fulbrighta na rok akademicki 2011/2012 i dzisiaj kontynuuję badania na Uniwersytecie Kalifornijskim w Berkeley.

Gdyby nie FSS, to...

Okres doktoratu nie byłby tak wspaniałą przygodą. Dzięki Funduszowi spędziłam prawie dwa lata na Uniwersytecie w Oslo, w Centrum Badań Genderowych. To interdyscyplinarne Centrum jest unikatowym miejscem, w którym spotkałam naukowców i badaczy z całego świata, gdzie brałam udział w interesujących debatach, odczytach i seminariach i gdzie miałam możliwość nawiązania wspaniałych kontaktów oraz przyjaźni z ludźmi z przeróżnych zakątków świata, od Nigerii, Egiptu do Włoch, Finlandii czy oczywiście Norwegii. Dzięki stypendium FSS moje studia doktoranckie zyskały całkowicie nowy wymiar i już dzisiaj mogę powiedzieć, że był to przełomowy okres w moim życiu.

Greta Gober – MBA, Akademia Leona Koźmińskiego (2007); mgr, Uniwersytet Gdański (2004).

Fulbright Advanced Research Program – Polsko-Amerykańska Komisja Fulbrighta (2011-2012).

Obecnie Visiting Researcher, Departament Gender and Women's Studies, Uniwersytet Kalifornijski, Berkeley; doktorantka, kulturoznawstwo, Szkoła Wyższa Psychologii Społecznej, Warszawa.

2009-2010 Guest Researcher, Centrum Badań Genderowych, Uniwersytet w Oslo.

Wraz z Fundacją Gender Center, której jest członkinią, podejmuje różne działania na rzecz eliminowania dyskryminacji ze względu na płeć w mediach.

Ciekawostki

- * Czy wiesz, że... o Norwegach mówi się, iż rodzą się z nartami na nogach? I rzeczywiście, zima w Oslo to nietuzinkowy widok. Norwegowie nie tylko nie czyszczą chodników ze śniegu, co oznacza czasami dosłownie przedzieranie się przez zasy, ale wszędzie gdzie tylko mogą, dojeżdżają na nartach biegowych. Narciarzy widać wszędzie i o każdej porze dnia. Od rana suną przez miasto lub tłoczą się z nartami w metrze. A dzieci od maleńkiego dzielnie podążają za dorosłymi, bez żadnej taryfy ulgowej.

Ewa Matusik

Wizyta studyjna: „Quo vadis europejska edukacja? Różne systemy, ale wspólne cele i współpraca”

Termin realizacji: 18.01.2009 r. – 26.08.2009 r.

Instytucja macierzysta: Zespół Szkół Ogólnokształcąco-Technicznych

Instytucja goszcząca: Vocational Upper Secondary School in Kongsvinger, Norwegia

Wysokość dofinansowania: 7 687,18 zł

Nr projektu: FSS/2009/II/D3/W/0047

Wizyta przewidywała 10-dniowy pobyt w Kongsvinger. Tam właśnie znajduje się Sentrum Videregaende Skole – średnia szkoła zawodowa kształcąca młodzież w wieku 16-19 lat w wielu różnorodnych zawodach, począwszy od elektryka i spawacza, poprzez projektanta wystaw i pomoc pielęgniarską, aż po kucharza czy mechanika samochodowego. Nawiązałam bezpośredni kontakt z kadrą zarządzającą placówką, jak również z nauczycielami i uczniami. Dawało to możliwości nie tylko obserwacji, ale także rozmów, dyskusji, wymiany doświadczeń i opinii. Dzięki zaplanowanej i przygotowanej wizycie w kuratorium oświaty w Hedmark oraz rozmowom z tamtejszymi pracownikami poznałam zasady i zakres pracy kuratorium w Norwegii.

Opis projektu

Głównym celem projektu było poznanie systemu oświaty (a także wybranych fragmentów kultury) Norwegii. W trakcie pobytu miałam możliwość porównania sposobu prowadzenia lekcji w Norwegii do stosowanego w Polsce.

Najistotniejsze osiągnięte korzyści naukowe/zawodowe/osobiste...

Korzyści naukowe to: z socjologicznego punktu widzenia – obserwacja uczestnicząca. Do korzyści zawodowych zaliczam: porównanie obu systemów oświaty – wskazanie punktów zbieżnych i rozbieżnych,

Fot. Ewa Matusik

możliwość obserwacji lekcji (głównie zajęć z języka angielskiego), rozszerzenie perspektywy widzenia problemów współczesnej edukacji w kontekście europejskim, nawiązanie współpracy, która zaowocowała realizacją programu Leonardo da Vinci w 2011 r. (istnieją dalsze plany współpracy). Natomiast korzyści osobiste obejmują: nawiązanie przyjaźni, poprawę znajomości języka angielskiego, doskonalenie umiejętności współpracy w zespole międzynarodowym.

Ewa Matusik – mgr, Wyższa Szkoła Pedagogiczna w Kielcach (1988), 2004 r. – Srebrny Krzyż Zasługi; 2007 r. – Medal Komisji Edukacji Narodowej.

Starszy wizytator w Kuratorium Oświaty w Katowicach; obecnie dyrektor Powiatowego Zespołu Szkół w Łędzinach.

Jej obszar zainteresowań to edukacja, postawy młodzieży, zarządzanie w edukacji. Uwielbia swoją pracę.

Fot. Ewa Matusik

Wiesława Radmacher

Wizyta studyjna: **„Taksonomia i biostratygrafia osadów najwyższej kredy i paleogenu południowo-zachodniej części Morza Barentsa na podstawie cyst Dinoflagellata”**

Termin realizacji: 30.08.2010 r. – 30.04.2011 r.

Instytucja macierzysta: Polska Akademia Nauk, Instytut Nauk Geologicznych

Instytucja goszcząca: University of Bergen, Faculty of Mathematics and Natural Sciences, Department of Earth Science, Norwegia

Wysokość dofinansowania: 87 505,09 zł

Nr projektu: FSS/2010/II/D3/W/0020

Opis projektu

Mój projekt dotyczył badań nad geologią i paleośrodowiskiem Morza Barentsa w Arktyce, w górnej kredzie i paleogenie, czyli około 65 milionów lat temu. Wpisuje się w tradycję mojego Instytutu, który posiada długoletnie doświadczenie związane z badaniami rejonów polarnych, głównie geologii Svalbardu oraz budowy i historii geologicznej całej Arktyki. Podczas stypendium analizowałam preparaty palinologiczne przy użyciu wysokiej klasy mikroskopu, dzięki czemu mogłam później wyciągnąć ważne wnioski dotyczące przeszłości geologicznej interesującego mnie obszaru. Metoda badawcza, jaką stosuję, to analiza palinologiczna na podstawie cyst Dinoflagellata, czyli mikroskopijnych glonów. Ich pozostałości, które można wypreparować ze skał, mają mniej niż 0,2 mm średnicy. Za pomocą tych niewielkich skamieniałości można określić wiek osadów oraz warunki paleoklimatyczne i paleoceanograficzne, jakie panowały w środowisku w momencie ich tworzenia się.

Projekt ma duże znaczenie dla długoterminowych przewidywań zmian klimatu. Dinocysty są również pomocne w badaniu możliwości generowania ropy i gazu.

Najistotniejsze osiągnięte korzyści naukowe/zawodowe/osobiste...

Do szczególnych osiągnięć można zaliczyć zdobycie unikatowej wiedzy podczas realizowanego projektu. Metoda badawcza, którą się zajmuję, jest słabo poznana w Polsce i moja dalsza praca nie byłaby możliwa bez umiejętności nabytych w trakcie pobytu na Uniwersytecie w Bergen.

Udało mi się kontynuować wcześniejsze badania w rejonach subpolarnych, podjęte przez Instytut Nauk Geologicznych PAN na wysokim poziomie naukowym oraz nawiązać współpracę międzynarodową z Instytutem Nauk o Ziemi Uniwersytetu w Bergen i z firmami naftowymi.

Kolejne korzyści, o których warto wspomnieć, to wymiana doświadczeń naukowych opartych na innych niż polskie metodach i tradycjach badawczych, promocja Polskiej Akademii Nauk i jej zespołu badawczego w norweskich ośrodkach naukowych oraz na uniwersytetach, jak również rozpoczęcie wspólnych prac badawczych nad obszarem słabo poznanym pod względem geologicznym. Nabyta wiedza zostanie wykorzystana podczas kontynuacji mojej pracy w Polskiej Akademii Nauk.

W trakcie realizacji projektu zaskoczyła mnie przychylność naukowców i specjalistów z firm naftowych, do których zwróciłam się o pomoc. Większość z nich prowadziła mnie przez nieznaną mi jeszcze świat palinologii, kształciła i przekazywała niezbędne informacje, nie licząc na jakiegokolwiek zyski. Bez większych problemów udostępniano mi próby geologiczne i odpowiadano na setki zadawanych przeze mnie pytań.

Fot. Wiesława Radmacher

Gdyby nie FSS, to...

Nie byłabym w stanie prowadzić moich prac badawczych na tak wysokim poziomie naukowym. Nie mogłabym również wziąć udziału w konferencjach i warsztatach na temat geologii Arktyki, które były dla mnie bardzo ważnym doświadczeniem naukowym.

Wiesława Radmacher – mgr, Instytut Nauk Geologicznych, Uniwersytet Jagielloński (2005).

Pracuje w Instytucie Nauk Geologicznych Polskiej Akademii Nauk.

Interesuje ją muzyka, taniec, sport, podróże, zwierzęta, ludzie i Wszechświat. Na co dzień jednak zajmuje się pracą badawczą, ponieważ – jak twierdził Albert Einstein – „cała nasza nauka, w porównaniu z rzeczywistością, jest prymitywna i dziecinna – ale nadal jest to najcenniejsza rzecz, jaką posiadamy”.

Ciekawostki

- * Nie wszyscy pewnie wiedzą, że miasto, w którym realizowałam mój projekt, czyli Bergen, jest najcieplejszym miastem w Norwegii. Za to deszcz pada tam niemal codziennie. Jeszcze jakiś czas temu na ulicach można było znaleźć automaty z parasolkami, które nie sprawdziły się chyba ze względu na silne wiatry... Podstawowym elementem stroju są tam kalosze i wodoodporne kurtki. Trudno też spacerować po Bergen w wysokich obcasach ze względu na górzysty charakter tego miasta. Na targu w centrum można kupić „diabła morskiego”, a kolejką, która rozpoczyna się w porcie, wyjechać w pięć minut w całkiem wysokie góry.

Fot. Wiesława Radmacher

W POSZUKIWANIU INSTYTUCJI PARTNERSKICH Z PAŃSTW - DARCZYŃCÓW

Działanie IV

Współpraca Instytucjonalna

Działanie IV Współpraca Instytucjonalna

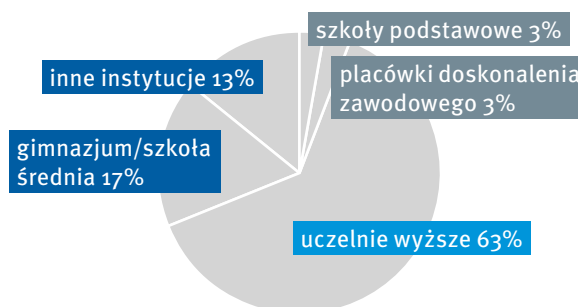
Współpraca Instytucjonalna w ramach FSS obejmowała dwustronne lub wielostronne projekty, mające na celu rozwój i wzmocnienie współpracy pomiędzy instytucjami edukacyjnymi w Polsce i w państwach-darczyńcach, poprzez organizację wspólnych działań czy też przeprowadzenie badań i analiz nad zdefiniowanym zagadnieniem.

W ramach 3 naborów wniosków, przeprowadzonych w latach 2008-2009, dofinansowano łącznie 28 projektów, przyznając dofinansowanie w kwocie 6 157 464,81 zł.

O dofinansowanie w ramach Działania IV – Współpraca Instytucjonalna mogły się ubiegać:

- szkoły;
- uczelnie;
- instytuty badawcze i naukowe;
- inne organizacje i instytucje aktywne na polu edukacji (na wszystkich poziomach: podstawowym, średnim, licencjackim, wyższym, zawodowym, kształcenia dorosłych).

Typy instytucji – koordynatorów projektów dofinansowanych w ramach Działania IV (lata 2008-2011)

Projekty Działania IV łączyły pewne cechy wspólne. Wszystkie opierały się na współpracy międzynarodowej – były realizowane we współpracy z przynajmniej jednym partnerem zagranicznym. Partnerami w projekcie mogły być również instytucje z Polski. Średnio projekt był realizowany przez 2-3 partnerów, ale zdarzały się projekty wielostronne, gdzie liczba współpracujących instytucji z państw-darczyńców oraz z Polski sięgała przedziału 6-11.

Tabela 5. Partnerzy w projektach Działania IV w podziale na kraje programu

Kraj programu	Łączna liczba partnerów w projektach
Islandia	10
Norwegia	26
Polska	10
Łącznie	46

Realizacja projektu mogła trwać maksymalnie dwa lata i powinna zakończyć się wytworzeniem lub opracowaniem konkretnych „produktów” – od raportu z badań, przez materiały metodyczne, publikacje, seminaria, konferencje, wymianę uczniów aż po wdrożenie nowej ścieżki dydaktycznej czy wreszcie otwarcie nowego kierunku studiów.

Wszystkie projekty mogły uzyskać wsparcie finansowe sięgające do 90 proc. kosztów ich realizacji (od 5000 do 100 000 euro), pozostałe minimum 10 proc. stanowił wkład własny, pozyskiwany ze źródeł innych niż FSS.

Tabela 7. Typy instytucji partnerskich w projektach Działania IV

Typy instytucji	Liczba instytucji partnerskich
Uczelnie wyższe	25
Gimnazja/szkoły średnie	6
Inne instytucje	6
Instytuty badawcze	5
Placówki doskonalenia zawodowego	2
Szkoły podstawowe	2
Łącznie	46

Jednym z poważniejszych wyzwań, na jakie natrafiały instytucje chcące złożyć wniosek do Działania IV FSS, była kluczowa kwestia pozyskania zagranicznego partnera do realizacji projektu – przy czym obszar poszukiwań mógł obejmować jedynie trzy kraje: Norwegię, Islandię i Liechtenstein. Wyzwanie zostało podjęte – polskim instytucjom udało się nawiązać trwałe partnerstwa, a liczba składanych wniosków w każdym kolejnym naborze znacznie przekraczała liczbę zatwierdzonych do realizacji projektów, wyczerpując całkowicie budżet, jakim dysponował na ten cel Operator.

Tabela 6. Wykorzystanie środków w Działaniu IV dla wszystkich trzech naborów wniosków

Nabór	Liczba wniosków złożonych online	Kwota wnioskowana (PLN)	Liczba projektów dofinansowanych	Ostateczna kwota dofinansowania ² (PLN)
I maj-czerwiec 2008 r.	18	5 302 484,01 zł	8	1 717 550,46 zł
II październik-listopad 2008 r.	29	7 149 421,00 zł	7	1 400 792,45 zł
III luty-marzec 2009 r.	22	6 114 254,00 zł	13	3 039 121,90 zł
Razem	69	18 566 159,01 zł	28	6 157 464,81 zł

² Kwota z rozliczenia końcowego projektu

Zatwierdzone do dofinansowania zostały projekty o wysokiej jakości merytorycznej, spełniające wymagania europejskiego partnerstwa. Sposobów na pozyskanie partnerów było kilka – kontakty osobiste, zarówno prywatne, jak i zawodowe, pomoc władz lokalnych lub regionalnych (m.in. współpraca miast bliźniaczych w przypadku szkół) czy też udział w wizycie studyjnej w ramach *Stypendiów Indywidualnych* FSS. Operator umożliwił także instytucjom pozyskiwanie partnerów poprzez udział w seminarium kontaktowym, zorganizowanym w Gdańsku w 2008 r. Było to spotkanie międzynarodowe, podczas którego nauczyciele, wykładowcy akademicki i naukowcy mieli szansę nawiązać kontakt z kolegami z zagranicy i rozpocząć z nimi pracę nad przyszłym projektem.

Działanie IV dało instytucjom edukacyjnym dużą autonomię w wyborze tematyki projektu, metod pracy oraz charakteru współpracy partnerskiej.

Wybrany obszar działań powinien być bowiem przede wszystkim zgodny z potrzebami i zainteresowaniami grupy projektowej, a realizacja projektu powinna przyczyniać się do rozwoju instytucji czy też rozszerzenia jej oferty dydaktycznej.

Wnioskodawcy mogli wybierać z następującego katalogu działań:

- organizacja seminariów, warsztatów, konferencji ukierunkowanych na zagadnienia istotne dla sektora szkolnictwa podstawowego, średniego, wyższego, zawodowego lub osób dorosłych;
- studia i analizy związane z kształceniem na poziomie wyższym, zawodowym i kształceniem osób dorosłych w Polsce i/lub rozwój współpracy pomiędzy Polską a państwami-darczyńcami

w zakresie edukacji i badań, wliczając przygotowanie i przeprowadzenie odpowiednich badań/ekspertyz;

- publikacja na tematy związane z edukacją w Polsce i/lub rozwój współpracy pomiędzy Polską i państwami-darczyńcami w zakresie edukacji i badań;
- przygotowanie i realizacja kursów intensywnych dla międzynarodowych grup studentów (polskich i z państw-darczyńców);
- przygotowanie nowych narzędzi i metod nauczania, w szczególności koncentrujących się na technologiach informatyczno-komunikacyjnych, w tym e-learningu oraz nauczaniu na bazie problemu;
- projekty szkolne oparte na zasadach Comeniusa (realizacja przedsięwzięć będących przedmiotem wspólnego zainteresowania, wliczając wymianę uczniów i nauczycieli).

Najczęściej w projektach *Współpracy Instytucjonalnej* łączono dwa lub trzy z wymienionych zagadnień, planując np. wymianę kadry, wydanie publikacji oraz zorganizowanie seminarium czy tematycznej konferencji. Zawsze jednak jedno z zagadnień było w projekcie najbardziej istotne (wiodące) z punktu widzenia osiągnięcia zakładanych celów. Poniżej prezentujemy wiodącą tematykę projektów, zaznaczając jednak, że beneficjenci realizowali równolegle również inne rodzaje wymienionych działań.

Wiodąca tematyka projektów Działania IV

• Studia i analizy, publikacje	9
• Przygotowanie nowych narzędzi i metod nauczania	7
• Projekty szkolne	5
• Organizacja seminariów, warsztatów, konferencji	4
• Rozwój kierunków studiów	3

Na szczególną uwagę zasługuje liczba zrealizowanych wymian studentów, uczniów, wykładowców, nauczycieli i ekspertów, jaka miała miejsce w projektach Działania IV, znacznie przyczyniając się do obustronnego transferu wiedzy i dobrych praktyk. Cieszy równowaga między mobilnościami z Polski do państw-darczyńców (321, co stanowi 53 proc.), jak i do Polski (284, co stanowi 47 proc.), co pozwala przypuszczać, że wymiany były cennym uzupełnieniem działań projektowych dla wszystkich zaangażowanych stron.

Tabela 8. Wyjazdy do państw-darczyńców w ramach projektów Działania IV

	Pracownicy dydaktyczni	Studenci/ uczniowie	Eksperci
Norwegia	181	68	2
Islandia	32	38	
	213	106	2
Łącznie: 321			

Tabela 9. Przyjazdy do Polski w ramach projektów Działania IV

	Pracownicy dydaktyczni	Studenci/ uczniowie	Eksperci
Norwegia	124	73	17
Islandia	17	53	
	141	126	17
Łącznie: 284			

Projekty międzynarodowe są zawsze efektem wielu przygotowań i dużego wysiłku instytucji w dążeniu do osiągnięcia końcowego sukcesu. W dalszej części rozdziału znajdą Państwo prezentacje trzynastu przykładów z realizacji projektów *Współpracy Instytucjonalnej* przez polskie placówki edukacyjne, we współpracy z 16 instytucjami partnerskimi z Norwegii, Islandii, Liechtensteinu oraz Polski.

Przedstawione projekty zostały wybrane spośród bardzo wielu znakomicie zrealizowanych. Warto zwrócić uwagę na najważniejszą cechę projektów Działania IV – ich prawdziwie europejski wymiar dzięki nawiązaniu i utrwaleniu międzynarodowej współpracy z krajami skandynawskimi.

Aktywny udział polskich instytucji edukacyjnych, bardzo liczne wymiany studentów, uczniów i nauczycieli, zdobyte doświadczenia w realizacji projektów pozwalają zakładać długofalowy, pozytywny wpływ na efektywność pracy instytucji uczestniczących w projekcie i tworzenie warunków do dalszego rozwoju zarówno indywidualnego – studenta, ucznia, nauczyciela czy wykładowcy, jak i całych placówek.

Fot. Dominika Pyrzak

Tytuł projektu: **„The Role of language in human life – Rola języka w życiu człowieka – podręcznik akademicki”**

Instytucja koordynująca projekt: Uniwersytet Mikołaja Kopernika

Instytucje partnerskie: Nesna University College, Norwegia

Czas realizacji projektu: 1.10.2008 r. – 30.09.2010 r.

Dofinansowanie ze środków FSS: 213 505,39 zł

Nr projektu: FSS/2008/V/D4/W/0004

Opis projektu

Dziedzina, w obrębie której realizowany był projekt, są współczesne media i ich język. Najważniejszy rezultat – książka pod tytułem *Język nowej komunikacji* (nor. Språk i medier), została wydana w dwóch wersjach językowych: polskiej i norweskiej.

Opracowany podręcznik ma charakter interdyscyplinarny i został skierowany do szerokiego kręgu od-

biorców, zarówno tych niezwiązanych z edukacją – stanowiąc ciekawe opracowanie dotyczące różnych aspektów języka, jak i odbiorców związanych z edukacją, tj. nauczycieli i studentów. W literaturze brakowało do tej pory zwartej opracowania dotyczącego komunikacji związanej z mediami. Podejmowany temat jest istotny i społecznie użyteczny, gdyż pozwala na szerokie rozpatrywanie problemów również z pozycji analiz manipulacji w mediach.

Problematyka publikacji koncentruje się na kontekstach twórczych komunikacji, prezentując problem języka i twórczości w mediach, a także na zagadnieniach związanych z aktywnością oraz rolą nowych mediów w posttradycyjnym społeczeństwie, poruszając problematykę identyfikacji społecznej w mediach. Porusza również aspekt języka rozpatrywanego w kategoriach procesów społecznych oraz kulturowych i w tym kontekście podejmuje problem manipulacji w mediach i roli języka w sprawowaniu władzy.

W ramach projektu zorganizowano również seminarium i konferencję *Společné i kognityvne aspekty*

Fot. Dorota Siemieniecka

komunikacji oraz towarzyszącą jej wystawę prac graficznych studentów.

Projekt przyniósł wiele wymiernych korzyści, m.in.:

- umożliwił rozszerzenie współpracy o nowe instytucje, zarówno w Polsce, jak i w Norwegii;
- powstała publikacja, która wypełniła brak na krajowym rynku wydawniczym pozycji charakteryzujących się ujęciem interdyscyplinarnym tematu związanego z językiem i komunikacją;
- umożliwił nawiązanie trwałego partnerstwa z instytucją z Norwegii, doświadczenie międzynarodowej współpracy naukowej, zapoznanie się z różnicami kulturowymi i poznanie odrębności

systemowych. Szerokie ujęcie tematu w publikacji było możliwe właśnie z uwagi na różnice kulturowe i społeczne między partnerami. Publikacja ze względu na interdyscyplinarność i bogactwo ujęcia tematu może stanowić źródło inspiracji dla dalszych prac w tym obszarze badawczym.

Nawiązanie stałej współpracy z instytucją partnerską z Norwegii, możliwość obustronnej wymiany myśli i doświadczeń oraz możliwość wspólnego działania w kolejnych projektach są równie cenne i wartościowe, jak wspólna publikacja. Dzięki naszym działaniom udało się spopularyzować ideę współpracy i rozszerzyć ją na inne ośrodki naukowe i edukacyjne.

Koordynator projektu

Dorota Siemieniecka – dr, adiunkt w Katedrze Dydaktyki i Mediów w Edukacji Wydziału Nauk Pedagogicznych UMK w Toruniu, członek Zarządu Polskiego Towarzystwa Kognitywistycznego, a także członek Polskiego Towarzystwa Pedagogicznego.

Jej zainteresowania naukowe, badania i aktywność dydaktyczna koncentrują się na problematyce związanej z pedagogiką twórczości, twórczym nauczaniem, aspektami kognitywistycznymi mediów w edukacji, kulturą i językiem mediów, projektowaniem systemów kształcenia dorosłych. Autorka książek: „Zdolności i postawa twórcza a styl użytkowania elektronicznych mediów” (2005), „Technologia informacyjna w pracy dydaktycznej i innowacyjnej nauczyciela” (2007 współautorstwo z A. Siemińską-Łosko), „Język nowej komunikacji, w wersji norweskiej” (2010, współautorstwo z H. Nilsen, E. Bratland, B. Siemienieckim). Obecne badania autorki koncentrują się na zagadnieniach twórczych aspektów realizacji metody projektów w kontekście technologii informacyjnej.

Nawiązanie stałej współpracy z instytucją partnerską z Norwegii, możliwość obustronnej wymiany myśli i doświadczeń oraz możliwość wspólnego działania w kolejnych projektach są równie cenne i wartościowe, jak wspólna publikacja. Dzięki naszym działaniom udało się spopularyzować ideę współpracy i rozszerzyć ją na inne ośrodki naukowe i edukacyjne.

**Tytuł projektu: „Szkoła przyszłości.
Zastosowanie doświadczeń szkoły
eksperymentalnej Aretta w Polsce”**

Instytucja koordynująca projekt: Uniwersytet
Szczeciński

Instytucje partnerskie: Nesna University College,
Norwegia

Szkoła Podstawowa nr 1 w Choszczynie, Polska
Szkoła Aretta z Lillehamer, Norwegia

Czas realizacji projektu: 2.03.2009 r. – 30.11.2010 r.

Dofinansowanie ze środków FSS: 172 960,46 zł

Nr projektu: FSS/2008/X/D4/W/0013

Opis projektu

Projekt był realizowany poprzez dwie równoległe ścieżki współpracy. Jedna z nich odnosiła się do badań naukowych, realizowanych przez partnerów z Uniwersytetu Szczecińskiego i Nesna University College. Druga obejmowała innowacyjne działania edukacyjne, realizowane przez nauczycieli ze Szko-

ły Podstawowej nr 1 w Choszczynie i Szkoły Aretta z Lillehamer.

Jednym z celów projektu była wymiana doświadczeń partnerów w zakresie innowacyjnych rozwiązań dydaktycznych, wdrażanych przy zastosowaniu technologii cyfrowych. Drugim celem było wyłonienie inhibitorów i stymulatorów nauczyciela w stosowaniu mediów cyfrowych. Podjęto próbę rozpoznania możliwości edukacyjnego zagospodarowania mediów cyfrowych z ich złożonością uczenia się i nauczania. Transfer wiedzy i doświadczeń między partnerami był możliwy dzięki wizytom studyjnym w szkołach partnerskich, zajęciom otwartym, warsztatom oraz seminariom metodycznym skierowanym do nauczycieli z całej Polski oraz międzynarodowej konferencji naukowej. Działanie stało się inspiracją do rozwoju zarówno własnego warsztatu pracy nauczycieli, jak i całej szkoły.

Wartością dodaną przedsięwzięcia jest książka *Szkoła jutra*. W poszukiwaniu doświadczeń nauczycieli w zakresie stosowania mediów cyfrowych w polskich

Fot. Archiwum AGH

i norweskich szkołach, wydana w języku polskim i angielskim.

Nauczyciele ze szkoły polskiej opracowali scenariusze lekcji z obudową medialną i prowadzą zajęcia metodami podpatrzonymi u kolegów z Norwegii. Dodatkową innowacją, wprowadzoną w wyniku realizacji projektu, było zniesienie dzwonek w szkole, co wpłynęło na uczenie się przez dzieci gospodarowania własnym czasem pracy i zaowocowało większą samodzielnością w życiu codziennym. Uczniowie szkoły uczestniczą w 5 projektach edukacyjnych z wykorzystaniem mediów cyfrowych, które powstały w wyniku rozbudzenia zainteresowania u nauczycieli technologią informacyjną i jej wykorzystaniem w nauczaniu przedmiotowym.

Nauczyciele rozszerzyli pozalekcyjną ofertę edukacyjną dla uczniów zdolnych i zainteresowanych mediami cyfrowymi. Powstało koło fotograficzne. Prace dzie-

ci były prezentowane na wystawie w Uniwersytecie Szczecińskim i Nesna University College.

Szkoła Podstawowa nr 1 w Choszczynie w trakcie trwania projektu uzyskała I miejsce w konkursie „Innowacyjna szkoła” w zakresie stosowania technologii informacyjnej w Polsce, wyprzedzając wszystkie szkoły podstawowe, gimnazja i szkoły ponadgimnazjalne. Projekt osiągnął więcej niż zaplanowano.

Innowacyjność projektu polega na włączeniu szeroko rozumianych multimediów (komputer stacjonarny, laptopy, Internet, tablica interaktywna) do procesu kształcenia na poziomie przedmiotowym w klasach IV-VI oraz na poziomie edukacji wczesnoszkolnej. Zajęcia lekcyjne mają charakter interaktywny. Uczniowie uczą się w zespołach tematycznych. Platforma e-learningowa służy nauczycielom do przygotowania lekcji, a materiały multimedialne wykorzystują na zajęciach. Rodzice komunikują się ze szkołą również za pośrednictwem platformy e-learningowej. Mają codzienny kontakt z wychowawcami i dyrektorem. Szkoła w pełni i wielostronnie przygotowuje uczniów do życia w społeczeństwie informacyjnym i sieciowym.

***Szkoła Podstawowa nr 1
w Choszczynie w trakcie trwania
projektu uzyskała I miejsce
w konkursie „Innowacyjna
szkoła” w zakresie
stosowania technologii
informacyjnej w Polsce,
wyprzedzając wszystkie
szkoły podstawowe, gimnazja
i szkoły ponadgimnazjalne.
Projekt osiągnął więcej niż
zaplanowano.***

Koordynator projektu

Elżbieta Perzycka – prof. US dr hab. Habilitacja (5 stycznia 2010 r.) w Uniwersytecie Mikołaja Kopernika w Toruniu, specjalność pedagogika medialna. Obecnie pracuje w Uniwersytecie Szczecińskim. Interesuje się pedeutologią, edukacją medialną i edukacją szkolną. Współpracuje ze środowiskiem edukacyjnym w Polsce (szkoły z woj. zachodniopomorskiego, uczelnie wyższe) i za granicą. W latach 2010-2011 pełniła funkcję Coordinator for International Studies within the field of ICT and Learning in Nesna University College.

Tytuł projektu: „Być człowiekiem”

Instytucja koordynująca projekt: II Liceum Ogólnokształcące im. Króla Jana III Sobieskiego w Grudziądzu
Instytucja partnerska: The Comprehensive College/ Comprehensive Secondary School at Ármúli, Islandia
Czas realizacji projektu: 1.03.2009 r. – 28.02.2011 r.
Dofinansowanie ze środków FSS: 225 678,76 zł
Nr projektu: FSS/2008/X/D4/W/0018

Opis projektu

Projekt obejmował nauki społeczne, pedagogikę i dydaktykę oraz filozofię, a dotyczył tematyki praw człowieka. Najważniejszym jego celem było wdrożenie metody filozoficznego dialogu w działaniach dydaktyczno-wychowawczych szkół partnerskich. Opublikowano materiały na temat krytycznego myślenia, scenariusze lekcji i zajęć pozalekcyjnych dla dzieci i młodzieży oraz wieloletnie kalendarze, prezentujące święta związane z prawami człowieka, jak również treść Deklaracji Praw Człowieka. Tematyka praw czło-

wieka została na stałe wpisana do programu wychowawczego szkoły, a metoda filozoficznego dialogu jest często stosowana przez nauczycieli na lekcjach wychowawczych i przedmiotowych.

W ramach projektu zorganizowano seminarium dla nauczycieli i uczniów, podczas którego została zaprezentowana metoda filozoficznego dialogu w praktyce. Udało się zrealizować dwie mobilności młodzieży, obejmujące praktyczne warsztaty wdrożenia metody. Warto zauważyć, że metoda filozoficznego dialogu jest niewątpliwie wartością dodaną projektu, jako innowacja dotąd niestosowana na taką skalę prawdopodobnie w żadnej polskiej szkole.

Metoda filozoficznego dialogu może być rozpowszechniona i stosowana przez szkoły, do których dotarły publikacje: *Prawa człowieka na lekcji* (nie tylko) wychowawczej w szkole oraz *Krytyczne myślenie oraz dialog filozoficzny według Matthew Lipmana*. Pozycja *Krytyczne myślenie...* stanowi rozważania nad umiejętnością myślenia młodego człowieka. Jest cenną wskazówką dla pedagogów, edukatorów, wychowawców i nauczy-

Fot. Jolanta Kamińska

cieli, którzy chcą stymulować i kształtować myślenie dzieci oraz młodzieży. Ze względu na brak takiego typu literatury na polskim rynku wydawniczym będzie ona pomocna w pracy z młodzieżą na zajęciach z filozofii, etyki oraz podczas przygotowania do konkursów i olimpiad filozoficznych na temat praw człowieka. Co więcej, metoda ta nie przewiduje ograniczeń wiekowych, a więc można nią pracować z uczniem szkoły każdego szczebla edukacji oraz z dorosłymi.

Druga publikacja – *Prawa człowieka...* – stanowi poradnik metodyczny, w którym są zawarte przykładowe scenariusze zajęć o tematyce związanej z prawami człowieka (np. dotyczące rasizmu, ksenofobii czy dyskryminacji). Materiały opracowane w ramach projektu zawierają gotowe scenariusze lekcji lub zajęć, z których nauczyciele mogą korzystać w swojej pracy dydaktycznej według własnego uznania.

Korzyści z realizacji projektu można wymienić bardzo wiele: poszerzenie horyzontów myślowych, konfrontacja sposobów pojmowania świata przez dwa narody, polski i islandzki, kształtowanie krytycznego myślenia, poznanie historii i kultury kraju partnerskiego, poznanie sposobu zadawania pytań i docierania do uzyskania odpowiedzi, poznanie

przypadków łamania praw człowieka, uświadomienie sobie konieczności poszanowania drugiego człowieka, zwiększenie pewności siebie i poczucia własnej wartości.

Dla nauczycieli z grupy projektowej niezwykle wartościową częścią współpracy w projekcie była możliwość sprawdzenia się w roli osób zarządzających czasem i ludźmi.

Projekt był wyjątkową i wspaniałą lekcją tolerancji oraz sprawdzianem wiedzy o innych i o nas samych, a także lekcją geografii, historii i kultury. Nauczyliśmy się wiele – jak obcować z innymi, pamiętając o ich prawach, jak poruszać niebanalne i niewygodne tematy, nie urażając innych.

Koordynator projektu

Jolanta Kamińska – magister filologii angielskiej; Uniwersytet Adama Mickiewicza w Poznaniu, Wydział Neofilologii (1998 r.); pracuje w II Liceum Ogólnokształcącym im. Króla Jana III Sobieskiego w Grudziądzu; jej pasje to literatura, muzyka i podróże.

Projekt był wyjątkową i wspaniałą lekcją tolerancji oraz sprawdzianem wiedzy o innych i o nas samych, a także lekcją geografii, historii i kultury. Nauczyliśmy się wiele – jak obcować z innymi, pamiętając o ich prawach, jak poruszać niebanalne i niewygodne tematy, nie urażając innych.

Tytuł projektu: „MedLibTrain – Zostań profesjonalnym nauczycielem umiejętności informacyjnych – program doskonalenia zawodowego dla bibliotekarzy medycznych”

Instytucja koordynująca projekt: Uniwersytet Jagielloński – Collegium Medicum

Instytucja partnerska: Norwegian Library Association, Section for Medicine and Health, Norwegia

Czas realizacji projektu: 2.03.2009 r. – 31.12.2010 r.

Dofinansowanie ze środków FSS: 323 177,85 zł

Strona internetowa projektu: www.bm.cm-uj.krakow.pl/MedLibTrain.aspx

Nr projektu: FSS/2008/X/D4/W/0021

Przewodnik nie tylko dla bibliotekarzy medycznych w dwóch wersjach językowych: polskiej i angielskiej. Treść podręcznika koncentruje się m.in. na zagadnieniach metodologicznych i technologicznych prowadzenia działalności szkoleniowej i edukacyjnej (1); źródłach informacji i problematyce wyszukiwania w odniesieniu do aspektów terminologicznych, bazodanowych, serwisów i portali internetowych (2); metodach badań naukowych w medycynie i naukach o zdrowiu, zasadach formułowania pytań wyszukiwawczych i krytycznej ocenie prac naukowych (3); formach i zasadach publikowania naukowego, w tym aspektach prawa autorskiego (4); marketingu i organizacji szkoleń w zakresie kompetencji informacyjnych.

Opis projektu

Dążeniem polskiego i norweskiego zespołu było opracowanie programu profilowania zawodowego bibliotekarzy medycznych do zadań dydaktycznych. W wyniku podjętych działań współpracy partnerskiej powstał podręcznik MedLibTrain pt. *Zostań lepszym nauczycielem kompetencji informacyjnych*.

Podręcznik został opublikowany na licencji Creative Commons i w otwartym dostępie z poziomu Jagiellońskiej Biblioteki Cyfrowej oraz norweskiego repozytorium Bibsys/Brage. Publikacja jest również promowana za pośrednictwem platformy Federacji Bibliotek Cyfrowych (po roku od ukazania zanotowano 1152 wejścia, co plasuje ją na 10. miejscu najczęściej odwiedzanych obiektów cyfrowych w JBC).

Fot. Anna Uryga

Połączenie naszej wiedzy i doświadczenia doprowadziło do powstania książki, która – mamy nadzieję – pomoże bibliotekarzom we wskazaniu, a odbiorcom w odnalezieniu właściwej ścieżki w gąszczu informacji XXI wieku. Przeszliśmy próbę pracy zespołowej i pracy na odległość. Poznając się, nauczyliśmy się wzajemnego szacunku, tolerancji oraz łamania stereotypów.

Koordynator projektu

Anna Uryga – dokumentalista dyplomowany, Polska Akademia Nauk (1992); dyplom DESS C.A.A.E. de l'Université des Sciences et Technologies de Lille, Francja (zarządzanie przedsiębiorstwem i organizacjami) (1996); Biblioteka Medyczna Uniwersytetu Jagiellońskiego Collegium Medicum. Od 16 lat pełni funkcję dyrektora biblioteki. Jej zainteresowania zawodowe głównie skupiają na zagadnieniach wykorzystania teorii języków informacyjno-wyszukiwawczych w dokumentacji medycznej, na zarządzaniu serwisami informacyjnymi oraz aktywizacji pracowników biblioteki przy realizacji różnych grupowych przedsięwzięć.

Fot. Anna Uryga

Tytuł projektu: „**ROBUSD. Redukcja przemocy szkolnej – wzmacnianie różnicowania**”

Instytucja koordynująca projekt: Wyższa Szkoła Pedagogiczna w Łodzi

Instytucje partnerskie: The Centre for Behavioral Research, Stavanger University, Norwegia

Czas realizacji projektu: 1.03.2009 r. – 28.02.2011

Dofinansowanie ze środków FSS: 232 540,35 zł

Strona internetowa projektu: www.robustproject.wsp.lodz.pl, www.robust.wsp.lodz.pl

Nr projektu: FSS/2008/X/D4/W/0025

Opis projektu

Projekt „ROBUSD...” dzięki współpracy badaczy z Polski (WSP w Łodzi) i Norwegii (Uniwersytet w Stavanger) pozwolił przygotować nowoczesne materiały edukacyjne, zawierające m.in. filmy dotyczące tego, jak radzić sobie w szkołach z problemem przemocy rówieśniczej (*bullying*) wobec dzieci o specjalnych potrzebach edukacyjnych (np. niepełnosprawnych intelektualnie, przejawiających trudności w nauce).

W wyniku współpracy naukowców polskich i norweskich przygotowano 10 zintegrowanych modułów szkoleniowych, z których każdy zawierał 4 elementy: tekst obejmujący problematykę omawianych zagadnień, film ilustrujący podjęte problemy (prezentacja metod, wywiady z ekspertami, miniwykłady, rozmowy z praktykami itd.), scenariusze zajęć – pomysły praktycznego zastosowania tekstów i filmów do szkolenia zawodowego nauczycieli i studentów kierunków społecznych oraz zestaw pytań sprawdzających, obejmujących treści przedstawione w module.

Treść materiałów łączy w sobie wysoką jakość merytoryczną z komunikatywnością i praktycznym ujęciem. Materiały przygotowano w polskiej i angielskiej wersji językowej, co czyni je dostępnymi dla szerszego grona odbiorców. Wyprodukowano je zarówno w postaci bokletów zawierających płyty CD i DVD, jak i platformy edukacyjnej.

Zestaw pomocy może służyć samokształceniu oraz być wykorzystany w procesie dydaktycznym, przygotowującym nauczycieli zarówno w obszarze kształcenia formalnego, jak i uzupełniającego.

Dotychczas zarówno na rynku polskim, jak i norweskim (czy szerzej europejskim) brak było materiałów zajmujących się specyficznie problemem przeciwdziałania przemocy rówieśniczej w sytuacji, gdy sprawcami bądź ofiarami są młodzi ludzie o specjalnych potrzebach edukacyjnych. Zrealizowany projekt wypełnia tę lukę, integrując wiedzę dotyczącą *bullyingu* z wiadomościami dotyczącymi pedagogiki specjalnej. Dodatkowo projekt zawiera moduł dotyczący agresji w sieci (cyberprzemocy). Ten temat jest bardzo słabo omówiony w literaturze pedagogicznej, szczególnie tej nastawionej na opis praktycznych rozwiązań. W warunkach polskich nie mieliśmy dotychczas podręcznika dotyczącego przemocy w szkole, który obejmowałby również filmy edukacyjne.

Różnice międzykulturowe są czymś fascynującym – nadają kolorytu współpracy. Praca układa się świetnie – tak było przypadku, gdy wszyscy uczestnicy projektu w obu instytucjach są zaangażowani i czują, że to co przygotowują jest rzeczywiście potrzebne.

Koordynator projektu

Jacek Pyżalski – dr n. hum. (Uniwersytet Łódzki, 2002); obecnie: Instytut Medycyny Pracy w Łodzi.

Autor, współautor i redaktor licznych publikacji z zakresu pedagogiki i promocji zdrowia. Publikacje w języku polskim i angielskim (ponad 130), w tym m.in. książek: „Nauczyciele – uczniowie: dwa spojrzenia na dyscyplinę w klasie” (2007); „Agresja elektroniczna wśród dzieci i młodzieży” (2011), „Psychospołeczne warunki pracy polskich nauczycieli” (2010).

Zainteresowania badawcze związane z zagadnieniami: dyscyplina w klasie szkolnej i radzenie sobie nauczycieli/pedagogów z agresją w szkole; stres i wypalenie zawodowe nauczycieli; trudne zachowania uczniów; promocja zdrowia, cyberprzemoc wśród młodzieży.

Fot. Piotr Świeżak

Tytuł projektu: „Międzynarodowy Festiwal Fletowy”

Instytucja koordynująca projekt: Akademia Muzyczna im. I.J. Paderewskiego w Poznaniu

Instytucje partnerskie: The Iceland Academy of the Arts, Islandia
Bergen University, Norwegia

Czas realizacji projektu: 1.09.2009 r. – 31.03.2010 r.

Dofinansowanie ze środków FSS: 83 633,38 zł

Nr projektu: FSS/2009/II/D4/W/0002

Opis projektu

Pomysł przygotowania projektu "Międzynarodowy Festiwal Fletowy" zrodził się jako naturalna potrzeba rozwinięcia i sformalizowania współpracy pomiędzy artystami polskimi i islandzkimi, która sięga roku 2003. Projekt zakładał organizację w Akademii Mu-

zycznej im. I.J. Paderewskiego w Poznaniu festiwalu fletowego o charakterze edukacyjno-kulturalnym, z udziałem czterech instytucji partnerskich z państw-darczyńców. Program festiwalu obejmował m.in. przeprowadzenie intensywnych kursów mistrzowskich związanych z grą na flecie, przeprowadzenie wykładów tematycznych, wygłoszenie referatów, organizację zajęć grupowych dla międzynarodowej grupy studentów, trening psychologiczny dla studentów, organizację trzech koncertów z udziałem wykładowców i uczestników, prezentację wystawy fotografii islandzkich i norweskich, a także udział wykładowców w nagraniu płyty CD – stanowiącej trwały rezultat projektu. Każdy z trzech dni festiwalu kończył się uroczystym koncertem w wykonaniu pedagogów i studentów z Polski, Islandii oraz Norwegii.

W wydarzeniu udział wzięło ponad 25 studentów klasy fletu AM w Poznaniu, którzy pomagali gościom polskim i zagranicznym, oraz 110 uczniów i studentów

Fot. Ewa Murawska

szkół i akademii muzycznych z całej Polski. Wstęp na wszystkie wydarzenia związane z festiwalem cieszył się ogromnym zainteresowaniem. Wydano dwie publikacje: folder festiwalowy oraz płytę CD „Flute Friends”. Artyści polscy, islandzcy i norwescy nagrali na niej utwory na dwa flety i orkiestrę kameralną.

Międzynarodowy Festiwal Fletowy był pierwszą tego typu imprezą zorganizowaną w Polsce z udziałem wykładowców z Polski, Islandii oraz Norwegii. Profesorowie, oprócz zaprezentowania innowacyjnych metod dydaktycznych, wykonali w Poznaniu cykl koncertów, prezentując studentom nieznaną w Polsce muzyczną literaturę klasyczną skomponowaną w Islandii i Norwegii.

Udało nam się zaprzyjaźnić. I to była podstawa do wszystkich dalszych działań. Nie mieliśmy żadnych problemów komunikacyjnych ani organizacyjnych. W lutym 2012 r. nasza instytucja ponownie zorganizowała projekt wspólnie z partnerami z Islandii i Norwegii – III Międzynarodowy Festiwal Fletowy. Jest to

najlepszy dowód na to, że inicjatywy podjęte dzięki FSS dalej się rozwijają.

Koordynator projektu

Ewa Murawska – dr hab., Akademia Muzyczna im. K. Szymanowskiego w Katowicach.

Obecne miejsce pracy: Akademia Muzyczna im. I.J. Paderewskiego w Poznaniu, Akademia Sztuki w Szczecinie.

Otrzymane nagrody: 2006 – Medal Młodego Pozytywisty, przyznawany przez Towarzystwo im H. Cegielskiego; 2005 – Międzynarodowy Konkurs Muzyczny w Paryżu (I nagroda „Premier Prix l'Unanimité”); 2003 – X Międzynarodowy Konkurs Fletowy im. F. Kuhlaua, Uelzen, Niemcy (III nagroda); 2003 – XVII Międzynarodowy Konkurs Muzyczny im. K. Pendereckiego, Polska (półfinał).

Zainteresowania: ludzie, kultura, sport.

Fot. Ewa Murawska

Tytuł projektu: „Nowe wyzwania w edukacji turystycznej (dysfunkcje turystyczne w obszarach odmiennych kulturowo i przyrodniczo cennych, aktywność turystyczna osób niepełnosprawnych)”

Instytucja koordynująca projekt: Szkoła Wyższa Przy-
mierza Rodzin w Warszawie

Instytucja partnerska: The University of Akureyri; The
Icelandic Tourism Research Centre, Islandia

Czas realizacji projektu: 1.07.2009 r. – 30.06.2011 r.

Dofinansowanie ze środków FSS: 233 896,59 zł

Nr projektu: FSS/2009/II/D4/W/0004

Opis projektu

Na podstawie analiz dotyczących ruchu turystycznego i jego dynamicznego rozwoju w Polsce w ciągu ostatnich kilkunastu lat można wnioskować, że jednym z głównych problemów tej gałęzi gospodarki są dysfunkcje turystyczne w zakresie społeczno-kulturowym

i przyrodniczym. Bardzo istotnym problemem jest również utrudniony udział w ruchu turystycznym osób niepełnosprawnych. Wynika to z braku elementarnej wiedzy pracowników sektora turystycznego w zakresie tej problematyki, co skutkuje niedostatkami informacji kierowanej do turystów. Głównym celem projektu było przeciwdziałanie skutkom dysfunkcji turystycznych, generowanym przez polskich turystów oraz wsparcie rozwoju turystyki osób niepełnosprawnych. Cel ten był realizowany poprzez opracowanie i wdrożenie nowych programów nauczania na kierunku Turystyka i rekreacja; przygotowanie i publikację podręcznika akademickiego i przewodników dla branży turystycznej, zawierających informacje dotyczące dysfunkcji turystycznych w obszarach odmiennych kulturowo i przyrodniczo cennych oraz w zakresie udziału w ruchu turystycznym osób niepełnosprawnych.

Niewątpliwym rezultatem podjętego działania jest wzrost świadomości beneficjentów bezpośrednich (studentów kierunku Turystyka i rekreacja polskich szkół wyższych oraz pracowników branży turystycz-

Fot. Agnieszka Wójcicka

nej) w zakresie mechanizmów dysfunkcji turystycznych (w tym sposobów ich ograniczania) oraz turystyki osób niepełnosprawnych. Ważnym rezultatem długookresowym jest ograniczenie dysfunkcji turystycznych generowanych przez beneficjentów pośrednich (polskich turystów). Działania wpłynęły na podniesienie jakości kształcenia (poprzez wprowadzenie nowych treści programowych) oraz na wzmocnienie partnerstwa między SWPR a ITRC oraz osobami uczestniczącymi w realizacji przedsięwzięcia.

W ramach projektu udało się zorganizować serię wykładów w SWPR, poprowadzoną przez partnera zagranicznego w roku 2009 i 2010.

Udało się również opublikować 3 przewodniki branżowe:

- *Turystyka w obszarach odmiennych kulturowo* (autor Anna Dłużewska);
- *Turystyka w obszarach przyrodniczo cennych* (autor Edward Huijbens);
- *Turystyka osób niepełnosprawnych* (autor: Teresa Skalska)

oraz wydać podręcznik akademicki *Nowe wyzwania edukacji turystycznej: turystyka w obszarach odmiennych kulturowo i przyrodniczo cennych; turystyka osób niepełnosprawnych*. Jest to pierwsze zbiorcze ujęcie tej tematyki w formie podręcznika akademickiego.

Gdyby nie FSS, to nigdy nie przyszłoby mi do głowy zawieranie partnerstwa z uczelnią z Islandii – okazuje się, że partnerstwo trwa i ciągle przynosi nowe efekty.

Na pewno nie udałooby się zrealizować tak kompleksowego projektu, obejmującego badania, publikacje, wykłady... A w tym przypadku właśnie kompleksowość jest największą wartością. Wpływ projektu przypomina kulę śniegową – jego efekty są coraz mocniej odczuwalne.

Koordynator projektu

Anna Dłużewska – dr hab. prof. UKW w Bydgoszczy (stopień habilitacyjny, nadany przez Uniwersytet Warszawski, Wydział Geografii i Studiów regionalnych, VI 2010 r.).

Obecne miejsce zatrudnienia: Uniwersytet Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy.

Obszar zainteresowań: społeczno-kulturowe funkcje i dysfunkcje turystyki, turystyka w obszarach odmiennych kulturowo, turystyka uzdrowiskowa.

Tytuł projektu: „Integracja czy asymilacja? Strategie stawania się członkiem nowej wspólnoty: przypadek polskich imigrantów w Islandii”

Instytucja koordynująca projekt: Collegium Civitas (CC)

Instytucja partnerska: The Research Center on International Migration and Ethnic Relations, University of Iceland

Czas realizacji projektu: 1.09.2009 r. – 30.06.2011 r.

Dofinansowanie ze środków FSS: 253 834,44 zł

Strona internetowa projektu: www.migracje.civitas.edu.pl

Nr projektu: FSS/2009/II/D4/W/0005

Opis projektu

Celem dydaktycznym projektu była realizacja nowoczesnego podejścia do procesu dydaktycznego, angażującego studentów w całość procesu badawczego, poczynając od początkowego etapu poznania problematyki, poprzez opracowanie narzędzia, przeprowadzenie badań aż po analizę wyników oraz napisanie raportu końcowego i udział w konferencji naukowej. Celem naukowym było zrobienie „zdjęcia socjologicznego” młodej islandzkiej Polonii pod koniec pierwszej dekady XXI wieku, w czasie kryzysu ekonomicznego w Islandii, w sytuacji braku zaawansowanego treningu międzykulturowego u obu społeczności, wynikającego z niemal homogenicznego do niedawna ich charakteru. Badanie było realizowane przez pracowników i studentów Katedry Socjologii Collegium Civitas oraz antropologów i studentów antropologii The Research Center on International Migration and Ethnic Relations University of Iceland, co czyniło je dodatkowo bardzo atrakcyjnym, bo wymuszało odmienność perspektyw badawczych – socjologicznej i antropologicznej.

Dzięki projektowi grupa polskich studentów mogła uczestniczyć w międzynarodowych i interdyscyplinarnych badaniach naukowych, ucząc się tematyki migracyjnej, poznając Islandię, jej historię i współczesne problemy oraz praktykując przeprowadzanie badań w bardzo ciekawym środowisku społecznym i przyrodniczym.

W czasie trwania działania odbył się cykl seminariów poświęconych: migracjom, Islandii – jej historii i problemom współczesnym (z udziałem badaczy z Islandii), jak też metodologii badań. Przygotowano badanie socjologiczne dotyczące polskiej mniejszości w Islandii, w tym narzędzie badawcze. Zrealizowano obóz badawczy dla grupy polskich studentów w Islandii, poprzedzony wyjazdem studyjnym kadry akademickiej. Raport z badań przekształcił się w pierwszą monografię socjologiczną społeczności polskiej w Islandii *Integracja czy asymilacja. Polscy imigranci w Islandii*, opublikowaną w renomowanym wydawnictwie naukowym w dwóch wersjach językowych. Zorganizowano międzynarodową konferencję prezentującą wy-

Fot. Marta Kondradzka-Białas

niki badań. Po realizacji projektu w Collegium Civitas wprowadzono do oferty dydaktycznej zajęcia na temat emigracji, obejmujące zagadnienia badań migracji.

Migracje to temat naukowy, ale przede wszystkim zjawisko społeczne i polityczne. W Polsce stosunkowo nowe i jeszcze nie tak widoczne, dlatego istotne jest poznanie, jak problemy integracji imigrantów rozwiązują kraje, w których jest ich proporcjonalnie dużo. Kontakty z instytucjami prowadzącymi badania pozwoliły poznać sytuację imigrantów, ale również politykę imigracyjną i integracyjną jednego z państw EOG.

Koordynatorzy projektu

Małgorzata Budyta-Budzyńska – dr, Instytut Studiów Politycznych Polskiej Akademii Nauk, (2000 r.); obecne miejsce zatrudnienia: Collegium Civitas.

Socjolog i politolog, jej obszar zainteresowań obejmuje problematykę narodowościową i etniczną w Europie oraz migracje międzynarodowe w perspektywie socjologicznej i antropologicznej. Autorka książek: „Mniejszości narodowe bogactwo czy problem? Instytucjonalizacja mniejszości narodowych w Polsce po 1989 roku” ISP PAN 2004; „Socjologia narodu i konfliktów etnicznych” PWN 2010.

Monika Nowicka – socjolog, doktorantka w Collegium Civitas, uczestniczka badań na temat zachowań obywatelskich imigrantów w państwach przyjmujących, społeczeństwa obywatelskiego oraz mowy nienawiści i dyskursu. Obszar zainteresowań badawczo-naukowych to społeczeństwo obywatelskie, sfera publiczna, migracje oraz różnice kulturowe.

Tytuł projektu: „Historia i kultura narodu polskiego i norweskiego”

Instytucja koordynująca projekt: Publiczne Gimnazjum w Ostrowie

Instytucja partnerska: Grong Barne – Og Ungdomsk Skole, Norwegia

Czas realizacji projektu: 1.09.2009 r. – 31.12.2010 r.

Dofinansowanie ze środków FSS: 200 320,00 zł

Nr projektu: FSS/2009/II/D4/W/0010

Opis projektu

Projekt zrodził się z pomysłu urozmaicenia nauki w szkole i chęci pokazania uczniom oraz nauczycielom nowych form i metod edukacyjnych. Zakładał przeprowadzenie działań mających na celu poznanie, a co za tym idzie wzmocnienie kultuwowania tradycji, kultury i historii narodu polskiego oraz norweskiego.

Szkola skontaktowała się z zaprzyjaźnioną gminą norweską – Grong i przedstawiła założenia projektu. Strona norweska bardzo pozytywnie odebrała propozycję realizacji wspólnego przedsięwzięcia. W ciągu 2 lat udało

Fot. Jowita Toruń

Fot. Jowita Toruń

się zorganizować 4 wizyty partnerskie: dwukrotnie młodzież i nauczyciele z Polski mieli okazję gościć w norweskim Grong, a dwa razy tamtejsza młodzież wraz z opiekunami odwiedziła szkołę oraz Gminę Ostrów. Uczniowie poznawali w Norwegii historię oraz kulturę, wcielając się w rolę m.in. kowali, rybaków, kucharzy, tancerzy, artystów ludowych. Poznali też ciekawe miejsca związane z historią (wioska wikingów, muzeum regionalne). Również norweska młodzież i nauczyciele podczas wizyty w Polsce poznali historię i kulturę oraz zwyczaje regionalne na wspólnych warsztatach, wycieczkach do skansenu w Kolbuszowej, przedstawiono im obrzędy ludowe w plenerze. W projekcie wzięła udział młodzież i nauczyciele z obu szkół (ok. 300 osób). Dla obu stron były to prawdziwe lekcje historii i kultury. Powstały konspekty lekcji, foldery, skrypt realizacji projektu, wystawy zdjęć uczniów, artykuły w prasie i lokalnej telewizji, prezentacje multimedialne.

Mimo że tylko część uczniów i nauczycieli miała możliwość wyjazdu do zaprzyjaźnionego kraju, widać było zaangażowanie i zainteresowanie całej społeczności (szkoły, rodziców i władz gminy). Projekt był dla wszystkich wspaniałą przygodą i ogromną satysfakcją, że tak niedużej szkole udało się tak wiele osiągnąć. Udział młodzieży w pracach związanych z kompletowaniem informacji o tradycjach regionalnych, ginących obyczajach, folklorze i cennych zabytkach Podkarpacia wzmocnił u uczniów poczucie tożsamości regionalnej.

Realizacja projektu wpłynęła na wzrost motywacji, wiedzy i umiejętności uczniów w zakresie nauki języków obcych. Wzrosły również ich kompetencje w zakresie korzystania z nowych technologii informacyjno-komunikacyjnych, dzięki możliwości nawiązywania kontaktów z rówieśnikami z Norwegii. Ta wirtualna wymiana informacji i podtrzymywanie nawiązanych znajomości zmotywowało uczniów do nauki języków obcych.

Koordynator projektu

Maria Wielgus – mgr, Wyższa Szkoła Pedagogiczna w Krakowie (1996); studia podyplomowe, obecnie dyrektor Publicznego Gimnazjum w Ostrowie. Uwielbia czytać książki, zwiedzać nowe miejsca.

Tytuł projektu: „Poszerzenie wiedzy o rynkach pracy w Polsce i Norwegii”

Instytucja koordynująca projekt: Miasto Rybnik – Zespół Szkół Technicznych

Instytucja partnerska: Ås Upper Secondary School, Norwegia

Czas realizacji projektu: 3.01.2010 r. – 17.06.2011 r.

Dofinansowanie ze środków FSS: 250 308,72 zł

Nr projektu: FSS/2009/II/D4/W/0011

Opis projektu

Projekt "Poszerzenie wiedzy o rynkach pracy w Polsce i Norwegii" był realizowany przez okres 18 miesięcy przez dwie szkoły: Zespół Szkół Technicznych w Rybniku i Ås Upper Secondary School w Norwegii. W jego realizację byli zaangażowani uczniowie, nauczyciele,

pracownicy instytucji pośrednictwa pracy, przedsiębiorcy i przedstawiciele władz – łącznie ponad 400 osób.

Głównym celem podjętego działania był rozwój zasobów ludzkich poprzez poszerzenie wiedzy z zakresu doradztwa zawodowego. Zaangażowane w projekt instytucje chciały poznać specyfikę rynków pracy w obu krajach. Mając na uwadze uchwaloną w maju 2004 r. rezolucję Rady Unii Europejskiej o całonocnym poradnictwie zawodowym, a przede wszystkim obserwując młodzież, która coraz częściej przejawia zainteresowanie rynkiem pracy, grupa projektowa postanowiła wyjść jej naprzeciw i sprostać jej wymaganiom. Zaobserwowano, że uczniom brakuje praktycznej wiedzy, pozwalającej zgłębić tajniki mechanizmów związanych z: wchodzeniem na rynek pracy, poznawaniem reguł nim rządzących, podstawowymi informacjami z zakresu prawa pracy, sposobami poszukiwania pracy oraz właściwego do niej przygotowania, jak również planowaniem własnej kariery i rozwoju zawodowego. W odpowiedzi na te potrzeby powstała publikacja *Poszerzenie wiedzy o rynkach pracy w Polsce i Norwegii*.

W trakcie pięciodniowego pobytu w Norwegii uczniowie i nauczyciele zapoznali się z wymaganiami norweskiego rynku pracy oraz z systemem kształcenia zawodowego w tym kraju. W czasie wizyty odbyła się konferencja dotycząca norweskiego rynku pracy.

Wiosną 2011 r. szkoła polska gościła partnerów z Norwegii, którzy uczestniczyli w trzydniowych seminariach pod hasłem: *Talent + Praca = Sukces*.

Na szczególne podkreślenie zasługuje fakt, że dzięki bezpośredniej wymianie młodzież nie tylko zdobyła konkretną wiedzę, poznała kulturę innego narodu i zacieśniła kontakty koleżeńskie, ale też miała doskonałą okazję do szlifowania umiejętności postępowania się językami obcymi.

Wyjazd do Norwegii dał mi możliwość poznania nowej kultury oraz sposobu życia mieszkańców tego kraju. Mogłem zwiedzić ciekawe miejsca, m.in. norweski parlament. Wielkim przeżyciem była możliwość zobaczenia skoczni narciarskiej w Holmenkollen. Uważam, że takie projekty są warte wszelkiego wysiłku i funduszu, gdyż dają nam, uczniom możliwość integracji z rówieśnikami z innych krajów – uczeń ZST w Rybniku.

Koordynator projektu

Grażyna Kohut – mgr inż., ukończyła studia magisterskie na Wydziale Metalurgicznym Politechniki Śląskiej oraz studia podyplomowe na Uniwersytecie Śląskim (Wychowanie do życia w rodzinie) i Politechnice Śląskiej (Przedsiębiorczość, doradztwo zawodowe, organizacja oświaty i zarządzanie kadrami). Od 1983 r. pracuje w ZST jako nauczyciel przedmiotów zawodowych mechanicznych. W 2003 r. uzyskała stopień nauczyciela dyplomowanego, a w 2006 r. objęła funkcję dyrektora ZST, największej placówki oświatowej w województwie śląskim. Laureatka konkursu „Nauczyciel Roku” (2007), Srebrny Krzyż Zasługi – 2011 r., wyróżnienie „Pozytywista roku 2010” w kategorii: Oświata.

Fot. Mariola Wyrcik

Tytuł projektu: „Ze Śladowa do Islandii. Od tego co bliskie do tego co dalekie – przyroda inspiracją do wzajemnego poznawania ludzi, kultury i języka”

Instytucja koordynująca projekt: Szkoła Podstawowa im. Władysława Jagiełły w Śladowie

Instytucja partnerska: Grundaskóli – Szkoła Podstawowa w Akranes, Islandia

Czas realizacji projektu: 1.07.2009 r. – 31.07.2010 r.

Dofinansowanie ze środków FSS: 170 965,52 zł

Nr projektu: FSS/2009/II/D4/W/0012

Opis projektu

Głównym celem projektu była współpraca pomiędzy uczniami i nauczycielami z obu placówek, polegająca na prezentacji i poznawaniu kultury, tradycji, historii oraz walorów przyrodniczych Polski i Islandii. Nauczyciele dodatkowo zapoznali się z systemem edukacji oraz metodami i formami pracy funkcjonującymi w obu krajach. Mieli okazję do wymiany doświadczeń peda-

gogicznych z kolegami. W trakcie realizacji przedsięwzięcia udało się zrealizować następujące działania:

- w 2009 r. podczas pierwszej wizyty w Islandii, przy współpracy z Konsulatem Generalnym w Reykjaviku, odbyło się spotkanie z nauczycielami polskimi na stałe przebywającymi i pracującymi w Islandii;
- w Szkole Podstawowej w Śladowie została zorganizowana wystawa fotograficzna „Ze Śladowa do Islandii” ukazująca różnorodność krajobrazową tego kraju. Zdjęcia zostały wykonane podczas dwóch wizyt uczniów polskich na Islandii. Wystawa była również prezentowana w Centrum Edukacji Kampinoskiego Parku Narodowego w Izabelinie;
- wspólnie z Mazowieckim Samorządowym Centrum Doskonalenia Nauczycieli w Płocku Szkoła Podstawowa w Śladowie zorganizowała konferencję dla nauczycieli *Podpatrzone, zastyszcane, czyli dobre praktyki z zakresu edukacji językowej, informatycznej i przyrodniczo-ekologicznej*. W czasie spotkania przybliżono założenia realizowanego projektu oraz zaprezentowano system edukacji w Islandii.

Fot. Archiwum SP Śladów

Do wspólnej dyskusji zostali zaproszeni nauczyciele z Islandii, goszczący w tym czasie w Polsce;

- wydrukowano dwujęzyczną broszurę informacyjno-edukacyjną o realizowanym projekcie.

W szkole w Akranes duży nacisk kładzie się na wykorzystywanie najnowszych technik komputerowych i multimedialnych podczas prowadzenia zajęć lekcyjnych. W ramach pozyskanych z projektu środków udało się wyposażyć salę lekcyjną w Śladowie w tablicę multimedialną, jedno z nowszych narzędzi wykorzystywanych w kształceniu. Rozszerzona została również oferta zajęć pozalekcyjnych, które są odpowiedzią na zainteresowanie środowiska uczniowskiego nowymi zagadnieniami, poruszonymi w zrealizowanym przedsięwzięciu.

Cały projekt okazał się niesamowitą przygodą. Był spotkaniem z odmienną przyrodą, kulturą, ciekawymi ludźmi. Dostarczył wiele pozytywnych emocji i wrażeń. Przyczynił się do rozbudzenia wśród nauczycieli i uczniów chęci realizacji projektów na

szczeblu międzynarodowym. Uczestnicy rozwinęli swoje umiejętności interpersonalne i kompetencje językowe.

Koordinator projektu

Martyna Sawicka – nauczyciel przyrody, dyrektor Szkoły Podstawowej im. Władysława Jagiełły w Śladowie; wiceprezes LGD Nad Bzurą i Lider Edukacji na Rzecz Zrównoważonego Rozwoju.

Najbardziej interesuje ją poznawanie historii i walorów przyrodniczych najbliższego otoczenia. Od wielu lat zajmuje się edukacją ekologiczną i działaniem na rzecz ochrony środowiska. Dużo uwagi poświęca na poznawanie nowoczesnych metod nauczania i uczenia się. Chętnie przygląda się systemom edukacji w innych krajach. Wszystkie podpatrzone skuteczne formy i metody pracy stara się wraz z zespołem nauczycieli wdrażać w szkole.

Fot. Archiwum SP Śladów

Tytuł projektu: „E-edukacja w e-Europie”

Instytucja koordynująca projekt: Dolnośląskie Centrum Informacji Zawodowej i Doskonalenia Nauczycieli w Wałbrzychu (DCIZiDN), Polska

Instytucja partnerska: Norwegian Association for Distance and Flexible Education (NADE), Norwegia

Czas realizacji projektu: 16.11.2009 r. – 31.01.2011 r.

Dofinansowanie ze środków FSS: 99 137,03 zł

Strona internetowa: www.sapirnet.pl/nade

Nr projektu: FSS/2009/II/D4/W/0021

Opis projektu

Projekt „E-edukacja w e-Europie” był realizowany przez Dolnośląskie Centrum Informacji Zawodowej i Doskonalenia Nauczycieli (DCIZiDN) w Wałbrzychu w partnerstwie z NADE – Norweskim Stowarzyszeniem na rzecz Kształcenia na Odległość (NADE powstało w 1968 roku i jest prekursorem e-learningu w Norwegii).

Przedsięwzięcie miało na celu poprawę jakości i atrakcyjności doskonalenia nauczycieli, realizowanego w zakresie e-learningu w oparciu o doświadczenia partnera norweskiego. W trakcie realizacji projektu beneficjent miał okazję zapoznać się z innowacyjnymi rozwiązaniami w zakresie prowadzenia kształcenia na odległość. Strona norweska zaprezentowała, w jakich formach odbywa się to kształcenie, dla kogo jest prowadzone, na jaką skalę i jakie narzędzia są najczęściej wykorzystywane w procesie nauczania oraz uczenia się. Na bazie zdobytych doświadczeń DCIZiDN w Wałbrzychu przeprowadziło badanie dotyczące wykorzystywania e-learningu przez nauczycieli szkół zawodowych.

Opracowano podręcznik, wspomagający nauczycieli w stawianiu pierwszych kroków przy tworzeniu narzędzi do prowadzenia tego typu zajęć. Wspólnie został przygotowany program kursu, a następnie przeprowadzono 20-godzinny pilotażowy kurs dla zainteresowanych nauczycieli.

Fot. Archiwum AGH

Powstała publikacja *E-edukacja w e-Europie. Poradnik stosowania e-learningu w kształceniu zawodowym*, którą otrzymali nauczyciele szkół zawodowych, przedstawiciele organów prowadzących szkoły i organu sprawującego nadzór pedagogiczny.

Na zakończenie realizacji projektu zorganizowana została konferencja podsumowująca i upowszechniająca jego rezultaty.

Zdobyte w trakcie projektu doświadczenia posłużyły nie tylko do prowadzenia szkoleń, ale również do wykorzystywania platformy e-learningowej do usprawnienia procesu komunikowania się ze szkołami, a także sprawozdawczości.

Udało się nawiązać współpracę z norweską instytucją, która posiada ogromne doświadczenie w zakresie e-learningu. Nastąpiła wymiana doświadczeń pomiędzy polskimi i norweskimi instytucjami, transfer innowacyjnych rozwiązań, a zdobyte doświadczenia i wspólna praca umożliwiły opracowanie nowatorskiego programu szkoleń dla nauczycieli.

Koordynator projektu

Urszula Przystalska – mgr inż. technolog drewna; Akademia Rolnicza w Poznaniu (1985 r.); miejsce pracy: Dolnośląskie Centrum Informacji Zawodowej i Doskonalenia Nauczycieli w Wałbrzychu. Studia podyplomowe z Organizacji i zarządzania oświatą, Nadzoru pedagogicznego, Kształcenia na odległość; ekspert w dziedzinie edukacji dzieci i młodzieży, w tym wyrównywania szans edukacyjnych. Autorka programów nauczania i materiałów dydaktycznych wspierających kształcenie zawodowe; rzeczoznawca z ramienia MEN ds. opiniowania programów nauczania i podręczników szkolnych. Całe życie zawodowe związana z edukacją

– nauczyciel w szkole zawodowej ponadgimnazjalnej, nauczyciel-konsultant w placówce doskonalenia nauczycieli.

Tytuł projektu: „Tworzenie trwałych podstaw dla kształcenia liderów międzynarodowej współpracy rozwojowej (MWR): wykorzystanie doświadczeń modelu nordyckiego”

Instytucja koordynująca projekt: Szkoła Wyższa Psychologii Społecznej

Instytucje partnerskie: Global Development Research Group (GDRG), Polska

Norwegian Institute of International Affairs (NUPI), Norwegia

Czas realizacji projektu: 1.07.2009 r. – 30.06.2011 r.

Dofinansowanie ze środków FSS: 285 150,26 zł

Strona internetowa: www.developmentstudies.eu

Nr projektu: FSS/2009/II/D4/W/0022

Opis projektu

Przystępując do realizacji projektu, partnerzy zdawali sobie sprawę z tego, że tematyka MWR jest w Polsce relatywnie nowa, a wiedza jej dotycząca dość ograniczona. Polska, jako nowy aktor międzynarodowej współpracy na rzecz rozwoju, stoi przed wyzwaniem zbudowania instytucji i integracji środowiska, pracujących na rzecz MWR. By ten cel osiągnąć, niezbędne jest wykształcenie profesjonalnej kadry oraz budowa zaplecza merytorycznego dla działań prowadzonych w zakresie MWR.

Wyzwaniem, które zostało zidentyfikowane przed realizacją projektu i które tkwi u podstaw szerzej za-

krojonych działań, jest potrzeba integracji działalności badawczej oraz edukacyjnej. Dotyczy to nie tylko MWR, ale szerszego obszaru globalnego rozwoju czy globalnych wyzwań rozwojowych.

Jednym z celów projektu było rozpoznanie rynku edukacyjnego w zakresie międzynarodowej współpracy rozwojowej (MWR) w Polsce oraz stworzenie trwałych podstaw profesjonalnego kształcenia przyszłych kadr, jak też liderów w tym zakresie. Cel ten udało się osiągnąć poprzez transfer doświadczeń modelu norwckiego, promocję międzynarodowych inicjatyw badawczo-edukacyjnych oraz wykorzystanie doświadczeń polskiej transformacji. Rezultatami projektu były raporty tematyczne oraz roczne, bezpłatne studia podyplomowe dla liderów MWR, zatytułowane Development Cooperation Policy and Management.

Zorganizowano i przeprowadzono pierwszą edycję studiów podyplomowych w SWPS. Realizowany program studiów był pierwszym tego typu w Polsce. Dodatkowym elementem podnoszącym innowacyjność był transfer doświadczeń norweskich, wysoko cenionych wśród ekspertów międzynarodowych. Pod tym względem projekt miał charakter absolutnie pionierski. Warto podkreślić zainteresowanie studiami podyplomowymi, które przerosło oczekiwania organizatorów (6 osób na 1 miejsce).

Wszystkim etapom realizacji przedsięwzięcia towarzyszyły spotkania i seminaria naukowe, odbyła się również międzynarodowa konferencja *Development Studies in Central and Eastern Europe*.

Dzięki realizacji projektu udało się także zwrócić większą uwagę zagranicznych środowisk eksperckich, zajmujących się międzynarodową współpracą rozwojową na to, co w tej dziedzinie dzieje się w Polsce. Jednym z wyrazów tego uznania jest aktywny udział wielu

ekspertów z największej sieci europejskich instytucji badawczych i edukacyjnych (EADI) zajmujących się międzynarodową współpracą rozwojową w konferencji podsumowującej projekt, jak również objęcie jej patronatem przez przewodniczącego Parlamentu Europejskiego – prof. Jerzego Buzka.

Koordinator projektu

Marcin Fronia – mgr, absolwent studiów doktoranckich w Szkole Nauk Społecznych w IFiS PAN. Dwukrotny stypendysta Ministerstwa Edukacji Narodowej (2000 i 2001), stypendysta Miasta Wrocławia (2003), Marszałka Województwa Mazowieckiego (2009), British Council (2008). Studiował na Freie Universitaet w Berlinie, Lancaster University w Wielkiej Brytanii i Uniwersytecie w Oslo. Obecnie dyrektor wykonawczy Fundacji Naukowej Norden Centrum i koordynator projektów międzynarodowych w SWPS. Interesuje się zagadnieniami socjologii rozwoju, rozwojem zrównoważonym, społecznymi innowacjami oraz rolą współczesnych dyskursów modernizacyjnych w studiach nad rozwojem międzynarodowym.

Fot. W. Wójtowicz

Działanie V

Rozwój Polskich Uczelni

Działanie V Rozwój Polskich Uczelni

W ramach Działania V – Rozwój Polskich Uczelni możliwe było dofinansowanie projektów mających na celu:

- rozwój oferty dydaktycznej i poprawę sprawności organizacyjnej uczelni;
- podniesienie jakości kształcenia na polskich uczelniach;
- rozwój programów studiów w językach obcych, w szczególności w języku angielskim, oferowanych przez polskie uczelnie.

Działania podjęte w ramach poszczególnych projektów mogły prowadzić do **reformy programowej** poprzez:

- rozwój programów studiów w języku angielskim jako języku wykładowym;
- rozwój wspólnych programów studiów (prowadzących do uzyskania tytułu licencjata, magistra i stopnia doktora) pozwalających na uzyskanie podwójnego dyplomu;
- rozwój nowych, innowacyjnych programów studiów odpowiadających na nowe potrzeby i wyzwania na poziomie krajowym lub europejskim;
- przygotowanie nowych lub wprowadzenie znaczących zmian w już prowadzonych kursach, modułach, specjalizacjach i programach studiów;

- tworzenie programów studiów dwustopniowych, opartych na efektach kształcenia z zastosowaniem systemu ECTS do przenoszenia osiągnięć studenta;
- rozwój programów studiów we współpracy z sektorem prywatnym.

oraz **reformy instytucjonalnej (zarządzanie i finansowanie)** poprzez:

- rozwój kultury jakości, w tym tworzenie wewnętrznego systemu zapewnienia jakości;
- nawiązywanie strategicznych partnerstw;
- przygotowanie profesjonalnych centrów obsługi studentów zagranicznych;
- współpracę uczelnia – biznes (poprawa współpracy w ramach praktyk studenckich);
- strukturę pozyskiwania funduszy.

O dofinansowanie w ramach Działania V – Rozwój Polskich Uczelni ubiegały się polskie uczelnie wyższe.

Partnerstwo (co najmniej jedna uczelnia z Polski i jedna z państwa-darczyńcy) było niezbędne tylko w przypadku projektów mających na celu rozwój wspólnych programów studiów. Dla innych typów projektów partnerstwo było opcjonalne, tzn. możliwa była realizacja projektu jednostronnego z udziałem jedynie polskich uczelni.

Projekt mógł trwać od 1 roku do 3 lat. Na projekty Działania V – Rozwój Polskich Uczelni możliwe było uzyskanie dofinansowania w wysokości od 20 000 do 250 000 euro. Kwota przyznanego dofinansowania nie mogła przekroczyć 90 proc. kosztów całkowitych projektu, a pozostałe min. 10 proc. wnioskodawca musiał zapewnić ze źródeł innych niż FSS.

Zainteresowanie Działaniem V rośnie z naboru na nabór. O powodzeniu oferty skierowanej do uczelni wyższych zdecydowała niewątpliwie tematyka projektów, wpisująca się w potrzeby polskich uczelni i umożliwiająca im przede wszystkim rozwój oferty dydaktycznej pod kątem wciąż zmieniających się realiów rynku edukacyjnego, jak również możliwość rozwoju i modernizacji infrastruktury uczelni.

Z uwagi na fakt, że Działanie V skierowane było do uczelni wyższych, większość projektów realizowana była przez duże ośrodki akademickie. Wynikało to po części ze struktury dużych uczelni, gdzie różne wydziały niezależnie od siebie składały propozycje projektowe, jak również z większego doświadczenia dużych ośrodków akademickich w staraniu się o dofinansowanie międzynarodowych projektów (często są to jednostki uczelniane zajmujące się wyłącznie pozyskiwaniem grantów).

Należy w tym miejscu podkreślić, że Operator starał się dotrzeć z informacją do wszystkich ośrodków akademickich, ze szczególnym uwzględnieniem tych mniejszych (jak np. Olsztyn, Wrocław, Bielsko-Biała), organizując seminaria i warsztaty oraz konferencje dla kadry akademickiej.

Tabela 10. Wnioski złożone i zrealizowane projekty w podziale na nabory

Nabór	Liczba złożonych wniosków	Kwota wnioskowana [w złotych]	Liczba zrealizowanych projektów	Kwota dofinansowania [w złotych]
I – maj-czerwiec 2008 r.	48	27 200 429,00	10	3 632 968,00
II – październik-listopad 2008 r.	76	875 709,31	10	4 780 454,00
III – luty-marzec 2009 r.	90	50 560 471,00	36	13 705 726,00
Suma:	214	115 235 174,00	36	13 705 726,00

Fot. W. Wójtowicz

Rozkład geograficzny zrealizowanych projektów

Warszawa	11	Bielsko-Biała	1
Kraków	6	Częstochowa	1
Katowice	4	Nowy Sącz	1
Bydgoszcz	2	Poznań	1
Lublin	2	Pułtusk	1
Łódź	2	Wrocław	1
Rzeszów	2	Toruń	1

Tabela 11. Typy zrealizowanych projektów

Tematyka	Liczba projektów
Przygotowanie nowych lub wprowadzenie znaczących zmian w prowadzonych kursach, modułach, specjalizacjach i programach studiów	11
Rozwój programów studiów z językiem angielskim jako językiem wykładowym	11
Wsparcie instytucjonalne uczelni wyższych (m.in. wewnętrzne systemy zapewnienia jakości, strategiczne partnerstwa, współpraca uczelnia – biznes, profesjonalne centra dla studentów zagranicznych)	8
Rozwój nowych, innowacyjnych programów studiów, odpowiadających na nowe potrzeby i wyzwania powstałe na poziomie krajowym lub europejskim	5
Nowe metody nauczania języków obcych	1

Jak już wspomniano, uczelnie miały możliwość realizacji projektu bez partnera zagranicznego, jednak na uwagę zasługuje fakt, że na 36 zrealizowanych projektów aż 16 zakładało współpracę z co najmniej jednym partnerem z państw-darczyńców. Można przypuszczać, że przeważały tutaj korzy-

ści płynące z transferu dobrych praktyk i innowacyjnych rozwiązań od partnerów zagranicznych, a także możliwość ich implementowania w polskich uczelniach.

Partnerstwo w projektach

Projekty bez partnera zagranicznego	20 projektów
Projekty partnerskie	16 projektów

Skład konsorcjum projektowego

Polski beneficjent + 1 instytucja partnerska z kraju EFTA/EOG	12 projektów
Polski beneficjent + 2 instytucje partnerskie z kraju EFTA/EOG	3 projekty
Polski beneficjent + 3 instytucje partnerskie z kraju EFTA/EOG	1 projekt

Na uwagę zasługuje również duża liczba zrealizowanych wymian studenckich, wyjazdów przedstawicieli kadry akademickiej oraz ekspertów – całkowita liczba 267 wymian dotyczy 16 projektów w partnerstwie zagranicznym.

Tabela 10. Mobilności zrealizowane w ramach współpracy zagranicznej w projektach Działania V

	Wyjazd z Polski do kraju EFTA/EOG			Przyjazd z kraju EFTA/EOG do Polski		
	Norwegia	Islandia	Liechtenstein	Norwegia	Islandia	Liechtenstein
Studenci	4	–	–	–	–	–
Pracownicy	90	55	1	71	26	2
Eksperci	6	–	–	6	3	3
	100	55	1	77	29	5
Łącznie	156 wyjazdów			111 przyjazdów		

W dalszej części publikacji przedstawiamy Państwu przykłady projektów zrealizowanych w ramach Działania V – Rozwój Polskich Uczelni. Podobnie jak w przypadku poprzednich rozdziałów prezentujących Działania I-IV materiał pochodzi od beneficjentów.

Mamy nadzieję, że zaprezentowane przykłady pokażą innowacyjność i ukierunkowanie na aktualne potrzeby polskich uczelni, jakimi charakteryzowały się niemal wszystkie projekty zrealizowane w ramach Działania V FSS.

Fot. Archiwum AGH

Tytuł projektu: „Major Financial Management”

Uczelnia koordynująca: Wyższa Szkoła Biznesu – National Louis University, Nowy Sącz, Polska

Okres realizacji: 1.10.2008 r. – 30.06.2011 r.

Dofinansowanie ze środków FSS: 703 182,48 zł

Strona internetowa projektu: www.fm.wsb-nlu.edu.pl

Numer projektu: FSS/2008/V/D5/W/0011

Opis projektu

Projekt polegał na uruchomieniu w języku angielskim specjalności Zarządzanie finansami (Financial Management) na studiach stacjonarnych II stopnia. W programie uczestniczyło 50 studentów, w tym kilku narodowości ukraińskiej i białoruskiej. Głównym celem operacyjnym było podniesienie jakości kształcenia w WSB-NLU w Nowym Sączu poprzez

uruchomienie specjalności realizowanej w języku angielskim, ze wsparciem najnowocześniejszych metod dydaktycznych oraz zaplecza informatyczno-komunikacyjnego.

Nowa specjalność jest innowacyjnym połączeniem kursów poświęconych rynkowi kapitałowemu, finansom firm i zarządzaniu ryzykiem. Ważnym narzędziem dla studentów jest umiejętność programowania zdobyta na kursie Visual Basic. Dodatkowo innowacyjne jest zastosowanie interaktywnej gry menedżerskiej, realizowanej za pomocą oprogramowania TopSim (autorstwa firmy Edusoft Tata Interactive).

Większość wdrożonych kursów otrzymała wsparcie IT. Powiększyły się zasoby biblioteczne niezbędne do realizacji przedmiotów. Znakomita kadra, w tym czterech wykładowców zagranicznych specjalnie zapraszanych do realizacji kursów tej specjalności jako visiting professors, zapewniła wysoki poziom nauczania.

Fot. Archiwum WSB-NLU

Rozpoczęło działanie Koło Giełdowo-Inwestycyjne, w ramach którego odbywały się regularne spotkania pozwalające na samokształcenie studentów i ukierunkowanie ich zainteresowań dzięki spotkaniom z przedstawicielami biznesu. Wymiernym rezultatem projektu jest wydanie 50 dyplomów magisterskich studentom kończącym specjalność Zarządzanie finansami realizowaną w języku angielskim.

WSB-NLU musi konkurować na coraz bardziej wymagającym rynku edukacyjnym. Konieczne staje się oferowanie kształcenia z wartościowym programem studiów i w języku, który pozwoli studentom na łatwą adaptację w ramach przyszłego zawodu w dowolnym miejscu na świecie, a taką rolę odegrał właśnie projekt FSS.

Wśród zrealizowanych celów projektu należy wymienić:

- wzmocnienie partnerstwa pomiędzy WSB-NLU w Nowym Sączu a University of Agder w Norwegii;
- dostosowanie wiedzy absolwentów specjalności Zarządzanie finansami do oczekiwań i wymagań rynku pracy w sektorze finansowym;
- wzmocnienie współpracy na linii uczelnia – biznes poprzez intensyfikację programu praktyk studenckich;
- znaczące doposażenie bazy dydaktycznej WSB-NLU w Nowym Sączu.

Projekt w sposób istotny wpłynął na podniesienie jakości kształcenia w nowosądeckiej uczelni. Przyczynił się także do jej reformy instytucjonalnej poprzez aktywizację współpracy na linii uczelnia – biznes w ramach programu praktyk studenckich. Niebagatelne znaczenie miały też podjęte w ramach projektu wysiłki zmierzające do rekrutacji na uruchamianą specjalność obcokrajowców. Działanie to usprawniło WSB-NLU również pod względem instytucjonalnym poprzez stworzenie profesjonalnego centrum kształcenia dla studentów zagranicznych. Zmiany trwale wzbogaciły ofertę edukacyjną uczelni.

Koordynator projektu

Wiktor Patena – dr, absolwent Uniwersytetu Jagiellońskiego i The University of Hull (MBA), tytuł doktora nauk ekonomicznych uzyskał w 2005 roku w warszawskiej Akademii Finansów. W WSB-NLU w Nowym Sączu pracuje od roku 1997, kolejno jako asystent, adiunkt, kierownik Zakładu Finansów i Rachunkowości oraz prorektor.

W działalności naukowej koncentruje się na zagadnieniach związanych z wyceną opcji realnych, bankowości i wyceną przedsiębiorstw. Jest redaktorem naczelnym pisma naukowego „Management-Business-Innovation”. W roku 2008 był ekspertem Ministerstwa Skarbu Państwa w zakresie analiz przedprywatyzacyjnych i wycen przedsiębiorstw.

Konieczne staje się oferowanie kształcenia z wartościowym programem studiów i w języku, który pozwoli studentom na łatwą adaptację w ramach przyszłego zawodu w dowolnym miejscu na świecie, a taką rolę odegrał właśnie projekt FSS.

Tytuł projektu: „Information Systems in Water Resources Management”

Uczelnia koordynująca: Szkoła Główna Gospodarstwa Wiejskiego, Warszawa, Polska

Instytucja partnerska: Norwegian University of Life Sciences, Aas, Norwegia

Okres realizacji: 1.10.2008 r. – 31.01.2011 r.

Dofinansowanie ze środków FSS: 282 039,20 zł

Numer projektu: FSS/2008/V/D5/W/0021

Opis projektu

Projekt „Information Systems in Water Resources Management” powstał jako odpowiedź na potrzebę wzbogacenia oferty dydaktycznej Wydziału Inżynierii i Kształtowania Środowiska SGGW w Warszawie. Internacjonalizacja oferty dydaktycznej jest elementem strategii rozwoju uczelni, a stworzenie specjalizacji w języku angielskim umożliwia rekrutację studentów z zagranicy, a także realizację założeń „internacjonalizacji w domu” (*internationalisation at home*). Ścisła współpraca w trakcie realizacji działania pozwoliła na pogłębienie dotychczasowych kontaktów z partnerską uczelnią norweską – Norwegian University of Life Sciences. Podpisana została umowa w ramach programu Erasmus, co ułatwiło wymianę studentów i dzięki temu pomogło osiągnąć założenia projektu FSS. Uczelnia odniosła wiele korzyści z jego realizacji: nawiązano współpracę, która zaowocowała przygotowaniem projektów badawczych z zakresu ochrony środowiska i zrównoważonego rozwoju; podniesiono kompetencje pracowników akademickich; zapoznano się z technikami e-learningu; unowocześniono metody dydaktyczne. W dłuższej perspektywie jako wartość dodana projektu zaistniała możliwość nawiązania współpracy w zakresie oferowania podwójnego dyplomu.

Wymiernym rezultatem zrealizowanego projektu jest opracowanie i zatwierdzenie nowego programu studiów magisterskich w języku angielskim Information Systems in Water Resources Management, stworzonego w ramach kierunku studiów Inżynieria środowiska na Wydziale Budownictwa i Inżynierii Środowiska. Opracowane zostały nowe sylabusy przedmiotów, wybrane przedmioty prowadzone są w systemie modułowym. Nowy program studiów był wielokrotnie prezentowany w trakcie spotkań i konferencji międzynarodowych, między innymi na dorocznej konferencji sieci Biur Współpracy Międzynarodowej uczelni rolniczych – IROICA.

Projekt przyczynił się do poszerzenia oferty dydaktycznej SGGW dzięki stworzeniu atrakcyjnego, dopasowanego do wymagań rynku pracy programu studiów w języku angielskim, który będzie umożliwiał wymiany studentów i nauczycieli z partnerami zagranicznymi.

Wdrożenie techniki e-learningu, wzbogacające tradycyjne formy kształcenia, wpłynęło pozytywnie na ja-

kość kształcenia w SGGW, zwiększając jednocześnie jej konkurencyjność na rynku edukacyjnym.

Innowacyjność projektu polegała na:

- nowatorskiej tematyce i zawartości programu studiów odpowiadającej na nowe potrzeby i wyzwania związane z wprowadzeniem nowego prawa o zasobach wodnych w całym obszarze EOG;
- opracowaniu programu w języku angielskim, co pozwoli na zwiększenie współpracy międzynarodowej oraz mobilności studentów i pracowników;
- wprowadzeniu do metodyki nauczania technik e-learningu wzbogacających tradycyjne formy kształcenia;
- opracowaniu programu w oparciu o efekty kształcenia oraz zastosowaniu systemu ECTS do transferu i akumulacji osiągnięć studenta.

Koordynator projektu

Stefan Ignar – prof. dr hab., kierownik Katedry Inżynierii Wodnej. Tematyka badań: hydrologia, gospodarka wodna, regulacja rzek. Zrealizowane projekty badawcze: „Podstawy hydrauliczne dla wymiarowania budowli piętrzących”, „Optymalizacja rozrzędu wody w dorzeczu rzeki Narwi i Supraśli”, „Ochrona zasobów wodnych – operat szczegółowy planu ochrony Biebrzańskiego Parku Narodowego”, „Asymilacja danych dla zunifikowanego modelowania w celu doskonalenia gospodarowania zasobami wodnymi w zlewni”, „Modelowanie wpływu zmian klimatu na proces odpływu i zasoby wodne zlewni”, „Metoda określenia zasięgu zalewów wiosennych w dolnym basenie rzeki Biebrzy”, „Opracowanie metodyki prowadzenia zintegrowanej gospodarki wodnej w zlewniach rzecznych (na przykładzie zlewni rzeki Narwi)”, „Metodyczne podstawy narodowego planu zintegrowanego rozwoju gospodarki wodnej w Polsce”.

Tytuł projektu: „Innowacyjny program nauczania nowo powstałego Zakładu Konserwacji i Restauracji Sztuki Nowoczesnej”

Uczelnia koordynująca: Uniwersytet Mikołaja Kopernika, Toruń, Polska

Okres realizacji: 1.12.2008 r. – 15.04.2010 r.

Dofinansowanie ze środków FSS: 134 136,15 zł

Strona internetowa projektu: www.zkirsn.umk.pl

Numer projektu: FSS/2008/V/D5/W/0030

Opis projektu

W dziedzinie konserwacji fachowa opieka nad współczesną sztuką to zupełnie nowa, specyficzna, pełna niespodzianek działalność. Jej podstawy naukowe dopiero się tworzą, a każda kolejna konserwacja niesie ze sobą prekursorskie przekraczanie dotychczasowych granic. Zakład Konserwacji i Restauracji Sztuki Nowoczesnej UMK jako pierwszy w Polsce i jeden z niewielu w Europie stara się rozwiązywać dylematy, jakie stają przed konserwatorem w zderzeniu z efemerycznymi materiałami, autorskimi technikami, specyficznymi wskazówkami artystów. Stąd w ramach projektu została opublikowana pierwsza w Polsce książka poświęcona tej tematyce, bazująca na własnych praktycznych doświadczeniach beneficjenta oraz danych z najnowszej literatury zagranicznej. By lepiej badać nieopisywane wcześniej obiekty, zakupiono aparat umożliwiający obserwację dzieła w zakresie nieosiągalnym dla ludzkiego oka, pozwalający na głębszą jego analizę. Zakupiony aparat umożliwił pogłębienie i uatrakcyjnienie prowadzonych zajęć dzięki możliwości zilustrowania ich ciekawymi zdjęciami w promieniowaniu UV oraz IR. Sprzęt analityczny (aparat UV IR) jest wykorzystywany bezpośrednio podczas prowadzenia zajęć, a nie

tylko jako ilustracja wykładu post factum. Aparat UV IR służy również do badania autentyczności obrazów. Całości dopełnia biblioteka najnowszej literatury zagranicznej poświęconej temu młodemu, lecz prężnie rozwijającemu się obszarowi conservation science. W pełni skatalogowana, z opisanymi fiszkami umożliwia studentom i pracownikom naukowym kompletne zapoznanie się z zagadnieniami. Tak rozbudowana baza literatury o tej tematyce dotychczas w Polsce nie istniała (z 80 książek wciągniętych do inwentarza tylko z miłą sporządzony opis w ważniejszych bibliotekach w Polsce).

Stworzenie biblioteki wykorzystującej literaturę przyszłości umożliwiło przejście do kolejnego etapu projektu, tj. opracowania cyklu wykładów w języku polskim i angielskim, służących za podstawę dydaktyczną w nowym Zakładzie Konserwacji i Restauracji Sztuki Nowoczesnej. Cykl wykładów, zilustrowany multimedialnie i oparty na kontakcie z oryginalnymi

pracami artystów, będzie służyć studentom polskim nowej specjalności, budowaniu kursów i seminariów przeznaczonych dla pracowników muzealnych oraz doktorantów.

Skrypty w języku angielskim pozwolą na stworzenie oferty edukacyjnej dla studentów zagranicznych, co wzmocni kierunek oraz współpracę międzynarodową, niezbędną w tak trudnym i wymagającym interdyscyplinarnego podejścia temacie, jakim jest konserwacja sztuki nowoczesnej.

Zakupiony specjalistyczny sprzęt pozwoli na nieinwazyjną analizę obiektów z możliwością prezentowania wyników badania w czasie rzeczywistym w celu zilustrowania wywodu obserwacjami, co znacznie podnosi atrakcyjność wykładów.

Dotychczas w Polsce nie istniała możliwość edukacji na poziomie uniwersyteckim w zakresie konserwacji sztuki nowoczesnej, stąd sam przedmiot edukacji jest nowatorski. Innowacyjne jest również narzędzie – aparat do rejestracji obrazu w różnych pasmach promieniowania elektromagnetycznego, dotychczas wykorzystywany tylko w zaawansowanej medycynie lub w najlepszych ośrodkach kryminologicznych (jego sprowadzenie wiązało się m.in. z wypełnianiem klauzul o niewykorzystaniu go do celów terrorystycznych). Dodatkowe wyposażenie w postaci specjalnie zaprojektowanych zestawów oświetlania w UV i IR stanowi wraz z aparatem zestaw unikatowy w skali Europy.

Już w trakcie realizacji projektu dzięki sygnałom z wielu zainteresowanych instytucji (inne ośrodki kształcenia konserwatorów, muzea, prywatni kolekcjonerzy, instytucje zagraniczne) przekonał się, jak duża jest potrzeba podjęcia analizowanych zagadnień i konieczność edukacji w tym zakresie, zarówno studentów, jak i już funkcjonujących na rynku konserwa-

torów. Stąd nasze przekonanie o potrzebie i przydatności stworzonej oferty edukacyjnej.

Koordynator projektu

Dariusz Markowski – prof., stopień uzyskany na Uniwersytecie Mikołaja Kopernika w 2011 roku. Obecnie pracuje w Zakładzie Konserwacji i Restauracji Sztuki Nowoczesnej UMK w Toruniu. Jego obszar zainteresowań to zagadnienia konserwacji i restauracji obiektów malarskich od XIX wieku po współczesność, problematyka autentyczności dzieła sztuki oraz charakterystyka zniszczeń obiektów i rozpoznanie ich przyczyn.

Tytuł projektu: „Program kształcenia przeddyplomowego i podyplomowego w zakresie pediatricznej opieki paliatywnej”

Uczelnia koordynująca: Uniwersytet Medyczny, Łódź, Polska

Okres realizacji: 2.08.2009 r. – 30.06.2011 r.

Dofinansowanie ze środków FSS: 399 385,13 zł

Numer projektu: FSS/2009/II/D5/W/0048

Opis projektu

Projekt „Program kształcenia przeddyplomowego i podyplomowego w zakresie pediatricznej opieki paliatywnej” był pionierskim przedsięwzięciem na skalę kraju. Pediatria opieka paliatywna (POP) jest nowym kierunkiem pediatrii, różniącym się od opieki paliatywnej dorosłych. Z powodu incydentalności śmierci dziecka i braku odpowiedniej edukacji studenci, lekarze, pielęgniarki nie są przygotowani

do opieki nad nieuleczalnie chorym dzieckiem. W programie szkolenia studentów polskich uczelni medycznych, programach kształcenia podyplomowego pediatrików i pielęgniarek oraz w podręcznikach pediatrii tematyka POP była nieobecna. Uniwersytet Medyczny w Łodzi, jako pierwsza uczelnia medyczna w Polsce, wprowadził usystematyzowane obowiązkowe zajęcia z zakresu POP dla studentów Wydziału Lekarskiego oraz Wydziału Pielęgniarstwa i Położnictwa. Zajęcia prowadzono w ramach nauczania pediatrii. Dodatkowo przeprowadzono cykl kursów dla lekarzy i pielęgniarek z całej Polski, przygotowano publikacje: skrypt i monografię.

Głównym celem projektu było wdrożenie pilotażowego, pierwszego w Polsce programu kształcenia przed- i podyplomowego w zakresie POP. Najważniejszym działaniem było przygotowanie, wdrożenie i realizacja modułów tego kształcenia. Dodatkowo przygotowano i wydrukowano dwie publikacje: skrypt dla studentów *Wybrane zagadnienia pediatricznej opieki paliatywnej* oraz monografię *Pediatria opieka paliatywna* adresowaną do lekarzy, pielęgniarek i psychologów. Są to pierwsze w kraju zwarte publikacje kompleksowo omawiające zagadnienia z zakresu POP. W końcowym etapie projektu zorganizowano ogólnopolską konferencję naukowo-szkoleniową *Kontrowersje i fakty w opiece paliatywnej nad dziećmi*, która stanowiła jednocześnie jego podsumowanie.

Uczestnicy działania poza zdobyciem nowej wiedzy teoretycznej, umiejętności praktycznych oraz formalnym potwierdzeniem zdobytej wiedzy mieli możliwość swobodnej dyskusji i wymiany doświadczeń. Dla pomysłodawców oraz jego realizatorów projekt stanowił ogromne wyzwanie organizacyjne i przyczynił się do zdobycia cennego doświadczenia w zakresie zarządzania zespołem.

Kolejny, trzeci już rocznik studentów w październiku 2011 r. rozpoczął moduł kształcenia z zakresu POP w ramach nauczania pediatrii. W roku 2012 Pracownia Pediatrycznej Opieki Paliatywnej będzie kontynuować prowadzenie kształcenia podyplomowego, organizując kursy dla lekarzy i uczestnicząc aktywnie w licznych sympozjach i konferencjach.

Projekt osiągnął ogólnopolski sukces; otrzymał prestiżowe wyróżnienie w XII edycji konkursu Sukces Roku w Ochronie Zdrowia – Liderzy Medycyny 2011. Kapituła konkursu wyróżniła projekt w kategorii Lider Roku w Ochronie Zdrowia – Działalność edukacyjno-szkoleniowa.

W ramach zajęć obowiązkowych modułu kształcenia przeddyplomowego w projekcie wzięło udział 450 studentów. Zajęcia miały formę seminariów, ćwiczeń, warsztatów psychologicznych oraz wykładów. U 73 proc. studentów uzyskano wzrost poziomu wiedzy powyżej 40 proc. w stosunku do wartości wyjściowej. Dla

zainteresowanych prowadzono zajęcia fakultatywne, w których wzięło udział 15 studentów; 5 studentek aktywnie uczestniczy w pracy zespołu Hospicjum Domowego dla Dzieci Ziemi Łódzkiej. 4 studentki rozpoczęły badania naukowe, ich pracę *Pediatryczna opieka paliatywna – wiedza i postawy studentów Wydziałów Wojskowo-Lekarskiego i Lekarskiego Uniwersytetu Medycznego w Łodzi* zaprezentowano na 49. Ogólnopolskiej i 7. Międzynarodowej Konferencji Naukowo-Szkoleniowej Studenckich Towarzystw Naukowych i Młodych Lekarzy Juvenes pro medicina 2011, gdzie zdobyła III nagrodę w sesji pediatrycznej. Opracowano i wydano skrypt dla studentów.

W module podyplomowym zorganizowano 9 kursów, w których łącznie wzięło udział 301 osób. Zainteresowani mieli możliwość odbycia 2-tygodniowego stażu w Hospicjum Domowym dla Dzieci Ziemi Łódzkiej. Taką praktykę odbyło 9 osób. U 69 proc. uczestników wiedza wzrosła o min. 40 proc. w stosunku do wartości wyjściowej.

Projekt osiągnął ogólnopolski sukces; otrzymał prestiżowe wyróżnienie w XII edycji konkursu Sukces Roku w Ochronie Zdrowia – Liderzy Medycyny 2011. Kapituła konkursu wyróżniła projekt w kategorii Lider Roku w Ochronie Zdrowia – Działalność edukacyjno-szkoleniowa.

Wraz z zaproszonymi ekspertami opracowano monografię dla profesjonalistów z hospicjów dziecięcych.

Wprowadzenie do programu kształcenia studentów treści dotyczących pediatricznej opieki paliatywnej (POP) podnosi jakość kształcenia, dostosowując je do aktualnej wiedzy i standardów. Wprowadzenie tej tematyki przyczyniło się do podniesienia wiedzy, ale też uwrażliwiło przyszłych lekarzy i pielęgniarki na problemy opieki nad śmiertelnie chorym dzieckiem, co w dobie rozwoju medycyny naprawczej ma istotne znaczenie dla kształtowania postaw humanistycznych i promowania holistycznego pojmowania medycyny. Wprowadzenie POP do programu nauczania może dać wymierne efekty w postaci poprawy standardu opieki i wzrostu zainteresowania młodych medyków pracą w hospicjach dziecięcych oraz rozwoju badań naukowych. Program wypełnił lukę w systemie szkolenia podyplomowego w zakresie POP, odpowiadając na istniejące zapotrzebowanie. Pozytywne efekty działania pilotażowego ustanowiły podstawę do wprowadzenia na stałe tych elementów do programu nauczania studentów i oferty szkolenia podyplomowego UM w Łodzi, a tym samym utworzenia referencyjnego ośrodka kształcenia w zakresie POP w Polsce.

Koordynator projektu

Aleksandra Korzeniewska-Eksterowicz – dr n. med.,
Uniwersytet Medyczny w Łodzi (2005).

Obecne miejsce pracy: Uniwersytet Medyczny w Łodzi (Pracownia Pediatricznej Opieki Paliatywnej Kliniki Pediatrii, Onkologii, Hematologii i Diabetologii) oraz Fundacja Gajusz – Hospicjum Domowe dla Dzieci Ziemi Łódzkiej.

Tytuł projektu: „Modelling and Visualisation in Bioinformatics (BIEN) – nowa, innowacyjna specjalizacja z wykładowym językiem angielskim”

Uczelnia koordynująca: Uniwersytet Śląski, Katowice, Polska

Okres realizacji: 1.10.2008 r. – 31.12.2009 r.

Dofinansowanie ze środków FSS: 123 289,58 zł

Strona internetowa projektu: www.bien.us.edu.pl

Numer projektu: FSS/2008/V/D5/W/0032

Opis projektu

Przedsięwzięcie polegało na stworzeniu na studiach II stopnia na kierunku informatyka nowej, anglojęzycznej specjalności, łączącej zagadnienia modelowania i wizualizacji 3D z burzliwie rozwijającą się bioinformatyką. W wyniku realizacji projektu „Modelling and Visualisation in Bioinformatics – nowa, innowacyjna specjalizacja z wykładowym językiem angielskim” nie tylko opracowano nowy interdyscyplinarny program studiów realizowany w oparciu o autorskie podręczniki, ale zadbano również o dostępność anglojęzycznej literatury przedmiotu, sprzęt oraz stałą ocenę jakości prowadzonego programu.

Kluczowe działania poprzedzające stworzenie nowej specjalności to:

- analiza oferty edukacyjnej europejskich szkół wyższych w zakresie informatyki stosowanej (przeprowadzono badania ankietowe i opublikowano raport);
- modernizacja warsztatu dydaktycznego nauczycieli z uwzględnieniem specyfiki nauczania w j. angielskim (przeszkolono 2 grupy nauczycieli na kursach, które obejmowały po 90 godzin dydaktycznych);

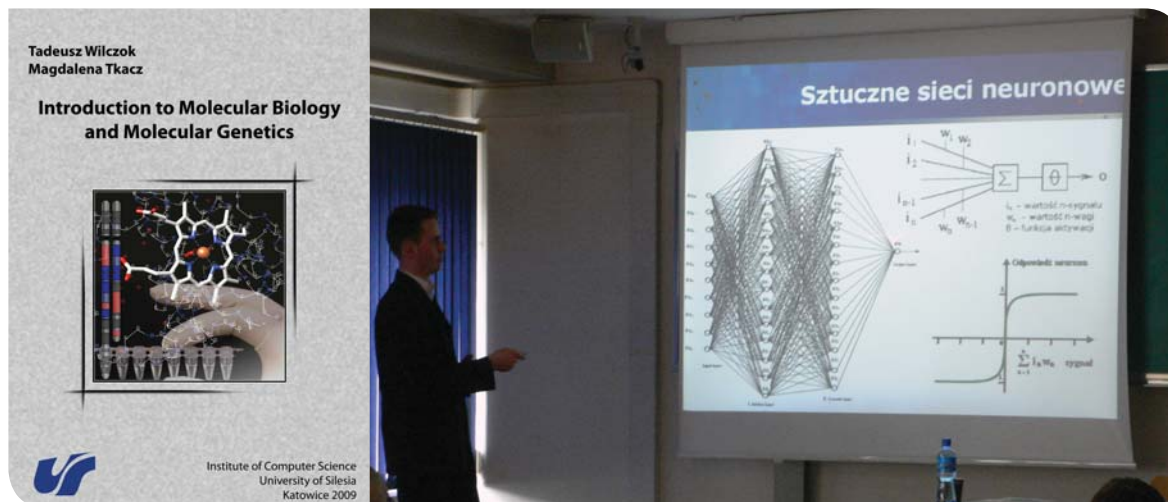
- modernizacja infrastruktury dydaktycznej (wypożyczono pracownię informatyczną – stacja graficzna, ploter, drukarka A3, duplikator płyt DVD; zakupiono również 37 podręczników anglojęzycznych z zakresu specjalizacji);
- przygotowanie materiałów dydaktycznych dla nowej specjalizacji (napisano 5 podręczników, które zostały wydane w wersji papierowej i na CD-ROM);
- opracowanie systemu monitorowania jakości kształcenia w ramach nowej specjalizacji;
- wspieranie innowacyjności (zorganizowano 2 seminaria, przeprowadzono działania promocyjne i informacyjne, przygotowano ulotki oraz publikacje prasowe).

Pracownicy naukowcy uczestniczący w projekcie zyskali nowe umiejętności w zakresie prowadzenia zajęć w języku angielskim oraz pewność siebie. Prowadzenie na co dzień wykładów w obcym języku pozwala łatwiej nawiązywać kontakty międzynarodowe, sprzyja również mobilności akademickiej. Autorzy podręczni-

ków napisanych w ramach projektu „BIEN” włączyli do swego dorobku naukowego wysoko punktowane publikacje w języku angielskim. Osoby bezpośrednio zaangażowane w realizację przedsięwzięcia zyskały umiejętności menedżerskie.

Włączenie do oferty edukacyjnej Uniwersytetu Śląskiego programu z j. angielskim jako językiem wykładowym ma ogromne znaczenie dla umiędzynarodowienia uczelni. Anglojęzyczne wykłady pozostają otwarte także dla osób przyjeżdżających na wymianę studencką. Należy też pamiętać, że wydrukowane w ramach projektu autorskie podręczniki stanowią doskonały materiał promujący Uniwersytet Śląski jako jednostkę o wysokim potencjale akademickim.

Umiejętności i doświadczenie zdobyte przez grupę osób bezpośrednio zaangażowanych w projekt z pewnością zostaną wykorzystane przy realizacji kolejnych innowacyjnych przedsięwzięć, które przyczynią się do poszerzenia oferty edukacyjnej Uniwersytetu Śląskiego.

go. Pozytywne doświadczenia zdobyte podczas realizacji projektu będzie można zaobserwować w podejmowanych przez pracowników UŚ działaniach.

Wsparcie finansowe uzyskane w ramach Funduszu Stypendialnego i Szkoleniowego pozwoliło na stworzenie nowej specjalności o charakterze interdyscyplinarnym, odpowiadającej na aktualne trendy w nauczaniu. Korzyści płynące z realizacji projektu motywują nas do rozwijania współpracy z instytucjami z krajów EOG. Mamy nadzieję, że wspólnie uda nam się zrealizować jeszcze lepsze pomysły.

Koordynator projektu

Joanna Laskowska – mgr kulturoznawstwa (Uniwersytet Śląski w Katowicach), studentka studiów doktoranckich, dziedzina: kulturoznawstwo. Zainteresowania: wielokulturowość w przeszłości uniwersytetu, internacjonalizacja szkolnictwa wyższego.

Tytuł projektu: „Kształcenie na odległość z zakresu zarządzania w budownictwie”

Uczelnia koordynująca: Politechnika Warszawska, Warszawa, Polska

Instytucje partnerskie:

Polish British Construction Partnership (PBCP), Warszawa, Polska

SINTEF Building and Infrastructure, Oslo, Norwegia
Norwegian University of Science and Technology, Trondheim, Norwegia

Okres realizacji: 1.06.2009 r. – 30.06.2011 r.

Dofinansowanie ze środków FSS: 583 366,66 zł

Strona internetowa projektu: www.norwegian.il.pw.edu.pl

Numer projektu: FSS/2008/X/D5/W/0005

Opis projektu

W wyniku realizacji projektu opracowano dwa pełne innowacyjne kursy w systemie nauczania na odległość

Fot. Artur Jurkowski

(e-learning) z zakresu: *Ekonomia i zarządzanie finansami w budownictwie* oraz *Zarządzanie budową*, z których każdy zawiera pakiet kilkudziesięciu prezentacji multimedialnych i odpowiadających im bardziej rozbudowanych materiałów w formacie PDF oraz zestawu zadań testowych. Kursy zostały udostępnione w dwóch wersjach językowych: polskiej i angielskiej. Potrzeba nauczania w tych dziedzinach potwierdzona została poprzez liczne prace badawcze i kontakt zarówno z polskimi, jak i europejskimi firmami budowlanymi.

Celem przedsięwzięcia było zwiększenie atrakcyjności nauczania na Politechnice oraz podwyższenie kwalifikacji personelu zarządzającego budowlanymi projektami inwestycyjnymi. Celem szczegółowym było stworzenie platformy internetowej dla nauczania zarządzania w budownictwie, w języku polskim i angielskim, łącznie z bazą materiałów dydaktycznych i procedurami nauczania. Partnerami w projekcie byli: Politechnika Warszawska, Uniwersytet Techniczny w Trondheim, SINTEF oraz PBCP, którzy zapewнили udział przedstawicieli MiŚP budownictwa w celu dostosowania zawartości kursów oraz sposobów nauki do ich wymagań, tworząc tym samym trwałe powiązania nauki z biznesem. Odbiorcami końcowymi projektu są pracownicy małych, średnich, ale również dużych europejskich firm budowlanych uczestniczących w realizacji inicjatyw finansowanych z funduszy unijnych oraz studenci, gdyż produkty projektu są wykorzystywane w procesie dydaktycznym na PW.

Wdrożenie zajęć e-learningowych urozmaica proces dydaktyczny, a często umożliwia osobom już zatrudnionym w budownictwie podjęcie studiów ze względu na mniejsze zaangażowanie czasowe na uczelni (studenci studiów niestacjonarnych oraz podyplomowych). Opracowane kursy będą wykorzystywane między innymi do prowadzenia studium podyplomowego „Zarządzanie w budownictwie”, przygotowującego do uzyskania karty EurBE. Karta ta wydawana jest przez AEEBC w celu rozpoznawania i certyfikowania kwalifikacji zawodowych – inżyniera menedżera budownictwa. Działania te są zgodne z Dyrektywą UE 2005/36/EEC w sprawie mobilności zasobów ludzkich w krajach UE.

Modernizacja sieci informatycznej Wydziału pozwoliła na unowocześnienie studiów – w niedalekiej przyszłości możliwe będzie nie tylko rozliczanie zaliczeń w formie elektronicznej (Wirtualny Dziekanat), ale także bieżące weryfikowanie postępów w nauce w formie elektronicznej, w tym posiadanie osobistych kont wykładowcy i studenta w ramach platformy edukacyjnej – była to inspiracja ze strony norweskiej.

Koordynator projektu

Andrzej Minasowicz – dr hab. inż. (habilitacja w 2008 roku), tytuł uzyskany na Politechnice Warszawskiej, Wydział Inżynierii Lądowej; prodziekan ds. Badań i Rozwoju Wydziału Inżynierii Lądowej Politechniki Warszawskiej; prezes Polskiego Stowarzyszenia Menedżerów Budownictwa; członek zespołów licznych prac badawczych z zakresu zarządzania w budownictwie (zarządzanie ryzykiem, proces przetargowy, zarządzanie zasobami ludzkimi, metody nauczania na odległość); promotor projektów europejskich (Leonardo da Vinci, FSS) związanych z nauczaniem inżynierów budowlanych.

Tytuł projektu: „Edukator zrównoważonego rozwoju – kurs dla studentów”

Uczelnia koordynująca: Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej, Lublin, Polska

Okres realizacji: 1.03.2009 r. – 30.11.2010 r.

Dofinansowanie ze środków FSS: 89 112,08 zł

Numer projektu: FSS/2008/X/D5/W/0023

Opis projektu

Projekt „Edukator zrównoważonego rozwoju – kurs dla studentów” powstał w odpowiedzi na brak w programie kształcenia studentów kierunków nauczycielskich na Wydziale Biologii i Biotechnologii kursu przygotowującego przyszłych nauczycieli do edukacji na rzecz zrównoważonego rozwoju (ZR). Jego celem było poszerzenie oferty dydaktycznej UMCS dla kierunków nauczycielskich dzięki wprowadzeniu 45-godzinnego kursu edukatora zrównoważonego rozwoju. Opracowano również sylwetkę edukatora i program kursu prowadzącego do poszerzenia wiedzy studentów oraz nabycia nowych kompetencji przydatnych w pracy zawodowej. Edukator zrównoważonego rozwoju to osoba z kompetencjami eksperta i doradcy w sprawie edukacji na rzecz zrównoważonego rozwoju w szkole. Kształcenie takich edukatorów jest odpowiedzią na Strategię Edukacji na Rzecz Zrównoważonego Rozwoju opracowaną przez ONZ.

Rezultatem projektu jest autorski program kursu, oparty o założenia sylwetki edukatora zrównoważonego rozwoju, który został wdrożony i zweryfikowany w praktyce. Osiągnięcia to również: 30 studentów z nowymi kompetencjami potwierdzonymi certyfikatem, konferencja na zakończenie kursu, publikacja *Edukacja dla zrównoważonego rozwoju. Poradnik dla studentów i nauczycieli* oraz doposażona w środki

dydaktyczne pracownia. Projekt wywarł korzystny wpływ na jakość kształcenia na UMCS dzięki zastosowaniu efektywnych technik edukacyjnych, nowoczesnych środków dydaktycznych, wysokim kwalifikacjom kadry, pracy w małych grupach. Poszerzona została oferta dydaktyczna uczelni, a zdobyty certyfikat zwiększył atrakcyjność studentów na rynku pracy.

Kurs, w ramach którego zaprezentowano studentom zintegrowane treści dotyczące zrównoważonego rozwoju w ujęciu wieloaspektowym, miał charakter innowacyjny. Został poprowadzony przez specjalistów z różnych dziedzin, co dla studentów było nowością. Nowatorskie były także zastosowane metody nauczania i uczenia się, tj. projekt edukacyjny, w ramach którego przeprowadzono audyt środowiskowy instytucji edukacyjno-badawczej i studium przypadku. Nowością były też: sposób zakończenia kursu w postaci konferencji, podczas której studenci zaprezentowali wyniki swoich prac projektowych, jak również powstała w ramach projektu publikacja, zawierająca

EDUKACJA DLA ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU

PORADNIK DLA STUDENTÓW I NAUCZYCIELI

EDUCATION FOR SUSTAINABLE DEVELOPMENT
A GUIDEBOOK FOR STUDENTS AND TEACHERS

m.in. zweryfikowany autorski program kształcenia edukatorów zrównoważonego rozwoju oraz wnioski z pomiaru jego efektywności.

Koordynator projektu

Ewa Gajuś-Lankamer – dr, stopień doktora uzyskała w Instytucie Badań Edukacyjnych MEN w 1999 roku, w 2010 roku uzyskała indywidualną Nagrodę Rektora UMCS za wyróżniającą się pracę, obecnie pracuje w Pracowni Dydaktyki Biologii i Edukacji Środowiskowej na UMCS w Lublinie. Zainteresowania naukowe dotyczą problematyki edukacji środowiskowej i edukacji dla zrównoważonego rozwoju.

Projekt wywarł korzystny wpływ na jakość kształcenia na UMCS dzięki zastosowaniu efektywnych technik edukacyjnych, nowoczesnych środków dydaktycznych, wysokim kwalifikacjom kadry, pracy w małych grupach. Poszerzona została oferta dydaktyczna uczelni, a zdobyty certyfikat zwiększył atrakcyjność studentów na rynku pracy.

Tytuł projektu: „Kursy w języku angielskim dla chemii materiałowej”

Uczelnia koordynująca: Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej, Lublin, Polska

Okres realizacji: 1.03.2009 r. – 30.06.2011 r.

Dofinansowanie ze środków FSS: 625 925,17 zł

Numer projektu: FSS/2008/X/D5/W/0032

Opis projektu

W ramach projektu opracowano i wdrożono siedem kursów stanowiących istotną część kształcenia w języku angielskim na Wydziale Chemii UMCS. Przygotowano wykłady i ćwiczenia oraz materiały dydaktyczne w języku angielskim. Wydrukowano poprawione wydanie książki *English for students of chemistry* oraz *Ćwiczenia z chemii teoretycznej* w wersji polsko-angielskiej. Stworzono nowoczesną salę ćwiczeniową z pełnym wyposażeniem audiowizualnym i komputerowym, zapewniającą studentom interaktywną formę udziału w prowadzonych kursach oraz kilka stanowisk laboratoryjnych wyposażonych w nowoczesną aparaturę wykorzystywaną przez studentów podczas ćwiczeń (rzutnik multimedialny, tablica interaktywna, indywidualne urządzenia audiowizualne). Sala jest dostępna po godzinach zajęć dla doktorantów i pracowników Wydziału Chemii chcących skorzystać ze specjalistycznego oprogramowania. Jest również używana jako sala seminaryjna z pełną obsługą audiowizualną.

Prowadzone zajęcia cieszą się nadal coraz większą popularnością wśród studentów chemii I stopnia – w kolejnym roku po uruchomieniu specjalizacji zanotowano nadmiar chętnych w stosunku do możliwości wydziału. Z punktu widzenia polskich studentów takie zajęcia pozwalają na znaczące podniesienie poziomu kompetencji językowych (zarówno w obszarze słownictwa facho-

wego, jak i ogólnego) oraz zwiększają ich możliwości na rynku pracy. Prowadzone kursy umożliwiły jednocześnie uczelni przyjęcie studentów zagranicznych, a zdobyte doświadczenia pozwalają na opracowanie szerszej oferty, obejmującej również inne specjalności i specjalizacje realizowane na wydziale.

Najważniejszą wartością dodaną jest wypracowana ścieżka wdrażania kolejnych kursów w języku angielskim na wydziale, a także na całej uczelni. Inną ceną wartością dodaną jest uświadomienie studentom roli, jaką odgrywa znajomość języka angielskiego, w szczególności w obszarze nauk ścisłych.

Projekt może być uznany za wstępny etap przygotowywanego przez Wydział Chemii UMCS otwarcia się uczelni na studentów zagranicznych, również innych specjalizacji i specjalności.

Zaobserwowano w krótkiej perspektywie czasowej wzrost zainteresowania studentów kierunku chemii I stopnia wyborem specjalizacji chemia materiałowa na poziomie II stopnia (studia magisterskie). Zajęcia prowadzone w języku angielskim pozwoliły na przyję-

cie studentów zagranicznych. Ich uczestnictwo w kursie dodatkowo mobilizowało polskich studentów do nauki języka oraz sprzyjało nawiązywaniu kontaktów towarzyskich. Ukończenie kursów sprzyja również większej mobilności naszych studentów i zapewne powiększy grupę osób uczestniczących w różnych programach wymiany międzynarodowej.

Koordynator projektu

Anna Deryło-Marczewska – dr hab. prof. nadzw. Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej. Tytuł profesora uczelnianego uzyskała w 2002 roku na UMCS. Od 2008 roku jest prodziekanem Wydziału Chemii. Wielokrotnie nagradzana za swoje osiągnięcia badawcze i pracę dydaktyczną, m.in. nagrodami Rektora UMCS, MEN, MNSzWiT, Srebrnym Krzyżem Zasługi, Medalem Komisji Edukacji Narodowej. Jej zainteresowania naukowe obejmują badanie procesów adsorpcyjnych na granicy faz węgiel aktywny – roztwór wodny substancji organicznych, syntezę oraz badania właściwości strukturalnych i adsorpcyjnych mezoporowatych materiałów krzemionkowych i węglowych materiałów o uporządkowanej strukturze.

Fot. Archiwum AGH

Tytuł projektu: „Dostosowanie oferty dydaktycznej oraz metodyki nauczania do nowych tendencji w obszarze informatyki”

Uczelnia koordynująca: Politechnika Warszawska, Warszawa, Polska

Okres realizacji: 1.07.2009 r. – 31.10.2010 r.

Dofinansowanie ze środków FSS: 301 335,72 zł

Numer projektu: FSS/2009/II/D5/W/0032

Opis projektu

Dynamiczny rozwój informatyki w ostatnich latach wymusza na uczelniach nieustanną adaptację treści nauczania – zwłaszcza na poziomie zaawansowanym. Głównym celem projektu była aktualizacja oferty dydaktycznej Instytutu Informatyki oraz ujęcie w niej najnowszych trendów rozwoju i zastosowań informatyki. Jego realizację podzielono na trzy części: przygotowanie nowych kursów na poziomie zaawansowanym, aktualizację kursów już prowadzonych oraz przygotowanie i przeprowadzenie zajęć laboratoryjnych z wykorzystaniem technik wirtualizacji. W przypadku kursów z równą wagą traktowano merytoryczne przygotowanie treści, jak i wysokiej jakości materiały dla studentów.

Dzięki projektowi uczelnia otworzyła nowy program studiów magisterskich z gotową i, co ważne, dopasowaną do aktualnych trendów ofertą programową. Opracowanie wysokiej jakości materiałów do kursów wpłynęło również na poprawę materiałów kursów nieobjętych projektem (zarówno istniejących, jak i nowych).

Równie istotnym, choć bardziej perspektywicznym, celem była wirtualizacja laboratoriów Instytutu. Wykorzystanie technik wirtualizacji w laboratorium z jednej strony umożliwia wykonywanie przez studentów

zadań, które nie są możliwe do realizacji na fizycznych zasobach (np. operacje wymagające poziomu uprawnień administratora), a z drugiej strony pozwoli w przyszłości na korzystanie z zasobów laboratorium z dowolnego miejsca.

W ramach projektu przygotowano pięć nowych kursów i zaktualizowano treść i materiały do czterech kursów już prowadzonych. Wykorzystano techniki wirtualizacji do przeprowadzenia pełnego cyklu zajęć i przygotowano koncepcję wirtualnego laboratorium. Część kursów dotyczy wyłaniających się lub bardzo młodych dziedzin, w których kształtuje się dopiero kanon projektowania, modeli wykorzystania i sposobów zastosowań. Ich opracowanie w tej sytuacji wymaga od wykładowców twórczego i krytycznego podejścia, dając równocześnie możliwości rozwoju studentom.

Przedmioty, które zostały opracowane, znajdują się w ofercie Instytutu i cieszą się sporym zainteresowaniem studentów. Wysokiej jakości materiały dy-

daktyczne przygotowane podczas realizacji przedsięwzięcia stanowią punkt odniesienia przy ocenie materiałów pozostałych kursów, co stanowi czynnik mobilizujący do podniesienia jakości zajęć prowadzonych w ramach innych kursów. Realizacja projektu, będącego odpowiedzią na różne wyłaniające się kierunki rozwoju informatyki, pozwoliła na krytyczne przyjrzenie się już istniejącym przedmiotom i dostosowanie ich do współczesnych trendów. Dzięki temu oferta Instytutu jest bardziej spójna z potrzebami rynku.

Przeprowadzenie pierwszych zajęć laboratoryjnych z wykorzystaniem technik wirtualizacji stanowi ważny krok w modernizacji infrastruktury ICT Instytutu, a w dalszej kolejności zapewne wydziału i całej uczelni.

Koordynator projektu

Rajmund Kożuszek – mgr inż. informatyki, Instytut Informatyki Politechniki Warszawskiej (1988). Otrzymał Nagrodę Ministra Edukacji Narodowej za współautorstwo książki „Grafika komputerowa. Metody i narzędzia” pod red. J. Zabrodzkiego (1995). Obecnie pracuje w Instytucie Informatyki Politechniki Warszawskiej. Zawodowo interesuje się grafiką komputerową i rozpoznawaniem obrazów, w czasie wolnym uprawia wędrówki piesze i rowerowe.

Tytuł projektu: „Design English – podręcznik do nauki języka angielskiego dla studentów architektury wnętrz i wzornictwa”

Uczelnia koordynująca: Akademia Sztuk Pięknych im. E. Gepperta, Wrocław, Polska

Okres realizacji: 1.07.2009 r. - 31.05.2011 r.

Dofinansowanie ze środków FSS: 159 182,93 zł

Numer projektu: FSS/2009/II/D5/W/0035

Opis projektu

Podręcznik do nauki języka angielskiego dla studentów architektury wnętrz i wzornictwa był naturalnym ukoronowaniem kilku lat badań ASP nad metodami nauczania języka angielskiego. Tworzenie podręcznika z płytą DVD w fantastyczny sposób wykorzystało wieloraki potencjał tkwiący w Akademii: materiały językowe były gromadzone w trakcie pracy w Zakładzie Języków Obcych, kształt publikacji konsultowano z pedagogami Wydziału Architektury Wnętrz i Wzornictwa, a płyta DVD zrealizowana została wraz z kadrą Katedry Sztuki Mediów Wydziału Grafiki i Sztuki Mediów.

Najważniejsze etapy przy opracowywaniu комплекtu materiałów obejmowały: napisanie podręcznika, przygotowanie storyboardów, nakręcenie odcinków wideo w różnych miejscach Wrocławia, opracowanie ćwiczeń do filmów wideo, nagranie ćwiczeń audio, wykonanie ilustracji. Uczelnia w ramach kontaktów zagranicznych rozpowszechnia podręcznik, zarówno prezentując go przyjeżdżającym gościom, jak i wysyłając za granicę lub rozdając podczas wizyt w partnerskich uczelniach. Koordynator projektu podczas wyjazdów zagranicznych przeprowadził ze studentami innych uczelni artystycznych zajęcia oparte na lekcjach z podręcznika.

Opracowanie podręcznika jest bardzo wysoko oceniane w procesie parametryzacji wyższych uczelni. W placówkach artystycznych takich publikacji nie powstaje wiele. Dzięki projektowi wszyscy studenci I roku architektury wnętrz i wzornictwa, zarówno studiów stacjonarnych, jak i niestacjonarnych, otrzymują podręcznik do nauki branżowego języka angielskiego. Mimo że kurs językowy prowadzony w oparciu o materiały wypracowane w projekcie kończy się egzaminem, niemal wszyscy decydują się na wybór właśnie tego języka obcego. Stanowi to potwierdzenie, że młodzież chce się uczyć, jeśli tylko widzi, w jakim kierunku zmierzają zajęcia i jaki jest ich sens.

Dziedzina designu jest obecnie postrzegana jako jeden z motorów gospodarki, zatem kompetentne kształcenie projektantów przyczyni się do lepszej konkurencyjności polskiej gospodarki.

Napisanie podręcznika wiązało się z kilkuletnimi badaniami nad językiem branży projektowej. Książka jest wzbogacona o płytę z filmami, które stanowią nie tylko cenne źródło językowe, ale także merytoryczne

z zakresu designu, gdyż poszczególne obrazy były kręcone w różnych firmach, z wykorzystaniem profesjonalnego sprzętu i wykonawców. Tak specjalistyczne i kompleksowe narzędzie, stworzone dla studium języków obcych w zakresie tak wąskiej tematyki jeszcze nie powstało.

Dzięki realizacji projektu otrzymaliśmy świetny produkt dydaktyczny, który doskonale przygotowuje studentów do przyszłej aktywności zawodowej, zarówno w kraju, jak i za granicą.

Koordynator projektu

Beata Ludwiczak – mgr filologii angielskiej, Uniwersytet Śląski w Katowicach (1991). Obecnie zatrudniona w Akademii Sztuk Pięknych im. E. Gepperta we Wrocławiu. Zainteresowania: od kilku lat – wzornictwo przemysłowe i architektura wnętrz, współczesne sztuki wizualne. Prywatnie: prowadzenie ogrodu i zdrowy styl życia.

Dzięki projektowi wszyscy studenci I roku architektury wnętrz i wzornictwa, zarówno studiów stacjonarnych, jak i niestacjonarnych, otrzymują podręcznik do nauki branżowego języka angielskiego.

Tytuł projektu: „Podniesienie jakości i atrakcyjności kształcenia poprzez zwiększenie oferty i efektywności procesu dydaktycznego oraz podwyższenie potencjału infrastrukturalnego”

Uczelnia koordynująca: Politechnika Częstochowska, Częstochowa, Polska

Instytucja partnerska: Norwegian Institute for Air Research, Kjeller, Norwegia

Okres realizacji: 1.07.2009 r. – 30.06.2011 r.

Dofinansowanie ze środków FSS: 711 531,61 zł

Strona internetowa projektu: www.is.pcz.czest.pl/projektFSS

Numer projektu: FSS/2009/II/D5/W/0038

Opis projektu

Strategiczną rolę w konkurencyjności i innowacyjności polskich uczelni odgrywają zarówno atrakcyjność kierunków studiów oraz prowadzonych w ramach nich specjalności, jak i sposób nauczania i zapewnienie studentom jak najlepszych warunków do nauki. Analiza dotychczasowych doświadczeń na Wydziale wykazała potrzebę dokonania szeroko idących zmian. Dlatego też Dziekan wraz z pracownikami Wydziału, po konsultacjach z Samorządem Studenckim, wystąpił z propozycją wniosku obejmującego utworzenie nowej specjalności pn. Toksykologia i biomonitoring środowiska na studiach I stopnia kierunku Ochrona środowiska. W ramach nowej specjalności utworzono program nauczania oraz stworzono materiały dydaktyczne do prowadzenia zajęć. Przeprowadzono również kurs j. angielskiego dla pracowników WliOŚ, podczas którego podniesiony został poziom znajomości j. angielskiego u pracowników naukowo-dydaktycznych, zwłaszcza w dziedzinie języka specjalistycznego. W roku akademickim 2010/2011 zaoferowano

studentom wykłady fakultatywne w j. angielskim: Propaedeutics of Systems of Environmental Protection, Propaedeutics of Toxicology Environmental Biomonitoring, Propaedeutics of Biotechnology Waste Management, Propaedeutics of Central Heating, Ventilation and Atmosphere Protection, Propaedeutics of Energy Engineering, Propaedeutics of Water Supply and Sewage Discharge. Powstały materiały dydaktyczne w j. angielskim do wykładów fakultatywnych z Propaedeutics of... Studentom studiów doktoranckich zaoferowano zajęcia w j. angielskim pn. *Sztuka pisanie tekstów naukowych* oraz *Sztuka prezentacji*. Podczas cyklu szkoleń dla kadry naukowo-dydaktycznej podnoszono kompetencje w zakresie nauczania studentów oraz przygotowania materiałów dydaktycznych, jak również z zakresu wdrażania rezultatów projektu i upowszechniania wyników.

Fot. Archiwum Politechniki Częstochowskiej

Zakupiono bezobsługowe centrum wydruków w celu poprawy infrastruktury technicznej WliOŚ. Centrum pozwala studentom na korzystanie z materiałów dydaktycznych zamieszczanych na serwerze oraz dokonywanie wydruków ich skanów. Podstawową innowacyjnością systemu bezobsługowego centrum wydruków jest technologia, która pozwala na samodzielne ustalanie parametrów drukowanego/kopowanego dokumentu. Nowatorskim rozwiązaniem jest też Katalog Zasobów Publicznych, w którym studenci mogą odnaleźć dokumenty przygotowane dla nich przez pracowników naukowych.

Do szczególnych korzyści naukowych warto zaliczyć możliwość nawiązania współpracy naukowej pomiędzy pracownikami Politechniki a pracownikami Norwegian Institute for Air Research. Podczas tworzenia specjalności Toksykologia i biomonitoring środowiska prowadzone były konsultacje z mającymi szeroką wiedzę oraz duże doświadczenie zawodowe w zakresie ekotoksykologii pracownikami NILU. Pracownicy ci opracowali materiały dydaktyczne z zakresu inżynierii i ochrony środowiska udostępnione zarówno studentom, jak i pracownikom.

Realizacja przedsięwzięcia przyniosła również korzyści zawodowe: pozwoliła na zdobycie doświadczenia w zakresie zarządzania projektem oraz współpracy międzynarodowej. Dzięki projektowi zaistniała możliwość zapoznania się ze światowymi trendami w metodyce nauczania z zakresu inżynierii i ochrony środowiska, otworzyły się kontakty z anglojęzycznymi ekspertami w tej dziedzinie. Studenci mogli uczestniczyć w wykładach fakultatywnych w j. angielskim, prowadzonych przez pracowników PCz oraz NILU, dzięki czemu poza pozyskaniem nowej wiedzy mieli możliwość poprawy znajomości języka w zakresie specjalistycznego słownictwa. Wpłynie to na poprawę ich konkurencyjności na rynku pracy.

Wprowadzenie specjalności Toksykologia i biomonitoring środowiska na PCz pozwoli na wykształcenie specjalistów dysponujących szeroką wiedzą nie tylko na temat zachodzących w środowisku procesów, metod oczyszczania wód, powietrza i gleby, ale także potrafiących stosować i interpretować nowoczesne metody analityczne wykorzystywane w tej dziedzinie. Umożliwi także dostosowanie wykształcenia absolwentów do zmieniających się potrzeb rynku pracy. Innowacyjność proponowanych działań w zakresie posługiwania się j. angielskim w pracy naukowo-badawczej polega na podejściu ukierunkowanym na zdobywanie i rozwój praktycznych umiejętności pisanie tekstów naukowych, przygotowywania prezentacji oraz nauki terminologii specjalistycznej w dziedzinie inżynierii i ochrony środowiska.

Koordynator projektu

Katarzyna Malmur – mgr inż., tytuł uzyskany w 2001 r.; ukończone studia doktoranckie w zakresie nauk technicznych w dyscyplinie inżynieria środowiska w 2006 r. oraz studia podyplomowe w zakresie zarządzania projektami europejskimi w 2010 r. Brała udział w kilku projektach międzynarodowych finansowanych ze środków UE. Ma szerokie doświadczenie w zakresie pozyskiwania środków oraz realizacji projektów.

Kierownik projektu

Wojciech Nowak – prof. dr hab. inż.; dziekan Wydziału Inżynierii i Ochrony Środowiska; promotor 10 prac doktorskich; koordynator kilkunastu programów badawczych UE, Japonii NEDO oraz KBN; recenzent grantów UE w ramach 6 PR i 7 PR; autor i współautor ponad 340 publikacji specjalistycznych, 20 patentów i 6 podręczników, skryptów i materiałów dydaktycznych; organizator i współorganizator ponad 30 konferencji naukowych, w tym 15 międzynarodowych.

Tytuł projektu: „Nowoczesne narzędzia naukowo-gospodarcze w obszarze środkowoeuropejskim”

Uczelnia koordynująca: Akademia Techniczno-Humanistyczna, Bielsko-Biała, Polska

Okres realizacji: 1.10.2009 r. – 30.06.2011 r.

Dofinansowanie ze środków FSS: 166 839,74 zł

Strona internetowa projektu: www.jb.ath.bielsko.pl

Numer projektu: FSS/2009/II/D5/W/0039

Opis projektu

Głównym celem projektu było stworzenie nowej oferty dydaktycznej na studiach filologicznych I stopnia: sławistycznych i iberystycznych. Na kierunku filologia wprowadzono specjalności: czeski/chorwacki/słoweński/hiszpański język biznesu oraz opracowano innowacyjne moduły kształcenia dotyczące na-

uki tych języków oraz teorii biznesu. Powstały także cztery słowniki terminologii biznesowej. Stanowią one niezbędny materiał dydaktyczny dla studentów i wykładowców oraz materiał pomocniczy dla tłumaczy ww. języków i przedsiębiorców. Zorganizowano trzy konferencje szkoleniowe oraz dwie konferencje naukowe, w tym międzynarodową pt. *Foreign Philologies and Market Demands Today*, w której wzięli udział filologowie z 8 krajów. Opublikowano dwa tomy książek w języku angielskim poświęconych implementacji Procesu Bolońskiego na poziomie kierunków filologicznych oraz nowoczesnym metodom nauczania przedmiotów filologicznych.

Najważniejsze korzyści, jakie udało się osiągnąć dzięki realizacji projektu, można podzielić na kilka grup:

- edukacyjne: wprowadzenie nowej oferty dydaktycznej w językach obcych biznesu wg wytycznych

Fot. W. Wójtowicz

Procesu Bolońskiego (uzupełnienie i zmodernizowanie oferty studiów slawistycznych i iberystycznych), organizacja konferencji naukowej oraz konferencji i warsztatów szkoleniowych, organizacja konsultacji modułów kształcenia z przedstawicielami świata biznesu, opublikowanie czterech słowników biznesu i dwóch monografii w j. angielskim;

- regionalne: zapewnienie wykwalifikowanej kadry do obsługi obrotu ekonomicznego w polsko-czeskim rejonie transgranicznym (granica państwa znajduje się 30 km od siedziby uczelni) i zoptymalizowanie szans na rynku pracy absolwentów Akademii Techniczno-Humanistycznej;
- ekonomiczne w skali makro (Polska – Europa – kraje EOG): wykształcenie wykwalifikowanej kadry tłumaczy języków słowiańskich i hiszpańskiego, pracującej w obsłudze językowej obrotu gospodarczego;
- związane z integracją środowiska naukowego i gospodarczego: odpowiedź na aktualne zapotrzebowanie rynku na postaci oferty nowoczesnego kształcenia w językach biznesu, oferty praktykan-

tów posługujących się tymi językami oraz oferty słowników języka biznesu, potrzebnych w codziennej praktyce zawodowej;

- związane z zaangażowaniem studentów-wolontariuszy (współtworzenie scenariusza filmu reklamującego studia, współtworzenie słowników biznesu etc.);
- rozwinięcie współpracy z Uniwersytetem w Oslo i transfer innowacyjnych rozwiązań z dziedziny dydaktyki i organizacji toku studiów.

Powstanie modułów języka biznesu i modernizacja programów studiów licencjackich ułatwia obecnie dostosowanie programów do wymogów Krajowych Ram Kwalifikacyjnych. Dzięki konferencjom szkoleniowym pracownicy instytucji mają wysoką świadomość obecnej reformy kształcenia na poziomie uniwersyteckim (metody kształcenia, oceniania, potrzeba dostosowywania oferty dydaktycznej do potrzeb rynku).

Projekt wypełnił brakujące ogniwo w relacjach między sektorem edukacyjnym i gospodarczym, co jest niezwykle istotne dla rozwoju innowacyjnych metod za-

Projekt wypełnił brakujące ogniwo w relacjach między sektorem edukacyjnym i gospodarczym, co jest niezwykle istotne dla rozwoju innowacyjnych metod zarządzania i prowadzenia biznesu.

Fot. W. Wójtowicz

rządzenia i prowadzenia biznesu. Programy nauczania opracowane w ramach zrealizowanego przedsięwzięcia przygotowują filologów znających dobrze nie tylko język na poziomie biznesu, ale także mających gruntowne podstawy teoretyczne (np. w zakresie negocjacji, podstaw marketingu i zarządzania). Dzięki temu szanse ich na rynku pracy zbliżone są do szans absolwentów kierunków ekonomicznych. Moduły nowoczesnego nauczania języka biznesu oraz uzupełniające ofertę dydaktyczną słowniki stanowią unikalną ofertę na rynku edukacyjnym, która znajdzie praktyczne zastosowanie w sektorze gospodarczym.

Koordynator projektu

Agnieszka Będkowska-Kopczyk – dr nauk humanistycznych, Uniwersytet Śląski, 2000; Nagroda Słoweńskiego Stowarzyszenia Sławiścycznego (studia słowenistyczne) – 2000, Nagroda Rektora za działalność naukową (2005), Za działalność naukową, organizacyjną i dydaktyczną (2009).

Miejsce pracy: Akademia Techniczno-Humanistyczna w Bielsku-Białej. Obszarem jej zainteresowań naukowych jest badanie języka słoweńskiego i innych języków słowiańskich z perspektywy językoznawstwa kognitywnego i etnolingwistyki. Pasją jest tłumaczenie literatury słoweńskiej na polski – głównie poezji. Od roku 2003 organizuje na Akademii Techniczno-Humanistycznej studenckie warsztaty translatorskie z udziałem literatów z Czech i Słowenii. W latach 2003-2009 prowadziła na Uniwersytecie na Primorskem w Koprze warsztaty literackie dla uczestników letnich kursów języka słoweńskiego.

Tytuł projektu: „Przyszłość dla Sztuki – Sztuka dla Przyszłości”

Uczelnia koordynująca: Wyższa Szkoła Informatyki i Zarządzania, Rzeszów, Polska

Instytucja partnerska: Norwegian University of Science and Technology, Trondheim, Norwegia

Okres realizacji: 1.10.2009 r. – 30.06.2011 r.

Dofinansowanie ze środków FSS: 812 490,25 zł

Strona internetowa projektu: www.sztukacyfrowa.wsiz.rzeszow.pl

Numer projektu: FSS/2009/II/D5/W/0040

Opis projektu

Strategicznym celem projektu było stworzenie Centrum Sztuki i Techniki Cyfrowej (CSiTC) wyposażonego w specjalistyczny sprzęt do nauki przedmiotów związanych ze sztuką cyfrową i rzeczywistością wirtualną. W ramach przedsięwzięcia przeprowadzone zostały badania MŚP z województw: podkarpackiego, świętokrzyskiego i małopolskiego. Przedsiębiorstwa badano pod kątem wykorzystania w ich dzia-

Fot. Archiwum WSiz

Fot. Archiwum WSliZ

łalności grafiki komputerowej i sztuki cyfrowej oraz zapotrzebowania rynku pracy na specjalistów w tym zakresie.

W ramach projektu opracowano i wdrożono nową specjalność kształcenia – Projektowanie przestrzeni wizualnej w ramach studiów z dziennikarstwa i komunikacji społecznej. Partnerem projektu było Midgard Media Lab funkcjonujące w ramach Norwegian University of Science and Technology w Trondheim.

Wydanie książki *Narzędzia współczesnej reklamy oraz Oblicza Komunikowania Wizualnego* było ważnym elementem dopełniającym projekt. Zorganizowano konferencję Oblicza Komunikowania Wizualnego, na której prezentowano 60 prac studentów specjalności Projektowanie przestrzeni wirtualnej oraz wydano album „Oblicza Komunikowania Wizualnego II”.

Dzięki stworzeniu CSiTC powstało też miejsce, w którym wypracowywane będą nowoczesne rozwiązania graficzne na potrzeby firm i mediów, w tym dla nowych mediów. Poprzez realizację szkoleń dla studentów, a szczególnie dla przedsiębiorców, projekt przyczy-

nił się pośrednio do podniesienia konkurencyjności przedsiębiorstw z Polski Południowo-Wschodniej, które do tej pory nie mogły uczestniczyć w podobnych inicjatywach na terenie Podkarpacia. Projekt umożliwił wprowadzenie innowacyjności do praktyk reklamowych przedsiębiorstw z sektora MŚP oraz wdrożenie kreatywnych postaw.

Koordynator projektu

Rafał Polak – dr nauk humanistycznych, politolog, medioznawca; doktorat na Wydziale Dziennikarstwa i Nauk Politycznych Uniwersytetu Warszawskiego (2007), magister socjologii (Uniwersytet Rzeszowski, 2003); absolwent studiów podyplomowych w zakresie: zarządzanie zasobami ludzkimi (Uniwersytet Rzeszowski, 2010) oraz public relations w badaniach naukowych (Wyższa Szkoła Ekonomii i Innowacji w Lublinie, 2010); autor książki „Demokracja lokalna. Między prasą a władzą”, współautor książek: „Dziennikarstwo i komunikacja społeczna. Nowe wyzwania”, „Narzędzia współczesnej reklamy. Stosowanie i zapotrzebowanie”.

Fot. Archiwum WSliZ

Tytuł projektu: „Wsparcie psychospołeczne wobec osób marginalizowanych żyjących w środowisku otwartym”

Uczelnia koordynująca: Akademia Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej, Warszawa, Polska
Instytucja partnerska: Akershus University College, Lillestroem, Norwegia

Okres realizacji: 1.07.2009 r. – 21.07.2011 r.

Dofinansowanie ze środków FSS: 241 939,84 zł

Strona internetowa projektu: www.fss.aps.edu.pl

Numer projektu: FSS/2009/II/D5/W/0062

Opis projektu

Projekt „Wsparcie psychospołeczne wobec osób marginalizowanych żyjących w środowisku otwartym” realizowany był przy współpracy z norweskim partnerem Akershus University College (HIAK) oraz przy udziale Ośrodka Pomocy Społecznej Dzielnicy Żoliborz m.st. Warszawy. Dedykowany był przede wszystkim studentom APS. Celem było utworzenie specjalizacji dla 40 osób realizujących studia z zakresu pracy socjalnej. Implementacja projektu pozwoliła na poszerzenie oferty dydaktycznej uczelni, promocję kierunku studiów oraz – dzięki zaangażowaniu partnerów – na wymianę dobrych praktyk. Wdrożenie specjalizacji poprzedziły wizyty studyjne w Norwegii i w Polsce oraz szkolenie dla wykładowców APS. Przygotowano stronę internetową projektu, na której zamieszczano między innymi materiały dla studentów i opublikowany podręcznik w dwóch wersjach językowych (polskiej i angielskiej). Publikacja została rozdyskrebowana zarówno w Polsce, jak i w Norwegii wśród kadry akademickiej i studentów.

W realizację przedsięwzięcia było zaangażowanych wiele osób: partnerzy z Polski i z Norwegii, wykładow-

cy APS oraz studenci. Każda grupa wyniosła z projektu coś dla siebie. Nauczyciele akademicy poznali zasady działania pomocy społecznej w obu krajach (w tym sposoby pracy z marginalizowanymi jednostkami) oraz metody dydaktyczne stosowane w czasie wykładów i ćwiczeń, a studenci wzięli udział w międzynarodowym projekcie.

Dodatkowym osiągnięciem jest przeniesienie na grunt polskiej uczelni wybranych metod dydaktycznych stosowanych w partnerskiej uczelni HIAK.

Koordynator projektu

Marta Mikołajczyk – mgr, asystentka w Instytucie Profilaktyki Społecznej i Pracy Socjalnej w Akademii Pedagogiki Specjalnej. Jej zainteresowania naukowe koncentrują się wokół problematyki uzależnień i bezdomności. Prowadziła badania na temat bezdomnego macierzyństwa, o tym też pisze pracę doktorską. W APS realizuje przedmioty z pracy socjalnej z wybranymi kategoriami wspomaganych oraz z projektu socjalnego. W 2010 roku odznaczona Brązowym Krzyżem Zasługi.

Fot. Archiwum APS

Tytuł projektu: „Międzyuczelniane studia podyplomowe z zakresu reżyserii opery i innych form teatru muzycznego”

Uczelnia koordynująca: Państwowa Wyższa Szkoła Teatralna im. Ludwika Solskiego, Kraków, Polska
Instytucja partnerska: Akademia Muzyczna, Kraków, Polska

Okres realizacji: 1.07.2009 r. – 30.06.2011 r.

Dofinansowanie ze środków FSS: 462 753,22 zł

Numer projektu: FSS/2009/II/D5/W/0086

Opis projektu

Przedsięwzięcie było wielkim wyzwaniem zarówno dydaktycznym, jak i organizacyjnym dla wszystkich zaangażowanych w jego realizację podmiotów. Projekt podyplomowych studiów niestacjonarnych z zakresu reżyserii opery i innych form teatru muzycznego okazał się bardzo dobrym pomysłem. W polskim środowisku teatralnym widoczny jest brak tego typu kształcenia na poziomie akademickim. Udało się zatem wypełnić szczególną niszę edukacyjną – elitarnego kształcenia specjalistów teatru muzycznego.

Oprócz wykorzystania potencjału dydaktycznego obu uczelni partnerskich (PWST i AM) do współpracy zaproszono wybitnych ekspertów. Wielkie zaangażowanie organizatorów oraz słuchaczy wzbogaciło polskie (a może i europejskie) środowisko muzyczne i teatralne o siedmiorgo wykształconych i kompetentnych reżyserów. Zrealizowali oni swoje bardzo zróżnicowane przedstawienia dyplomowe – odpowiadające ich temperamentom, gustom, poczuciu estetyki. To najdobitniej świadczy o jakości programu kształcenia – szeroki wachlarz wiedzy, jaką przyswoili, okazał się niezwykle użyteczny. Bazując na wnioskach i doświadczeniu

wynikających z realizacji projektu, przekształcany jest program studiów dziennych na Wydziale Reżyserii dramatu, poprzez uruchomienie specjalizacji Reżyseria teatru muzycznego.

Z perspektywy instytucjonalnej obie zaangażowane w realizację projektu uczelnie odniosły wymierne korzyści, m.in. dzięki intensyfikacji współpracy na poziomie programowym i organizacyjnym oraz wspólnej realizacji przedstawień dyplomowych studentów Wydziału Wokalno-Aktorskiego Akademii Muzycznej (w reżyserii słuchaczy studiów podyplomowych). Z perspektywy korzyści indywidualnych największą wartością jest niewątpliwie wykształcenie siedmiorga twórczych, pełnych energii i zapału artystów, wpisanie ich w paletę życia teatralnego kraju (asystentury, samodzielne prace reżyserskie) i Europy (staże we Francji i Wielkiej Brytanii). Pedagodzy obu uczelni mieli natomiast unikalną możliwość stworzenia no-

Fot. Archiwum PWST

watorskich programów nauczania i ich praktycznej weryfikacji. Wszyscy pozyskali do współpracy nowych, niezwykle cennych specjalistów z różnych dziedzin oraz nawiązali nowe znajomości zawodowe i prywatne. Nie do przecenienia jest także nawiązanie współpracy z nowymi instytucjami kultury i pracodawcami (dyrektorami teatrów muzycznych) oraz doświadczenie zdobyte w toku realizacji projektu, a także wyposażenie dydaktyczne, jakie zakupiono z puli przyznaných środków.

Prowadzący kształcenie Wydział Reżyserii dramatu od przyszłego roku rozszerza swoją ofertę edukacyjną o specjalność Reżyseria teatru muzycznego – w całości opartą na doświadczeniu wynikającym z realizacji projektu studiów podyplomowych Reżyseria opery.

Mamy nadzieję, że grupa wykształconych kierunkowo młodych adeptów reżyserii teatru muzycznego wpły-

nie znacząco na kształt współczesnej sceny muzycznej w naszym kraju. Już obecnie otrzymują oni zaproszenia do współpracy ze strony różnych instytucji. Będą realizować własne projekty i przygotowywać przedstawienia. Oferta repertuarowa skierowana do widzów szczególnie zainteresowanych repertuarem muzycznym znacznie się zatem wzbogaci.

Koordynator projektu

Ewa Gawłowska – absolwentka teatrologii na Uniwersytecie Jagiellońskim, w PWST im. L. Solskiego główny specjalista do spraw nauki i rozwoju naukowego, pełnomocnik rektora do spraw zapewnienia jakości kształcenia; członek grupy przygotowującej na zlecenie MNiSW deskryptory kształcenia dla obszaru sztuki oraz wzorcowych efektów kształcenia. Zainteresowania: pasjonatka jogi.

Fot. Archiwum PWST

UCZYMY SIĘ RAZEM OD DAWNA

**Działania
informacyjno-promocyjne**

Działania informacyjno- -promocyjne i upowszechniające Funduszu Stypendialnego i Szkoleniowego w latach 2008-2011

Działania Funduszu Stypendialnego i Szkoleniowego, aktywnie angażujące w realizację poszczególnych projektów środowisko sektora edukacji, przyczyniają się do podnoszenia jakości kształcenia, tworząc sprzyjający grunt do reformowania i rozwoju systemu edukacji w Polsce. Dlatego też prowadzenie równoległe szerokiego spektrum działań promocyjno-informacyjnych na płaszczyźnie lokalnej, krajowej i międzynarodowej, ze szczególnym uwzględnieniem upowszechniania rezultatów zrealizowanych projektów, stanowiło dla Operatora Funduszu jeden z priorytetów. Warto zaznaczyć, że w organizację tych działań zawsze chętnie i z zaangażowaniem włączało się wiele różnego rodzaju instytucji, w tym partnerów zagranicznych reprezentujących państwa-darczyńców.

Inauguracja Funduszu Stypendialnego i Szkoleniowego

9 maja 2008 r. w Bibliotece Uniwersytetu Warszawskiego **uroczystej inauguracji Funduszu** dokonali ówczesny ambasador Królestwa Norwegii w Polsce JE Knut Hauge, podsekretarz stanu w Ministerstwie Rozwoju Regionalnego Janusz Mikuła oraz dyrektor generalny FRSE – Mirosław Marczewski. Wśród ponad 200 uczestników zainteresowanych działaniami, których finansowanie umożliwiał Fundusz, byli przedstawiciele instytucji szkolnictwa wyższego, instytutów badawczych, szkół, fundacji i organizacji pozarządowych,

administracji państwowej, a także goście zagraniczni z instytucji partnerskich programu. Zaprezentowane zostały wówczas założenia, cele i przewidywane działania w ramach nowo uruchomionego Funduszu, jak również wyzwania, szanse i przykłady dobrej praktyki w zakresie edukacji, w tym bilateralnej współpracy między Polską a państwami-darczyńcami. *Mam nadzieję, że Fundusz pomoże w wyrównywaniu różnic ekonomicznych i społecznych oraz wzmocni stosunki między Polską a Norwegią, Islandią i Liechtensteinem* – powiedział podczas konferencji ambasador Norwegii i, jak się wkrótce okazało, wyra-

Konferencja inauguracyjna FSS

żona przez niego nadzieja bardzo szybko zaczęła się przekładać na rzeczywistość.

Seminarium kontaktowe

Początek roku akademickiego 2008/09 zbiegł się z wydarzeniem niezwykle ważnym dla przyszłych beneficjentów Funduszu i ich partnerów zagranicznych w ramach Działania IV – Współpraca Instytucjonalna i Działania V – Rozwój Polskich Uczelni. Było to pierwsze **seminarium kontaktowe** (CMS), które odbyło się w październiku w Gdańsku i zostało zorganizowane we współpracy z instytucjami partnerskimi z Norwegii – The Norwegian Centre for International Cooperation in Education (SIU) oraz z Islandii – The Office of International Education. W spotkaniu pod hasłem *Building Bridges – Making Partnerships between Iceland, Norway and Poland* wzięli udział uczestnicy z Islandii, Norwegii i Polski, reprezentujący szeroki wachlarz instytucji badawczych oraz edukacyjnych. W rezultacie aktywnego uczestnictwa w sesjach plenarnych oraz warsztatach grupowych powstały zarysy co najmniej 11 projektów partnerskich. Nawiązane kontakty zaowocowały trwałą współpracą między instytucjami, przekładając się

na złożenie wniosków o dofinansowanie oraz realizację projektów w ramach FSS.

Konferencje dla doktorantów

Niespełna dwa tygodnie później, 15 października 2008 r. ponad 100 doktorantów i pracowników naukowych z całej Polski spotkało się w Warszawie, aby zapoznać się z możliwościami prowadzenia badań naukowych oraz rozwoju kompetencji w ramach programów stypendialnych przeznaczonych dla uczelnianych doktorantów i młodych naukowców. Hasłem przewodnim **I Ogólnopolskiej Konferencji dla Doktorantów**, zorganizowanej we współpracy z Uniwersytetem Warszawskim oraz pod patronatem Ambasady Królestwa Norwegii i tygodnika „POLITYKA”, była *Mobilność doktorantów i młodych naukowców w ramach Europejskiego Obszaru Szkolnictwa Wyższego*. Zaproszeni na konferencję goście dyskutowali o możliwościach rozwoju zawodowego, a także szansach i zagrożeniach wynikających z wyjazdu na zagraniczne stypendia naukowe. Zgodnie z założeniami sygnatariuszy Deklaracji Bolońskiej zintensyfikowanie europejskiej mobilności absolwentów szkół wyższych oraz poprawienie szans na zatrudnienie obywateli

Seminarium kontaktowe

Fot. B. Walędzia

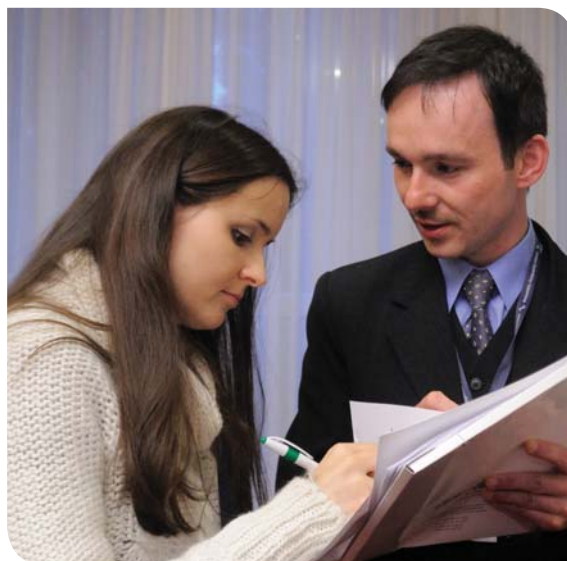
Europy na globalnym rynku pracy przełoży się na zwiększenie międzynarodowej konkurencyjności europejskich systemów szkolnictwa wyższego. Sama mobilność studentów oraz kadry akademickiej pozostaje jednym z kluczowych celów Procesu Bolońskiego, przyczyniając się do tworzenia społeczeństwa opartego na wiedzy.

Chcąc jak największej liczbie doktorantów i młodych naukowców, umożliwić dostęp do informacji o możliwościach źródeł i zasadach dofinansowania indywidualnych projektów badawczych, Operator Funduszu zorganizował w lutym 2009 r. **II Ogólnopolską Konferencję dla Doktorantów**. Uczestnicy z wielu polskich ośrodków akademickich mieli możliwość wysłuchania prelekcji na temat systemu studiów wyższych w Norwegii, spojrzenia na mobilność doktorantów z perspektywy Procesu Bolońskiego, jak również przeanalizowania kwestii formalnych i prawnych związanych

z wyjazdami zagranicznymi na stypendium lub projekty badawcze. Konferencja była także dla wielu młodych badaczy okazją do wymiany doświadczeń z kolegami z innych uczelni z całego kraju. Spotkanie zakończyły warsztaty praktyczne dotyczące przygotowania dobrej propozycji projektowej, poprowadzone przez pracowników FSS.

Rok 2009 to jeszcze dwa istotne wydarzenia, o których warto w tym miejscu wspomnieć. I choć miały one zupełnie inny charakter, skalę i zakres merytoryczny, to obydwa były bardzo istotne dla Funduszu.

Pierwsze z nich miało miejsce w styczniu w norweskim Tromsø, gdzie partnerska instytucja FSS (The Norwegian Centre for International Cooperation in Education – SIU) przy udziale Uniwersytetu z Tromsø zorganizowała *Konferencję Higher Education – A Key to Future Development in the High North*. W celu ułatwienia

Fot. W. Wójtowicz

polskim uczelniom wyższym nawiązania kontaktów z partnerami z państw-darczyńców Operator Funduszu sfinansował udział w konferencji przedstawicielom pięciu polskich uczelni nieposiadających dotychczas partnera z Norwegii, a będących zainteresowanymi realizacją projektów związanych z tematyką spotkania. Podczas konferencji, której bezpośrednim celem było przyczynienie się do rozwoju współpracy pomiędzy instytucjami edukacyjnymi usytuowanymi na terenach tzw. Dalekiej Północy, zaprezentowano przykłady dobrych praktyk w zakresie projektów edukacyjnych krajów nordyckich. Wśród poruszanych zagadnień znalazły się również takie tematy, jak wyzwania i możliwości związane z tworzeniem wspólnych programów studiów (*joint study programmes*), edukacja w obliczu świata polityki i biznesu oraz zarządzanie bogactwami naturalnymi.

Spotkanie operatorów Funduszy Stypendialnych

W maju 2009 r. miało miejsce wydarzenie szczególne w historii Mechanizmów Finansowych w Polsce. Z inicjatywy FRSE – Operatora FSS, a we współpracy z norweskim MSZ reprezentowanym przez Ambasadę Norwegii i Biurem Mechanizmów Finansowych w Brukseli spotkali się w Warszawie Operatorzy Funduszy Sty-

pendialnych ze wszystkich państw otrzymujących wsparcie z Mechanizmów Finansowych. Przybyli przedstawiciele ministerstw – Krajowych Punktów Kontaktowych i Operatorów z 10 krajów (Czech, Grecji, Hiszpanii, Litwy, Łotwy, Polski, Portugalii, Rumunii, Słowacji i Węgier) oraz reprezentanci instytucji partnerskich z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii. Celem spotkania było zacieśnienie współpracy między państwami-darczyńcami: Islandią, Liechtensteinem i Norwegią a państwami korzystającymi z Mechanizmów Finansowych w ramach Funduszy Stypendialnych. Dwudniowy zjazd odbył się w Pałacu Tyszkiewiczów-Potockich, należącym do Uniwersytetu Warszawskiego – jednego z najważniejszych

Fot. W. Wójtowicz

beneficjentów Funduszu – i stanowił jedyną w swoim rodzaju okazję do wzajemnego poznania się, zaprezentowania przykładów dobrych praktyk w projektach czy też wymiany doświadczeń w zakresie kwestii związanych z zarządzaniem funduszami. Uczestnicy spotkania mieli również możliwość odwiedzenia wybranych warszawskich uczelni wyższych realizujących projekty Funduszu, rozmowy z koordynatorami tych projektów, jak też z kadrą i studentami biorącymi w nich bezpośredni udział.

Spotkanie ewaluacyjne z beneficjentami projektów instytucjonalnych

W roku 2010, w połowie okresu wdrażania Funduszu Stypendialnego i Szkoleniowego w Polsce, miały miejsce dwa istotne dla Funduszu wydarzenia.

Pierwsze z nich – **Spotkanie Ewaluacyjne *Podzielmy się wiedzą, wymieńmy doświadczenia*** odbyło się w maju, integrując osoby zaangażowane w realizację projektów instytucjonalnych w ramach Działania IV – Współpraca Instytucjonalna i Działania V – Rozwój Polskich Uczelni. Po dwóch latach funkcjonowania FSS w Polsce w ramach przeprowadzonych trzech naborów wniosków realizowanych było 65 projektów. Ich istotę stanowiły: praca metodą projektu interdyscyplinarnego z partnerami z Norwegii, Islandii i Liechtensteinu, wypracowywane w projekcie autorskie produkty końcowe, szeroka grupa odbiorców, jak też poszerzanie oferty dydaktycznej. Celem spotkania było przede wszystkim podzielenie się doświadczeniami z realizacji projektów oraz prezentacja różnorodności ciekawych inicjatyw realizowanych w wielu polskich instytucjach działających w obszarze edukacji. Była to również próba pokazania wspierającej roli Funduszu Stypendialnego i Szkoleniowego w dofinansowywaniu projektów podnoszących jakość edukacji w Polsce. Spotkanie było połączeniem prezentacji wybranych projektów i dobrych praktyk z wykładami i warsztatami. Uczestnicy wymienili się doświadczeniami, dyskutowali nad

Fot. W. Wójtowicz

zmianami, jakie wyzwolił realizowany projekt, oraz zastanawiali się nad tym, jak powinna wyglądać skuteczna i wartościowa ewaluacja. Wykłady i warsztaty prowadzili profesjonalni trenerzy, z bogatym know-how w zakresie doradztwa personalnego, umiejętności społecznych, edukacji obywatelskiej oraz ewaluacji i badań w szeroko pojętym obszarze edukacji.

Po spotkaniu została wydana publikacja podsumowująca dwa lata działania Funduszu w Polsce i prezentująca projekty realizowane w ramach Działania IV oraz Działania V, dostępna w wersji elektronicznej na stronie internetowej Funduszu: www.fss.org.pl.

Drugie wydarzenie miało charakter międzynarodowy. Jego organizatorem we współpracy z FRSE było Biuro Edukacji Międzynarodowej przy University of Iceland. We wrześniu 2010 r. na spotkanie robocze FSS w Reykjavíku przybyli przedstawiciele wszystkich instytucji zaangażowanych w realizację Funduszu, zarówno z Polski (Operator Funduszu oraz Krajowy Punkt Kontaktowy), jak i z państw-darczyńców (University of Iceland – OIE; The Norwegian Centre for International Cooperation in Education – SIU; Agentur für Interna-

tionale Bildungsangelegenheiten – AIBA oraz Biuro Mechanizmów Finansowych z Brukseli – FMO). Podsumowano dotychczasową współpracę, zaprezentowano przykłady dobrych praktyk ze zrealizowanych projektów, wymieniono doświadczenia w zakresie udziału edukacyjnych instytucji partnerskich w projektach oraz wypracowano rekomendacje na nową fazę Funduszu w ramach Mechanizmów Finansowych EOG i Norweskich 2009-2014. Była to również okazja do promocji polskiego szkolnictwa wyższego wśród uczelni islandzkich.

Program ALUMNI FSS

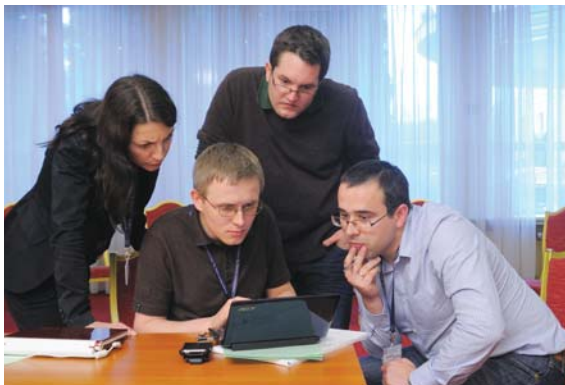
Rok 2010 zaowocował także uruchomieniem programu ALUMNI FSS, którego celem jest integracja środowiska alumnów – stypendystów Działania III – Stypendia Indywidualne. Udział w programie stwarza możliwość podtrzymania kontaktów oraz nawiązania nowych znajomości, łącząc alumnów w zintegrowaną grupę osób, które razem bawią się, dyskutują i wymieniają doświadczenia.

Dotychczas miały miejsce dwa spotkania z cyklu ALUMNI FSS.

Uroczysta **inauguracja programu** odbyła się w kwietniu 2010 r. w podwarszawskim Miedzeszynie. Podsumowane zostały dotychczasowe działania Funduszu w zakresie finansowania projektów indywidualnych. Uczestnicy rozmawiali o przyszłości programu ALUMNI FSS i swoich oczekiwaniach co do jego kształtu oraz o możliwościach włączenia się w planowane przez FSS działania. Podczas spotkania zwycięzcy minikonkursu na najlepsze prezentacje ze zrealizowanych stypendiów badawczych i wizyt studyjnych przedstawili rezultaty swoich projektów. Odbyły się także ciekawe wykłady i warsztaty poruszające m.in. tematykę auto-ewaluacji, komunikacji i motywacji do działania.

Najbardziej wymiernym rezultatem spotkania był list intencyjny skierowany do państw-darczyńców. Zawierał sugestie dotyczące nowej fazy FSS na lata 2009-2014 i został przekazany do Biura Mechanizmów Finansowych w Brukseli oraz Ambasady Norwegii w Warszawie.

Fundusz Stypendialny i Szkoleniowy świętował też swoje urodziny – dokładnie 28 kwietnia 2010 r. minęły 2 lata od momentu podpisania przez FRSE umowy

Fot. W. Wójtowicz

z Ministerstwem Rozwoju Regionalnego na sprawowanie funkcji Operatora FSS.

Drugi zjazd beneficjentów Działania III – Stypendia Indywidualne w ramach programu ALUMNI FSS miał miejsce w październiku 2011 r. i – podobnie jak pierwszy – cieszył się dużym zainteresowaniem. Tym razem poza podsumowaniem kończącej się pierwszej fazy FSS uczestnicy mieli możliwość zapoznania się z założeniami i działaniami planowanymi w drugiej edycji Funduszu w latach 2009-2014. Przeprowadzone zostały interaktywne warsztaty z elementami treningu twórczości z zakresu technik wywierania wpływu i procesu komunikacji perswazyjnej. Poprosiliśmy również profesjonalistę-praktyka, jednego z ekspertów FSS, o wygłoszenie wykładu na temat „Warunków sukcesu w projektach współpracy naukowej”. Z punktu widzenia stypendystów indywidualnych, rozważających zaangażowanie się w przyszłości w realizację większych projektów instytucjonalnych, był to niewątpliwie bardzo wartościowy i przydatny materiał szkoleniowy. Atrakcją spotkania okazały się warsztaty nordic walking, poprowadzone przez profesjonalną trenerkę z Polskiej Federacji Nordic Walking. Idea ta zrodziła się z chęci zaszczepienia pasji do prowadzenia zdrowego, ak-

tywnego trybu życia, tak charakterystycznego dla państw skandynawskich.

Część programu poświęcona została prezentacji wybranych inicjatyw zrealizowanych w ramach FSS w latach 2008-2011. W pierwszej kolejności skupiono się na projektach Działania III, aby umożliwić stypendystom poznanie innych przeprowadzonych przedsięwzięć i ich różnorodności tematycznej. W celu zainspirowania alumnów do stworzenia i realizacji większych projektów instytucjonalnych, zaprezentowane zostały również przykładowe inicjatywy zrealizowane w ramach Działania IV – Współpraca Instytucjonalna i Działania V – Rozwój Polskich Uczelni.

Program ALUMNI FSS ma swoją kontynuację, m.in. w postaci nowej inicjatywy zaproponowanej beneficjentom Stypendiów Indywidualnych – cyklu ALUMNI Discourse. Jest to propozycja regularnych spotkań o charakterze dyskusyjnym ze wsparciem organizacyjnym i finansowym ze strony FSS oraz wkładem merytorycznym alumnów.

Konkursy Funduszu Stypendialnego i Szkoleniowego

Równolegle Operator FSS starał się inicjować działania angażujące bezpośrednich beneficjentów Funduszu, dając im możliwość indywidualnego zaprezentowania zarówno swoich projektów i ich rezultatów, jak również osobistych refleksji, spostrzeżeń i doświadczeń, które wiązały się z realizacją projektów, zagranicznymi wyjazdami na stypendia czy też kontaktami z państwami-darczyńcami.

Jedną z takich inicjatyw był zorganizowany w 2008 r. **Konkurs Świąteczny FSS pt. „Poznaj magię kraju Wikingów i jego świątecznych tradycji”**. Wzięło w nim udział ponad 120 szkół podstawowych, gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych, które w odpowiedzi na tematy

Fot. P. Aleksandrowicz

konkursowe przesłały ponad 150 prac wykonanych różnymi technikami plastycznymi. Jury musiało zmierzyć się z nietłętym zadaniem wyłonienia zwycięzców, dokonując wyboru najlepszych prezentacji z uwzględnieniem kryterium oryginalności przedstawienia tematu, zastosowanej techniki oraz nawiązania do norweskich tradycji świątecznych. Laureaci konkursu oraz autorzy wyróżnionych prac zostali zaproszeni 18 grudnia 2008 r. do Ambasady Królestwa Norwegii w Warszawie na uroczysty wernisaż połączony z wręczeniem nagród i dyplomów.

Konkurs, tak entuzjastycznie przyjęty przez uczniów i nauczycieli, przyczynił się do promocji znajomości kultury Królestwa Norwegii, rozwoju umiejętności pracy grupowej oraz kierowania projektami, rozpowszechniając tym samym wśród polskich szkół możliwości aplikowania o dofinansowanie z Funduszu Stypendialnego i Szkoleniowego w ramach Działania IV – Współpraca Instytucjonalna i Działania III – Stypendia Indywidualne.

Wiosną 2011 r. Operator zaproponował wszystkim chętnym beneficjentom Funduszu udział w dwóch konkursach, nad którymi honorowy patronat objęła Ambasada Królestwa Norwegii.

Pierwszy z nich – **konkurs fotograficzny „FSS w obiektywie”** – zachęcał do zaprezentowania dokumentacji fotograficznej z realizacji projektów Funduszu Stypendialnego i Szkoleniowego m.in. w celu popularyzacji dobrych praktyk oraz innowacyjnych projektów dofinansowanych z funduszy norweskich oraz promował kulturę państw programu: Islandii, Liechtensteinu, Norwegii i Polski. Nadesłano 429 prac w czterech kategoriach tematycznych: ludzie, przyroda, humor, fotoreportaż. Spośród wielu bardzo ciekawych zdjęć jury dokonało wyboru tych najlepszych, przyznając również wyróżnienia specjalne.

Fot. W. Wójtowicz

Drugą inicjatywą był **konkurs literacko-artystyczny „Moja przygoda z FSS”**. W nadesłanych w ramach trzech kategorii konkursowych (proza, poezja, komiks) 36 pracach autorzy przedstawiali naukowe, edukacyjne oraz kulturowe aspekty realizowanych projektów indywidualnych i instytucjonalnych, zwracając uwagę na wielowymiarowość korzyści wynikających z realizacji inicjatyw dofinansowanych z FSS.

Wręczenia nagród i wyróżnień zwycięzcom obydwu konkursów dokonał ambasador Królestwa Norwegii JE Enok Nygaard podczas uroczystego wernisażu, który odbył się w czerwcu 2011 r. w Warszawie. Prace finalistów konkursu literacko-artystycznego odczytał Dariusz Bugalski – poeta, dziennikarz oraz prezenter radiowo-telewizyjny, od wielu lat związany z Programem Trzecim Polskiego Radia. Prace finalistów konkursów oraz te wyróżnione zostały wydane w formie drukowanej publikacji, dostępnej na stronie internetowej Funduszu.

Jednocześnie warto wspomnieć, że ze zdjęć zwycięskich i wyróżnionych oraz tych, które jury zakwalifikowało do finałowej trzydziestki, powstała wystawa, która uświetnia różnego rodzaju wydarzenia organizowane przez uczelnie, instytucje i inne podmioty związane z realizacją funduszy EOG/norweskich w Polsce, budząc zainteresowanie i inspirację Norwegią, Islandią i Liechtensteinem oraz oczywiście samym Funduszem Stypendialnym i Szkoleniowym.

Fundusz Stypendialny i Szkoleniowy na przestrzeni lat włączał się również w szereg innych inicjatyw, będąc ich współorganizatorem lub partnerem. Jedną z nich była konferencja tematyczna Ambasady Królestwa Norwegii *Współpraca akademicka – stypendia, badania, rozwój*, prezentująca rezultaty współpracy w sektorze szkolnictwa wyższego i badań naukowych w ramach projektów realizowanych ze środków Mechanizmów Finansowych EOG i Norweskiego, zorganizowana w Warszawie w listopadzie 2010 r. Konferencja

Fot. W. Wójtowicz

cieszyła się bardzo dużym zainteresowaniem, wzięło w niej udział ponad 200 osób, wśród których znaleźli się przedstawiciele nauki i świata akademickiego, beneficjenci Funduszu Stypendialnego i Szkoleniowego, Polsko-Norweskiego Funduszu Badań Naukowych oraz media. Z udziałem zaproszonych specjalistów z Polski i Norwegii odbył się ciekawy panel dyskusyjny dotyczący wyzwań w sektorze nauki i edukacji w obydwu krajach. Była to również okazja do omówienia perspektyw dalszej współpracy w dziedzinie nauki i edukacji pomiędzy Polską i Norwegią oraz możliwości jej finansowania w kolejnych latach.

Walk the Grants

Innym wydarzeniem, w którym reprezentanci Biura FSS wraz z beneficjentami wzięli czynny udział, była ogólnopolska impreza plenerowa pod hasłem „Walk the Grants”. W zorganizowanym w maju 2011

r. przez Ambasadę Norwegii marszu wzięło udział blisko 200 beneficjentów i wielu miłośników nordic walking. Honorowy patronat nad „Walk the Grants” objęli Hanna Gronkiewicz-Waltz – prezydent Miasta Stołecznego Warszawy, Elżbieta Bieńkowska – minister rozwoju regionalnego oraz Bogdan Zdrojewski – minister kultury i dziedzictwa narodowego. Na mecie przed Zamkiem Ujazdowskim w Warszawie stanęła kilkumetrowa mapa Polski. Uczestnicy marszu wypełnili ją różnokolorowymi punktami, które stały się symbolem finansowego wsparcia, jakiego w ostatnich latach Norwegia udzieliła Polsce. Celem imprezy było zademonstrowanie skali i różnorodności ponad tysiąca inicjatyw sfinansowanych dzięki wsparciu z Norwegii, Islandii i Liechtensteinu. Wydarzeniu towarzyszył wernisaż wystawy dokumentującej wybrane projekty, prezentacje multimedialne oraz wystawy promocyjne beneficjentów i projekcje filmów z projektów.

Gala Mobilności FSS

W listopadzie 2011 r. w Warszawie odbyła się *Gala Mobilności FSS* – ogólnopolska konferencja podsumowująca realizację projektów Działania I – Mobilność Studentów i Pracowników Szkół Wyższych. Podczas niej nagrodzeni i wyróżnieni zostali Liderzy Mobilności FSS – instytucje, którym udało się zrealizować najwięcej wymian pomiędzy Polską a Norwegią, Islandią i Liechtensteinem. Ambasador Norwegii JE Enok Nygard wręczył im symboliczne statuetki.

Po krótkim podsumowaniu statystycznym działań mobilnościowych zrealizowanych w latach 2008-2011 uczestnicy *Gali* mieli możliwość wysłuchania osobistych refleksji bezpośrednich beneficjentów Funduszu, zarówno z perspektywy uczestników indywidualnych, którzy w jednym z państw-darczyńców odbyli studia lub praktykę zawodową, jak również z perspektywy instytucji zaangażowanej w wymianę. Odbyła się też debata panelowa z udziałem przedstawicieli jednostek, które zdobyły tytuł Lidera Mobilności, oraz z reprezentantami instytucji z Norwegii i Liechtensteinu. Temat debaty „Od dwustronnych porozumień do projektów partnerskich” dotyczył możliwości, priorytetów i wyzwań dla współpracy międzynarodowej na płaszczyźnie projektów instytucjonalnych, jak również kontynuacji mobil-

Fot. W. Wójtowicz

ności indywidualnych w oparciu o doświadczenia z dotychczas realizowanych przedsięwzięć.

Konferencja zakończyła się wystąpieniem Torbjørna Grønnera – przedstawiciela Biura Mechanizmów Finansowych w Brukseli, który u progu drugiej fazy wdrażania Mechanizmów Finansowych EOG/Norweskich przyznanych Polsce na lata 2009-2014 przedstawił uczestnikom założenia nowego programu.

Mamy nadzieję, że lektura tej części publikacji przybliżyła Państwu różnorodność inicjatyw i wydarzeń, które na przestrzeni ostatnich kilku lat wyznaczały rytm naszej codziennej pracy, dając możliwość bezpośredniego poznania beneficjentów, wymiany wiedzy, doświadczeń i osobistych refleksji oraz rozpowszechnienia rezultatów zrealizowanych projektów.

Tym z Państwa, którzy mieli okazję uczestniczyć w wydarzeniach Funduszu Stypendialnego i Szkoleniowego w roli słuchaczy bądź prelegentów serdecznie dziękujemy za wkład, entuzjazm i zaangażowanie, dzięki którym wszystkie te inicjatywy zakończyły się sukcesem i przyczyniły do promocji programu zarówno w Polsce, jak i za granicą.

Podziękowania

Pragniemy podziękować wszystkim, którzy byli z nami przez ostatnie cztery lata, którzy nas wspierali i nam dopingowali.

Szczególne podziękowania kierujemy do Państw-Darczyńców. Bez ich wsparcia nie byłaby możliwa nasza wspólna edukacyjna przygoda. Fundusz Stypendialny i Szkoleniowy zbudował mosty między szkołami, uczelniami, ośrodkami badawczymi, ale przede wszystkim między indywidualnymi osobami. Wierzymy, że na bazie doświadczeń z przeszłości możliwa będzie budowa jeszcze lepszego partnerstwa w przyszłości.

Bardzo dziękujemy JE Ambasadorowi Królestwa Norwegii w Polsce za otwartość na współpracę i pomoc. Zawsze mogliśmy liczyć na wsparcie ze strony Ambasady, ciepłe przyjęcie naszych pomysłów i zaangażowanie w nasze inicjatywy.

Dziękujemy Krajowemu Punktowi Kontaktowemu – Ministerstwu Rozwoju Regionalnego za dobrą współpracę i wsparcie we wdrażaniu Funduszu.

Dziękujemy naszym instytucjom partnerskim – SIU z Norwegii, OIE z Islandii i AIBA z Liechtensteinu za promowanie wśród instytucji edukacyjnych w ich krajach współpracy z Polską oraz za szerzenie wiedzy o państwach-darczyńcach wśród polskich instytucji.

Serdeczne podziękowania kierujemy do naszych Ekspertów za niezwykle skuteczną i rzetelną współpracę w zakresie oceny wniosków oraz za pomoc w trudnym

wyborze spośród wszystkich złożonych propozycji tych najlepszych projektów do realizacji.

Szczególne podziękowania składamy naszym Beneficjentom. Gdyby nie Państwa aktywne uczestnictwo, nie byłoby Funduszu w obecnym kształcie. To dzięki Państwa zaangażowaniu, radom i sugestiom Fundusz Stypendialny i Szkoleniowy mógł przejść drogę samodoskonalenia.

Dziękujemy bardzo Zarządowi oraz zespołom wspomagającym z naszej macierzystej instytucji, Fundacji Rozwoju Systemu Edukacji, za wspólną dobrą pracę, często niewidoczną na zewnątrz, ale jakże cenną w codzienności zawodowej.

Te wszystkie instytucje, a przede wszystkim ich przedstawiciele, przyczyniły się do ostatecznego sukcesu w realizacji Funduszu. To dzięki nim możemy z poczuciem dobrze spełnionego obowiązku patrzeć wstecz, oczekując równocześnie wyzwania, jakim będzie wdrażanie nowej edycji Funduszu Stypendialnego i Szkoleniowego w perspektywie finansowej 2009-2014.

Zespół Funduszu Stypendialnego i Szkoleniowego

*Katarzyna Aleksandrowicz
Magdalena Gessel
Agata Hernik-Ślusarczyk
Sylwia Iżyniec
Mateusz Mackiewicz
Anna Pavlovych*

II edycja Funduszu Stypendialnego i Szkoleniowego wdrażanego w ramach Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego i Norweskiego Mechanizmu Finansowego w perspektywie finansowej 2009-2014

Nowa perspektywa opiera się na tzw. podejściu programowym. Fundusz Stypendialny i Szkoleniowy wdrażany będzie w ramach dwóch obszarów programowych:

- Obszar 19 – Program Stypendialny EOG, realizowany w ramach Mechanizmu Finansowego EOG;
- Obszar 24 – Dwustronny Program Stypendialny, realizowany w ramach Norweskiego Mechanizmu Finansowego.

Głównym celem strategicznym Funduszu będzie przyczynianie się do zmniejszenia różnic ekonomicznych i społecznych w obrębie Europejskiego Obszaru Gospodarczego oraz do wzmacniania stosunków dwustronnych pomiędzy Polską a Norwegią, Islandią i Liechtensteinem w obszarze edukacji.

Cele szczegółowe to wzmacnianie potencjału ludzkiego oraz poszerzanie wiedzy poprzez:

- zwiększenie mobilności studentów oraz pracowników uczelni wyższych pomiędzy Polską a państwami-darczyńcami;

- rozszerzenie oraz pogłębienie współpracy instytucjonalnej i partnerstw pomiędzy instytucjami działającymi w sferze edukacji (na poziomie szkolnictwa: podstawowego, wyższego, zawodowego oraz kształcenia osób dorosłych) w Polsce oraz w państwach-darczyńcach.

Budżet

Budżet II edycji programu wyniesie 10 mln €, z czego 5 mln € pochodzić będzie z Mechanizmu Finansowego EOG, a 5 mln € z Norweskiego Mechanizmu Finansowego.

Operator Programu:

Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji

Partnerzy Programu z państw-darczyńców:

- Norweskie Centrum Współpracy Międzynarodowej w Edukacji (SIU);
- Islandzkie Centrum Badań (RANNIS);
- Agencja ds. Kształcenia Międzynarodowego w Liechtensteinie (AIBA).

Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji
Fundusz Stypendialny i Szkoleniowy
ul. Mokotowska 43, 00-551 Warszawa
tel.: 22 46 31 470, fax: 22 46 31 028

www.fss.org.pl

norway
grants

eea
grants
iceland liechtenstein norway

Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji

FSS
Fundusz Stypendialny i Szkoleniowy